

Univerzita Hradec Králové

Pedagogická fakulta

Hudební katedra

Americká turné Královéhradeckého dětského sboru Jitro

diplomová práce

Autor: Magdaléna Řezáčová
Studijní program: M 7503 Učitelství pro základní školy
Studijní obor: Učitelství pro 2. stupeň ZŠ – český jazyk a literatura
Učitelství pro 2. stupeň ZŠ – hudební výchova
Učitelství pro 2. stupeň ZŠ – společný základ
Vedoucí práce: Mgr. Jiří Skopal, Ph.D.
Oponent práce: prof. PhDr. Jiří Skopal, CSc.

Zadání diplomové práce

Autor:	Magdaléna Řezáčová
Studium:	P16P0323
Studijní program:	M7503 Učitelství pro základní školy
Studijní obor:	Učitelství pro 2. stupeň ZŠ - hudební výchova, Učitelství pro 2. stupeň ZŠ - český jazyk
Název diplomové práce:	Americká turné Královéhradeckého dětského sboru Jitro
Název diplomové práce AJ:	American concert tour of the children's choir Jitro from Hradec Králové

Cíl, metody, literatura, předpoklady:

Diplomová práce se bude zabývat koncertní činností Královéhradeckého dětského sboru Jitro ve Spojených státech amerických. V úvodu představí komplexní činnost, strukturu a zázemí sboru včetně jeho pedagogů. Stěžejní část práce bude pojednávat o jednotlivých koncertních turné Královéhradeckého sboru do Spojených států amerických v letech 1990 - 2016.

This diploma thesis will be focused on concert activities of the children's choir Jitro from Hradec Králové in the United States of America. Comprehensive description of the operation model and the organizational structure of the choir will be presented in the preface. The section will covers the introduction of teachers and also the spaces where choirs work. Main part of the thesis will covers choir's concerts through the eastern bohemia region and also the United States of America, that took place between 1990 and 2016.

BERNÁ, Lucie. *Třicet let Královéhradeckého dětského sboru Jitro*. Olomouc, 2003, 122 s., Diplomové práce. Univerzita Palackého, Filosofická fakulta, Katedra muzikologie. Vedoucí práce Jan Vičar.

Archivní a notové materiály

Kroniky KHDS Jitro

Garantující pracoviště: Hudební katedra,
Pedagogická fakulta

Vedoucí práce: Mgr. Jiří Skopal, Ph.D.

Oponent: prof. PhDr. Jiří Skopal, CSc.

Datum zadání závěrečné práce: 16.1.2018

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem diplomovou závěrečnou práci Americká turné Královéhradeckého dětského sboru Jitro vypracovala pod vedením vedoucího závěrečné práce samostatně a uvedla jsem všechny použité prameny a literaturu.

V Hradci Králové dne 15. 4. 2021

podpis

Poděkování

Poděkování patří vedoucímu mé diplomové práce panu Mgr. Jiřímu Skopalovi, Ph.D. za čas, rady a vstřícný přístup. Dále bych chtěla poděkovat panu prof. PhDr. Jiřímu Skopalovi, CSc. za cenné konzultace. Poděkování také patří mé rodině, která mě podporovala a pomáhala mi v rámci celého studia.

Anotace

ŘEZÁČOVÁ, Magdaléna. Americká turné Královéhradeckého dětského sboru Jitro. Hradec Králové, 2021. 95 s. Diplomová Práce. Univerzita Hradec Králové. Pedagogická fakulta. Hudební katedra. Vedoucí práce Mgr. Jiří Skopal, Ph.D.

Tato diplomová práce se zaměřuje na americká koncertní turné Královéhradeckého dětského sboru Jitro v letech 1990-2016. V úvodu pojednává o historii Královéhradeckého dětského sboru Jitro od jeho vzniku až po současnost. Následně se zabývá vznikem, jeho okolnostmi a strukturou, Základní umělecké školy JITRO Hradec Králové. Stěžejní část práce věnuje pozornost americkým turné Královéhradeckého dětského sboru Jitro a systematizuje veškeré pořízené informace.

Klíčová slova: Královéhradecký dětský sbor Jitro, americká koncertní turné, sborový zpěv

Annotation

ŘEZÁČOVÁ, Magdaléna. American concert tour of the children's choir Jitro from Hradec Králové., 2021. 95 pp. Diploma thesis. University of Hradec Kralove. Faculty of Education. Music department. Supervisor Mgr. Jiří Skopal, Ph.D.

This diploma thesis focuses on the American concert tour of the Hradec Králové children's choir Jitro in the years 1990-2016. The introduction deals with the history of the Hradec Králové children's choir Jitro from its inception to the present. Subsequently, it deals with the origin, its circumstances and structure of the Elementary Art School JITRO Hradec Králové. The main part of the work pays attention to the American tour of the Hradec Králové children's choir Jitro and systematizes all the acquired information.

Keywords: Children Czech choir Jitro, american concert tour, choral singig

Prohlášení

Prohlašuji, že diplomová závěrečná práce je uložena v souladu s rektorským výnosem č. 13/2017 (Řád pro nakládání s bakalářskými, diplomovými, rigorózními, dizertačními a habilitačními pracemi na UHK).

Datum: 15. 4. 2021

Podpis studenta: Magdaléna Řezáčová

Obsah

Úvod.....	9
1 Královéhradecký dětský sbor Jitro	11
2 Základní umělecká škola JITRO Hradec Králové.....	14
3 Koncertní turné do Spojených států amerických v letech 1990-2000.....	18
3.1 Koncertní turné USA 1990.....	18
3.2 Koncertní turné USA 1991.....	26
3.3 Koncertní turné USA 1993.....	31
3.4 Koncertní turné USA 1995.....	37
3.5 Koncertní turné USA 1996.....	41
3.6 Koncertní turné USA 1999.....	45
4 Koncertní turné do Spojených států amerických v letech 2000-2010.....	49
4.1 Koncertní turné USA 2001.....	49
4.2 Koncertní turné USA 2003.....	53
4.3 Koncertní turné USA 2005.....	57
4.4 Koncertní turné USA 2008.....	61
4.5 Koncertní turné USA 2008.....	65
5 Koncertní turné do Spojených států amerických v letech 2010-2016.....	69
5.1 Koncertní turné USA 2012.....	69
5.2 Koncertní turné USA 2014.....	73
5.3 Koncertní turné USA 2016.....	77
Závěr	82
Seznam použitých zdrojů informací	84
Seznam příloh	94

Úvod

Téma diplomové práce jsem si vybrala na základě osobní zkušenosti s Královéhradeckým dětským sborem Jitro, kterého jsem byla třináct let členkou a absolvovala s ním řadu koncertních turné včetně několika amerických koncertních cest. Koncertování se sborem pro mě bylo velkou příležitostí pro získání jak hudebních zážitků, tak poznatků a rozhledu v různých oblastech. Z jeho velmi aktivní a bohaté zahraniční koncertní činnosti jsem si zvolila americká koncertní turné Královéhradeckého dětského sboru Jitro. Zpracováním amerických turné jsem chtěla prohloubit povědomí o návaznosti koncertních cest, organizačních záležitostech, a o vývoji pěveckého repertoáru i ohlasů na koncerty.

O Královéhradeckém dětském sboru Jitro byla sepsána Lucií Bernou obsáhlá diplomová práce *Třicet let Královéhradeckého dětského sboru Jitro*¹, která obsahuje detailní informace o komplexním působení Jitra od jeho založení do roku 2003. O historii sboru a významných osobnostech s Jitrem spojených se zmiňuje také Filip Tesař ve své bakalářské práci *Japonská koncertní turné Královéhradeckého dětského sboru Jitro v letech 1993-2013*². Při kompilaci informací o amerických turné Královéhradeckého dětského sboru Jitro jsem se opírala o články vydávané v periodikách paralelně s průběhem koncertních cest, články a texty nevydané, které psali členové turné, uchované v archivu Královéhradeckého dětského sboru Jitro. Zásadní bylo bádání v kronikách Královéhradeckého dětského sboru uložených v archivu sboru a Základní umělecké školy JITRO Hradec Králové. Dalším zdrojem informací a potvrzení údajů ze zmíněných zdrojů byla komunikace se sbormistrem Královéhradeckého dětského sboru Jitro prof. PhDr. Jiřím Skopalem, CSc. a ředitelkou ZUŠ JITRO Hradec Králové Mgr. Lucií Gregorovič Fárovou DiS.

Diplomová práce je příspěvkem k systematizaci všech informací pořízených na amerických turné Královéhradeckého dětského sboru Jitro. Její úvodní kapitola shrnuje informace o působení Královéhradeckého dětského sboru Jitro od jeho založení po

---

¹ BERNÁ, Lucie. *Třicet let Královéhradeckého dětského sboru Jitro*. Olomouc, 2003. Diplomová práce. Univerzita Palackého v Olomouci, Filozofická fakulta, Katedra muzikologie. Vedoucí práce prof. PhDr. Jan Vičar, Csc.

² TESAR, Filip. *Japonská koncertní turné Královéhradeckého dětského sboru Jitro v letech 1993-2013*. Hradec Králové, 2015. Bakalářská práce. Univerzita Hradec Králové, Pedagogická fakulta, Hudební katedra. Vedoucí práce prof. PhDr. Jiří Skopal, CSc.

současnost. Následující kapitola je zaměřena na vznik a jeho okolnosti Základní umělecké školy JITRO Hradec Králové. Stěžejní část práce věnuje pozornost americkým turné Královéhradeckého sboru Jitro v letech 1990-2016. Poskytuje důkladné zpracování průběhu turné, v němž se vyskytuje soupis navštívených míst a uskutečněných koncertů, pěveckého repertoáru uváděného na daném turné a ohlasů zahrnující recenze a kritiky jak na koncerty, tak na celkové vystupování sboru.

1 Královéhradecký dětský sbor Jitro

Na podnět vedení tehdejšího Domu kultury Revolučního odborového hnutí v Hradci Králové ve spolupráci s Katedrou hudební výchovy Pedagogické fakulty v Hradci Králové vznikl roku 1973 Královéhradecký dětský sbor, jehož prvním sbormistrem byl Josef Vrátil. Sbor zkoušel jednou týdně, jezdil na pěvecká soustředění, poprvé vystoupil již po čtyřech měsících své činnosti³, koncertoval především při příležitosti kulturních či politických oslav a účastnil se domácích soutěží.⁴ Po náhlém úmrtí sbormistra Josefa Vrátila v roce 1977⁵ sbor převzali jeho žáci Marie Filáčková-Kopsová a Petr Semerák, po nichž v září téhož roku přijal nabídku vedení sboru Jiří Skopal.⁶

Pod vedením Jiřího Skopala se začal sbor díky pravidelným náborům na hradeckých školách rozšiřovat a vznikla přípravná oddělení.⁷ V období 80. let 20. století se hradecký sbor začal výrazně uvádět do povědomí domácí sborové činnosti, tomu přispělo dvojí vítězství na soutěži Svátky písní Olomouc v letech 1979 a 1980. Poté začal sbor cestovat i do zahraničí, kde koncertoval a účastnil se soutěží. První zahraniční zájezd se konal v Bulharsku, v němž sbor vystoupil v rámci Májového festivalu a získal nejvyšší ocenění. Další se uskutečnil v Maďarsku, kde sbor koncertoval na mezinárodním festivalu Zoltána Kodálye a byl ohodnocen jako nejlepší sbor ze všech zahraničních účastníků festivalu. Výrazného úspěchu sbor dosáhl v Belgii na významné soutěži v Neerpeltu, na které získal první cenu „cum laude“⁸. V roce 1983 se jednotlivá oddělení sboru pojmenovala na základě názvů částí skladby *Dobré jitro*, jež byla pro sbor napsána Věroslavem Neumannem na slova Václava Fischera – Světlušky, Skřivánci, Vlčí máky, Jitro.⁹ Jitro poté koncertovalo, soutěžilo na domácí půdě – vítězství na soutěžích Písně

---

³ Jednalo se o vystoupení v rámci tehdejších májových oslav osvobození vlasti Rudou armádou.

⁴ Jednalo se o soutěže: O zlatou snítku, Píseň přátelství.

⁵ Josef Vrátil zemřel 4. 7. 1977.

⁶ BERNÁ, Lucie. *Třicet let Královéhradeckého dětského sboru Jitro*. Olomouc, 2003. s. 13-14.

Diplomová práce. Univerzita Palackého v Olomouci, Filozofická fakulta, Katedra muzikologie. Vedoucí práce prof. PhDr. Jan Vičar, Csc.

⁷ Přípravka Skřivánek (žáci prvních a druhých tříd), přípravka Modré děti, hlavní sbor Červené děti.

⁸ V překladu „s pochvalou“.

⁹ Toto pojmenování si sbor drží dodnes. Pouze přibyla přípravka pro předškolní děti s názvem *Broučci* a předstupeň hlavního sboru s názvem *Jitříčko*.

přátelství a Svátky písní Olomouc, i na dalších zahraničních turné ve Francii¹⁰, Španělsku, Řecku, Walesu¹¹, Rusku, na kterých hudebně excelovalo.¹²

Sborová činnost Jitra v 90. letech 20. století byla aktivní jak doma – vystoupení na 9. Mezinárodním festivalu dětských pěveckých sborů v Pardubicích (1989), koncertování s tehdejším Státním symfonickým orchestrem Hradec Králové, vystoupení v rámci Velikonočního festivalu duchovní hudby (1992), nahrávání kompaktních disků¹³, vystupování v rámci festivalů¹⁴, tak i v zahraničí – evropská koncertní turné ve Švýcarsku¹⁵, Rakousku, Německu, Belgii¹⁶, Francii, Dánsku, Itálii a první cesty do Spojených států amerických (1990, 1991, 1993, 1995, 1996, 1999) i do Japonska (1993). Významným bodem pro působení Jitra bylo v roce 1996 získání budovy v areálu Gayerových kasáren v Hradci Králové, která se stala sborovým zázemím¹⁷ a je jím dodnes.¹⁸ Sbor dostal od města Hradec Králové nájemní smlouvu na padesát let dopředu pod podmínkou kompletní rekonstrukce objektu.¹⁹

I v novém tisíciletí sbor nepřerušil svou nepřetržitou aktivní činnost a nadále koncertoval doma, kde sbor vystupoval v rámci festivalů²⁰, soutěží, spolupracoval s orchestry²¹ a sbory²², i na zahraničních koncertních turné – Spojené státy americké

---

¹⁰ V Nantes na soutěži roku 1989 bylo Jitru uděleno Grand Prix.

¹¹ Ve Walesu Jitro excelovalo na prestižní soutěži v Llangollenu v roce 1988, kde stal se nejúspěšnějším účastníkem soutěže v kategorii dětských sborů.

¹² BERNÁ, Lucie. *Třicet let Královéhradeckého dětského sboru Jitro*. Olomouc, 2003. s. 14-17. Diplomová práce. Univerzita Palackého v Olomouci, Filozofická fakulta, Katedra muzikologie. Vedoucí práce prof. PhDr. Jan Vičar, Csc.

¹³ Sbor nahrál například dílo Ilji Hurníka *Missa Vineae Crucis, Liturgické zpěvy Petra Ebena, Salve regina* Petra Řezníčka.

¹⁴ Například festivaly: Velikonoční festival duchovní hudby (1992), Krajina zpěvu v Šumperku (1999).

¹⁵ Jitro zde vystupovalo roku 1998 v rámci Evropského festivalu mládežnických sborů v Basileji.

¹⁶ Jitro vystupovalo v roce 1996 na soutěži v Neerpeltu, kde se sbor umístil na prvním místě s oceněním „suma cum laude“.

¹⁷ Nájemní smlouva byla s městem podepsána 22. 6. 1995, rok a půl procházela rekonstrukcí a v roce 1996 ji sbor začal plně využívat.

¹⁸ BERNÁ, Lucie. *Třicet let Královéhradeckého dětského sboru Jitro*. Olomouc, 2003. s. 18-32. Diplomová práce. Univerzita Palackého v Olomouci, Filozofická fakulta, Katedra muzikologie. Vedoucí práce prof. PhDr. Jan Vičar, Csc.

¹⁹ Celková rekonstrukce budovy stála kolem sedmi milionu korun. Sbor tyto finance získával z koncertní činnosti v zahraničí.

²⁰ Například koncert v rámci festivalu Ars paedagogica v Hradci Králové (2002), účinkování na 69. mezinárodním hudebním festivalu Pražské jaro (2014).

²¹ Například s Filharmonii Hradec Králové,

²² Například se sborem Státní filharmonie Brno Kantiléna (2001), s japonským dětským sborem Ichikawa (2002), americkými sbory Verona High School Band (1999, 2002), Carthage College Choir (2000) a Susquehanna University Choir (2000)

(2001, 2003, 2005, 2008, 2012, 2014, 2016), Japonsko (2001, 2004, 2007, 2010, 2013²³), Čína (2006), Austrálie (2018), Francie, Belgie, Německo, Itálie a další.²⁴

---

²³ TESAŘ, Filip. *Japonská koncertní turné Královéhradeckého dětského sboru Jitro v letech 1993-2013*. Hradec Králové, 2015. Bakalářská práce. Univerzita Hradec Králové, Pedagogická fakulta, Hudební katedra. Vedoucí práce prof. PhDr. Jiří Skopal, CSc.

²⁴ BERNÁ, Lucie. *Třicet let Královéhradeckého dětského sboru Jitro*. Olomouc, 2003. s. 32-42. Diplomová práce. Univerzita Palackého v Olomouci, Filozofická fakulta, Katedra muzikologie. Vedoucí práce prof. PhDr. Jan Vičar, Csc.

2 Základní umělecká škola JITRO Hradec Králové

V 90. letech 20. století začal sbormistr Královéhradeckého dětského sboru Jitro Jiří Skopal hledat zřizovatele sboru, který byl v tu dobu vedený pod organizací Kulturního domu ROH v Hradci Králové²⁵, a následně využíval prostory kulturního centra Aldis v Hradci Králové²⁶. Z důvodu správy sborových financí – sborová pokladna, podnikání koncertních cest, nutnost hrazení nájmu, potřeba být organizací s nárokem na sborovou budovu²⁷, založil Jiří Skopal 1. 6. 1994 Nadaci pro rozvoj dětského sborového zpěvu, pod níž byly hrazeny veškeré sborové výdaje. Od školního roku 1996-1997 sbor pracoval²⁸, pouze v rámci sborového zpěvu, při Základní umělecké škole Habrmanova v Hradci Králové, která zajišťovala finanční ohodnocení sbormistrů všech oddělení sboru. Na organizaci zahraničních koncertních cest vynakládal sbor finance z vlastních zdrojů.²⁹ Následně se měl sbor, na doporučení Města Hradec Králové z důvodu průhlednosti financování, od Základní umělecké školy Habrmanova v Hradci Králové osamostatnit. V roce 2000 vznikla organizace s názvem Klub rodičů a přátel Královéhradeckého dětského sboru Jitro, která měla oddělit finanční starost o sborovou budovu, kroje, technické vybavení a další, jež spravovala Nadace pro rozvoj dětského sborového zpěvu, od aktivit sboru – koncertních zahraničních turné, sborových soustředění. Od roku 2008 začaly po dlouhých úvahách a komunikacích s ministerstvy³⁰ náročné administrativní práce, v nichž Jiří Skopal a Miroslava Smolíková, sbormistryně přípravných oddělení Jitra, zařizovali několik desítek potvrzení, například od Krajské hygienické stanice Královéhradeckého kraje, Odboru památkové péče: Hradec Králové a dalších, aby mohlo k osamostatnění sboru dojít.³¹

Základní umělecká škola JITRO Hradec Králové byla zřízena v roce 2010 Nadací rozvoje dětského sborového zpěvu. Do rejstříku školských právnických osob ji

---

²⁵ Dnešní Kulturní dům Střelnice v Hradci Králové.

²⁶ BERNÁ, Lucie. *Tricet let Královéhradeckého dětského sboru Jitro*. Olomouc, 2003. s. 28. Diplomová práce. Univerzita Palackého v Olomouci, Filozofická fakulta, Katedra muzikologie. Vedoucí práce prof. PhDr. Jan Vičar, Csc.

²⁷ V roce 1994 se Královéhradecký dětský sbor Jitro začal ucházet o sborovou budovu.

²⁸ V této době měl sbor přes 300 členů.

²⁹ BERNÁ, Lucie. *Tricet let Královéhradeckého dětského sboru Jitro*. Olomouc, 2003. s. 30. Diplomová práce. Univerzita Palackého v Olomouci, Filozofická fakulta, Katedra muzikologie. Vedoucí práce prof. PhDr. Jan Vičar, Csc.

³⁰ Např. s Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy.

³¹ Téma: Základní umělecká škola JITRO Hradec Králové, Informace poskytl prof. PhDr. Jiří SKOPAL, CSc., sbormistr Královéhradeckého dětského sboru Jitro. Hradec Králové 30. 3. 2021

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy České republiky³² zapsalo 10. 2. 2010 s dnem zahájení činnosti 1. 9. 2010.³³ Stala se tak plně organizovanou jednooborovou školou s maximální kapacitou 240 žáků v hudebním oboru poskytující základy hudebního vzdělání dle učebních plánů, osnov a rámcového vzdělávacího programu pro základní umělecké vzdělání schválených Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy České republiky. Do funkce ředitelky školy byla zřizovatelem jmenována Mgr. Lucie Gregorovič Fárová DiS., jejím zástupcem je prof. PhDr. Jiří Skopal CSc. Škola je se svým zřizovatelem – Nadací rozvoje dětského sborového zpěvu, který zabezpečuje a spoluorganizuje pracovní soustředění sboru i jeho domácí i zahraniční koncertní činnost, v úzké spolupráci.³⁴

V hudebním oboru se výuka organizuje formou individuálního, skupinového a kolektivního vyučování ve třech stupních – přípravné studium, základní studium prvního a druhého stupně a studium pro dospělé. Žáci postupují mezi jednotlivými ročníky a stupni na základě úspěšného vykonání komisionální zkoušky, absolvování alespoň jednoho veřejného vystoupení za školní rok a hodnocením prospěl(a) nebo prospěl(a) s vyznamenáním v druhém pololetí.³⁵

Základní umělecká škola JITRO Hradec Králové a Královéhradecký dětský sbor Jitro jsou úzce spojeny, proto jsou jednotlivé ročníky ZUŠ označovány podle oddělení sboru. Přípravné studium je realizováno ve dvou ročnících, které na sebe plynule navazují. Cílem přípravného studia je především vzbudit zájem žáka o zpěv, rozvíjet jeho přirozenou hudebnost a v aktivních činnostech rozšiřovat okruh jeho dovedností a návyků. První ročník přípravného studia – oddělení „Broučci“ je určen předškolním dětem a jeho učební plán obsahuje v každém pololetí jednu hodinu přípravné hudební výchovy I.³⁶ Druhý ročník přípravného studia – oddělení „Světlušky“ navštěvují žáci 1.

---

³² Ve zkratce MŠMT ČR.

³³ Téma: Základní umělecká škola JITRO Hradec Králové, Informace poskytl prof. PhDr. Jiří SKOPAL, CSc., sbormistr Královéhradeckého dětského sboru Jitro. Hradec Králové 30. 3. 2021

³⁴ Základní umělecká škola JITRO Hradec Králové. *Výroční zpráva o činnosti ve školním roce 2018/2019*. Hradec Králové: Základní umělecká škola JITRO Hradec Králové, 2019. 28 s.

³⁵ *Školní vzdělávací program Základní umělecké školy JITRO Hradec Králové*, Hradec Králové: ZUŠ JITRO Hradec Králové, 2019. Dokument je dostupný v kanceláři ZUŠ JITRO Hradec Králové.

³⁶ Viz příloha A.

tříd základních škol a jejich učební plán obsahuje v každém pololetí jednu hodinu přípravné hlasové výchovy³⁷ a přípravné hudební výchovy II.³⁸

Náplň následujících ročníků vychází ze dvou studijních zaměření – „Pěvecká hlasová výchova“, která je charakterizována jako: „... *výuka klasické pěvecké techniky s velkým důrazem na uplatnění zásad kultivovaného zpěvu při zachování přirozenosti dětského hlasu. Nedílnou součástí studia jsou lekce hudební teorie, intonace a rytmu, usnadňující osvojování stylově různorodého sólového a sborového repertoáru. Celý koncept výuky směřuje k praktickému využití v oblasti sborového zpěvu a současně také v dalším profesionálním i laickém životě,*“ a „Sólový zpěv“, jehož cílem je „...*připravit žáky k samostatnému sólovému či komornímu zpěvu. Základním pilířem předmětu je výuka klasické pěvecké techniky, s důrazem na rozvíjení individuálních dovedností každého žáka. Zaměřuje se na rozvíjení interpretačních prostředků, jako jsou práce s obsahem písně, vyjádření emocí pomocí mimiky, gest, pravidelné nádechy, frázování, zřetelná mluvní deklamace opřená o konsonanty, hudební artikulace příslušného textu, elementární jevištní průprava, ztvárnění pohybu na jevišti, práce s charakterem hlasu a výběr dalšího doplňujícího pěveckého repertoáru nejen sborového. To vše směřuje k přípravě sólových výkonů ve sboru nebo k přípravě sólistů na pěvecké soutěže...*“³⁹

Základní studium prvního stupně probíhá v sedmi ročnících. První ročník navštěvují žáci 2. tříd základních škol – oddělení „Skřivánek A“, druhý ročník žáci 3. tříd základních škol – oddělení „Skřivánek B“ a oba ročníky mají v učebním plánu po jedné hodině pěvecké hlasové výchovy, sólového zpěvu a sborového zpěvu. Do třetího a čtvrtého ročníku dochází žáci 4. a 5. tříd základních škol – oddělení „Vlčí máky“. Třetí i čtvrtý ročník mají v učebním plánu po jedné hodině pěvecké hlasové výchovy a sólového zpěvu, sborový zpěv je nastaven pro žáky 4. tříd na dvě hodiny a pro žáky 5. tříd na tři hodiny. Do pátého a šestého ročníku spadají žáci 6. a 7. tříd základních škol – oddělení „Jitříčko“, kteří mají v učebním plánu jednu hodinu pěvecké hlasové výchovy, sólového zpěvu a čtyři hodiny sborového zpěvu. Sedmý ročník navštěvují žáci 8. tříd základních

---

³⁷ Viz. příloha B.

³⁸ Školní vzdělávací program Základní umělecké školy JITRO Hradec Králové, Hradec Králové: ZUŠ JITRO Hradec Králové, 2019. Dokument je dostupný v kanceláři ZUŠ JITRO Hradec Králové.

³⁹ Školní vzdělávací program Základní umělecké školy JITRO Hradec Králové, Hradec Králové: ZUŠ JITRO Hradec Králové, 2019. Dokument je dostupný v kanceláři ZUŠ JITRO Hradec Králové.

škol, ti jsou součástí již hlavního oddělení „Jitro“ a mají jednu hodinu pěvecké hlasové výchovy, jednu hodinu sólového zpěvu a čtyři hodiny sborového zpěvu.⁴⁰

Základní studium druhého stupně je organizováno ve čtyřech ročnících a jsou do něj zahrnuti žáci 9. tříd základních škol a středoškoláci do osmnácti let. Jejich učební plán obsahuje jednu hodinu pěvecké hlasové výchovy, sólového zpěvu a čtyři hodiny sborového zpěvu. Studium pro dospělé umožňuje studovat hudební obor dospělým studentům dle jejich individuálních schopností. Výuka je realizována dle učebního plánu II. stupně základního studia hudebního oboru s povinností alespoň jednoho veřejného vystoupení ročně a úspěšného splnění závěrečné zkoušky konající se na konci studia.⁴¹

Na základě založení základní umělecké školy Jitro získalo možnost individuálně pracovat s jednotlivými žáky školy, poskytovat jim hodiny sólového zpěvu, jejichž průběh zabezpečují kvalifikovaní pedagogové, a vylepšit tak pěvecko-technické dovednosti sboru. Pedagogický sbor tvoří čtrnáct aprobovaných pedagogů – sbormistři, učitelé individuálních předmětů a dva korepetitoři.⁴² Činnost Základní umělecké školy JITRO Hradec Králové navazuje na zkušenosti a dlouhodobé vynikající výsledky pedagogické a umělecké práce s dětmi v Královéhradeckém dětském sboru. Prohlubuje sborovou pedagogicko-uměleckou činnost o odborně vedenou teoretickou i praktickou hudební průpravu dětí v oboru sborového i sólového zpěvu. Umožňuje tak zvýšení kvality hudebního vzdělání dětí v přípravných odděleních i pěveckém sboru, který je ve své koncertní činnosti výrazně aktivní. Královéhradecký dětský sbor má velice bohatou domácí i zahraniční koncertní činnost, která zahrnuje turné po celé Evropě, ale i do Japonska, Číny, Austrálie a několik významných koncertních cest do Spojených států amerických.

---

⁴⁰ Školní vzdělávací program Základní umělecké školy JITRO Hradec Králové, Hradec Králové: ZUŠ JITRO Hradec Králové, 2019. Dokument je dostupný v kanceláři ZUŠ JITRO Hradec Králové.

⁴¹ Tamtéž.

⁴² Téma: Základní umělecká škola JITRO Hradec Králové, Informace poskytl prof. PhDr. Jiří SKOPAL, CSc., sbormistr Královéhradeckého dětského sboru Jitro. Hradec Králové 30. 3. 2021

3 Koncertní turné do Spojených států amerických v letech 1990-2000

3.1 Koncertní turné USA 1990

První koncertní turné po Spojených státech amerických Královéhradeckého dětského sboru Jitro proběhlo v říjnu roku 1990 na základě korespondence s americkými cestovními agenturami, po četných jednání ve Vídni a Budapešti, na úřadech v Hradci Králové a mnohých oslovení různých podniků za účelem získání financí. Bylo to poprvé v historii východočeského sborového zpěvu, kdy hradecký sbor vyjel po otevření československých hranic a pádu komunistického režimu na Západ do tehdejšího takzvaného „Nového světa“.⁴³ Koncertní turné trvalo od 5. 10. 1990 do 27. 10. 1990. Zúčastnilo se ho čtyřicet členů sboru, kteří byli vybráni na základě dlouhodobého sborového systému přezkoušení⁴⁴, a sedm osob doprovodu. Mezi ty patřil sbormistr Jiří Skopal, klavírista Michal Chrobák, pedagogický doprovod Květoslava Skopalová, Antonín Jirucha za Sdružení rodičů a přátel Královéhradeckého dětského sboru Jitro, tlumočnick a manažer pro cestu do USA Jaroslav Přidal, tlumočnick Stanislav Bohadlo a lékař MuDr. Jiří Štěpánek.⁴⁵ Během koncertní cesty naplánované po východním pobřeží USA mezi kanadskými hranicemi a Washingtonem⁴⁶, kterou zajišťovala agentura Educational Travel a nazývala Jitro „*The Daybreak*“⁴⁷, byly navštíveny státy New York, Connecticut, Massachusetts, New Jersey, Maryland, Virginie a Pennsylvania, ve kterých se uskutečnilo třicet jedna koncertů a celkem ujelo 3750 mil.⁴⁸

---

⁴³ PŘIDAL, Jaroslav. Indiánské léto Jitra: Původní reportáž z USA. *Pochodeň*, roč.79, (1990), č.12.10., č.239, s.4.

⁴⁴ Pěvecké přezkoušení zpěváků vede sbormistr, který členům sboru uděluje body a na jejichž základě se tvoří takzvaný žebříček v každém ze čtyř sborových hlasů. Obsahem přezkoušení mohou být celé skladby, stěžejní části skladeb či hlasová cvičení.

⁴⁵ Kronika Královéhradeckého dětského sboru Jitro 1990-1993, str. 4-6, archiv Královéhradeckého dětského sboru Jitro.

⁴⁶ BOHADLO, Stanislav. "Jitro" za vodou: [Turné Královéhradeckého dětského sboru po USA.]. *Hudební rozhledy*, roč.44, č.5, (1991), s.222-223.

⁴⁷ V překladu svtání, rozbřesk, úsvit.

⁴⁸ Kronika Královéhradeckého dětského sboru Jitro 1990-1993, str. 9, archiv Královéhradeckého dětského sboru Jitro.

Průběh turné

O průběhu turné po Spojených státech amerických v roce 1990 podával průběžnou reportáž deníku východočeského kraje *Pochodeň* Ing. Jaroslav Přidal, Csc. Z právě probíhající koncertní cesty zasílal do redakce telefaxy, ve kterých čtenářům sděloval hudební i mimohudební zážitky. Pod titulem *Původní reportáž z cesty hradeckého Jitra po Spojených státech* vycházely v deníku každý týden reportáže s konkretizujícími podtituly (12. 10. 1990 – *Indiánské léto*; 18. 10. 1990 – *Jitro za oceánem*; 24. 10. 1990 – *Jitro v Kapitolu*; 31. 10. 1990 – *The family of Men*). Ačkoliv bylo na prvním americkém turné KHDS Jitro odzpíváno třicet jedna koncertů během jednadvaceti dnů, tyto zprávy dokazují, že sbor také aktivně poznával místní kulturu, architektonické i přírodní památky.⁴⁹

Koncertní cesta začala 5. 10. 1990 příletem na mezinárodní letiště Johna Fitzgeralda Kennedyho do New Yorku a dále pokračovala do státu Connecticut, do města Milford, kde se druhého dne uskutečnil první úspěšný koncert ve First United Church of Christ. Sbor zde byl ubytován u tamějších rodin, a měl tak možnost poznávat místní kulturu.⁵⁰ Dne 7. 10. 1990 zpívalo Jitro ve městě Fairfield v St. Paul's Episcopal Church a následně se přesunulo do státu Massachusetts, kde navštívilo město Boston a jeho historické památky – Kennedyho muzeum, historické centrum města Down Town, Massachusetts Institute of Technology a muzeum Johna Fitzgeralda Kennedyho, v jehož pavilónu si i zazpívalo.⁵¹ Ve městě Needham se dne 9. 10. 1990 uskutečnila dvě pěvecká vystoupení – dopolední pro studenty v Pollard Middle School⁵² a odpolední v Newman Middle School. Druhého dne ve státu New Jersey ve městě Old Tappan proběhl dopolední a večerní koncert v Northern Valley Regional H. S.⁵³

Na následující dva dny se turné přesunulo do státu New York, kde Jitro navštívilo Manhattan, Park Avenue, tehdy nejvyšší newyorský mrakodrap World Trade Center,

---

⁴⁹ Sborník Jiří Skopal do dnes dbá na informovanost členů sboru, jejich geografický i historický přehled o území, na kterém turné probíhá.

⁵⁰ PŘIDAL, Jaroslav. Indiánské léto Jitra: Původní reportáž z USA. *Pochodeň*, roč.79, (1990), č.12.10., č.239, s.4.

⁵¹ PŘIDAL, Jaroslav. Jitro za oceánem: Původní reportáž z USA. *Pochodeň*, roč.79, (1990), č.18.10., č.244, s.4.

⁵² Na základě tohoto koncertu přijel do Hradce Králové o dva roky později dětský sbor z Needhamu. Organizaci pobytu převzala cestovní kancelář Jaroslava Přidala. Děti bydlely v rodinách, doprovod na kolejkách. Navštívili Prahu, Nové Město nad Metují a Opočno.

⁵³ Kronika Královéhradeckého dětského sboru Jitro 1990-1993, str. 8, archiv Královéhradeckého dětského sboru Jitro.

Rockefeller Centrum, sochu Svobody,⁵⁴ a ve kterém proběhly dva koncerty. V katedrále St. Agnes v Rockville Centre na Long Islandu a dopolední koncert ve Freeportu v High School, na nějž sbor navázal večerním koncertem v Morristownu ve státu New Jersey v tamějším St. Peter's Episcopal Church. Od 13. 10. 1990 cesta probíhala tři dny ve státu Pennsylvania, kde Jitro odzpívalo čtyři koncerty – ve městě Allentown v John's Lutheran Church, v Gladwyne v Presbyterian Church a dva ve Philadelphii ve Springside School v Chestnut Hill. V posledním zmiňovaném městě koncertní skupina navštívila muzeum Nezávislosti a Franklinovo muzeum. Další destinací bylo hlavní město Spojených států amerických, Washington D.C., ve kterém proběhla čtyři pěvecká vystoupení – ve Washington National Cathedral, v Capitol Building⁵⁵, v Sidwell Friends School a dopolední v Upper School. Sbor navázal večerním koncertem v Bethesda M.D. v Holton Arms School.⁵⁶ V průběhu cesty si Jitro tvořilo nová přátelství a získávalo důležité kontakty, díky kterým bylo provedeno Capitolem ve Washingtonu D.C. a vstoupilo do pracovny tehdejšího viceprezidenta Dana Quaylea. Dalšími navštívenými významnými památkami ve Washingtonu D.C. byl Jaffersnův, Washingtonův a Lincolnův památník⁵⁷ a Bílý dům. Koncertní cesta pokračovala do státu Maryland, kde sbor navštívil národní akvárium, a dne 19. 10. 1990 zazpíval ve městě Baltimore na dvou koncertních vystoupení – v Paul's School for Girls a v Paul's Episcopal Church.⁵⁸

Následujícího dne se turné vrátilo do státu New York, kde bylo dokončeno. Zde proběhl koncert ve městě Kingston ve Wyoming Seminary Pre School, následně ve městě Ithaca ve Ford Hall Auditoriu v Ithace College, kde také členové turné poznali tamější přírodní rezervaci. Další tři koncerty proběhly v Silver Creek v místní Central School – dva dopolední a jeden večerní. Poté Jitro zpívalo ve městě Geneva v St. Peter's Episcopal Church, ve městě Syracuse v Assumption Church a ve Valatie v Ichabod Crane High School. Závěrečný koncert celého turné po Spojených státech amerických v roce 1990 se uskutečnil 26. 10. 1990 ve městě Yonkers v Emerson Junior High School. Při opětovném

---

⁵⁴ PŘIDAL, Jaroslav. Jitro v Kapitole: Původní reportáž z turné dětského sboru po USA. *Pochodeň*, roč.79, (1990), č.24.10., č.249, s.4.

⁵⁵ Jednalo se pouze o 3 skladby.

⁵⁶ Kronika Královéhradeckého dětského sboru Jitro 1990-1993, str. 8, archiv Královéhradeckého dětského sboru Jitro.

⁵⁷ PŘIDAL, Jaroslav. Jitro v Kapitole: Původní reportáž z turné dětského sboru po USA. *Pochodeň*, roč.79, (1990), č.24.10., č.249, s.4.

⁵⁸ Kronika Královéhradeckého dětského sboru Jitro 1990-1993, str. 8-9, archiv Královéhradeckého dětského sboru Jitro.

pobytu ve státě New York sbor navštívil Niagárské vodopády.⁵⁹ Zpátky se vrátil do tehdejší Československé republiky 27. 10. 1990 a jen pět hodin po příletu zazpíval v Hradci Králové na Masarykově náměstí na slavnostním odhalení pomníku Tomáše Garrigua Masaryka. Zazněla skladba *Hymn to Freedom* od Oscara Petersona v úpravě Seppa Hovi (*1946)⁶⁰ a společně se sborem Smetana byla zazpívána ještě česká státní hymnu.⁶¹

Repertoár

Čtyřicet vybraných členů Jitra, kteří se připravovali na koncertní cestu po Spojených státech amerických, představilo čtyři dny před odletem na turné (1. 10. 1990) v rámci koncertu všech pěveckých oddělení KHDS Jitro výběr z chystaného pěveckého repertoáru ve velkém sálu kulturního domu Střelnice v Hradci Králové. Vystoupení koncertní americké skupiny začalo gregoriánským chorálem od neznámého autora *Ad te levavi animam meam*. Dále zazněly skladby od českých skladatelů, jimiž byly *Liturgické zpěvy* od Petra Ebena (1929-2007) a výběr z Moravských dvojzpěvů Antonína Dvořáka (1841-1904), konkrétně *Prsten* a *Zajatá*. Část vystoupení, kterou reprezentovala tvorba zahraniční, sbor zahájil americkým gospelem *I'm Goin' Up a Yonder* od skladatele Waltera Hawkinse (1949-2010). Následovala skladba od amerického skladatele Irwiga Berlina (1888-1989) *Give Me Your Tired, Your Poor* z muzikálu *Miss Liberty* v úpravě Roye Ringwalda (1910-1995)⁶². Celý koncert zakončila skladba *Hymn to Freedom* kanadského hudebního skladatele Oscara Petersona (1925-2007) v úpravě Seppa Hovi.⁶³

Na prvním turné po Spojených státech amerických probíhaly koncerty buď v duchovních prostorách, nebo ve školních halách, které v bohatších institucích splňovaly profesionální parametry koncertního sálu.⁶⁴ Pěvecký repertoár byl vybírán na základě znalostí americké kultury, která dávala přednost spíše současné hudbě oproti staré

---

⁵⁹ PŘIDAL, Jaroslav. The Family of Men: Původní reportáž z cesty hradeckého sboru Jitro po Spojených státech. *Pochodeň*, roč.79, (1990), č.31.10., č.255, s.4.

⁶⁰ Notové materiály, *Hymn to Freedom*, *Oscar Peterson*, archiv Královéhradeckého dětského sboru Jitro.

⁶¹ FABRY, Helena. Jitro bylo úspěšné. *Východočeský večerník*. 1990, roč. 1, č. 43.

⁶² Notové materiály, *Give Me Your Tired, Your Poor*, *Irwing Berlin*, archiv Královéhradeckého dětského sboru Jitro.

⁶³ Kronika Královéhradeckého dětského sboru Jitro 1990-1993, str. 3 archiv Královéhradeckého dětského sboru Jitro.

⁶⁴ BOHADLO, Stanislav. "Jitro" za vodou: [Turné Královéhradeckého dětského sboru po USA.]. *Hudební rozhledy*, roč.44, č.5, (1991), s.222-223

muzice, a proto byly do programu zahrnuty i skladby z muzikálů.⁶⁵ Dramaturgie koncertů se měnila v závislosti na prostředí a při zkrácených koncertech pro studenty.⁶⁶

Repertoár využívaný v duchovních prostorách byl zpravidla rozdělen na dvě poloviny. První polovina byla zaměřena především na duchovní hudbu a zahajovala ji čtyřhlasá skladba a capella *Favete liquis singuli*⁶⁷ od českého spisovatele, méně známého hudebního skladatele, Jana Campana Vodňanského (1527-1622). Skladba je vystavěna na principu ozvěny, střídání sboru a sólového kvarteta.⁶⁸ Dále byla často uváděna trojhlasá skladba pro ženský sbor a capella *Ave Maria* z roku 1935 od maďarského skladatele a pedagoga Zoltána Kodálye (1882-1967). Duchovní repertoár reprezentovala také tříhlasá skladba a capella *Kyrie eleison* od holandského hudebního skladatele Henka Badingse (1907-1987)⁶⁹, výběr z díla *Stabat Mater* z roku 1736, zhudebněný středověký veršovaný text *Stabat Mater*, od barokního italského skladatele Giovanni Battisty Pergolesiho (1710-1736)⁷⁰ a *Liturgické zpěvy* od Petra Ebena. V první části koncertu zaznívaly i skladby ze světského repertoáru. Mezi nimi byla čtyřhlasá skladba a capella *La tortorella*⁷¹ od renesančního skladatele franko-vlámské školy Jacoba Obrechta (1457-1505) v úpravě Milana Uherka.⁷² Dále byla zařazována tvorba estonského skladatele Unno Naissoo (1928-1980) – *Lesní telegram*. Českou hudební scénu reprezentovala skladba a capella od Ilji Hurníka (1922-2013) *Studánka* z cyklu *Voda, voděnka*, která je určena pro dětský sbor a je komponována na verše Václava Fischera (1926-2013)⁷³. První polovinu koncertu uzavírala skladba od Věroslava Neumanna (1931-2006) *U nás v kapele*, která je součástí díla s názvem *Roztančíme celou zem* komponovaného pro dětský sbor na texty Václava Fischera. Druhá část koncertu představovala především tvorbu českých skladatelů. Čtyřhlasá skladba a capella *Hoj, hura, hoj* jako třetí část cyklu dětských sborů na lidové texty *Lašské helekačky* od Otmar Máchy (1922-2006)⁷⁴ zazněla na všech koncertech amerického turné. Stejně tak na tom

---

⁶⁵ ZAHRADNÍKOVÁ, P. Z Itálie do USA: [Rozhovor se sbormistrem doc. Skopalem o pobytu v USA.]. *Hradecký kurýr*, roč.1, (1990), č.25.9., č.39, s.4.

⁶⁶ Záznamy koncertních repertoárů 1977-1991, archiv Královéhradeckého dětského sboru Jitro.

⁶⁷ Nebo též *Rorando coeli*.

⁶⁸ Notové materiály, *Favete liquis singuli*, *Jan Campanus Vodňanský*, archiv Královéhradeckého dětského sboru Jitro.

⁶⁹ Notové materiály, *Kyrie eleison*, *Henk Badings*, archiv Královéhradeckého dětského sboru Jitro.

⁷⁰ Konkrétní skladby nebyly v archivních materiálech uvedeny.

⁷¹ V překladu Hrdlička.

⁷² Notové materiály, *La tortorella*, archiv Královéhradeckého dětského sboru Jitro.

⁷³ Notové materiály, *Voda, voděnka*, *Ilja Hurník*, archiv Královéhradeckého dětského sboru Jitro.

⁷⁴ Notové materiály, *Hoj, hura, hoj*, *Otmar Máchy*, archiv Královéhradeckého dětského sboru Jitro.

byla čtyřhlasá úprava lidové písně *Tancuj, tancuj, vykrúcaj*⁷⁵, kterou pro Jitro napsal Miroslav Raichl (1930-1998)⁷⁶. Zařazováno bylo také dílo Antonína Dvořáka – výběr z *Moravských dvojzpěvů*, konkrétně části *Zajatá, Prsten* a Zdeňka Lukáše (1928-2007) – čtyřhlasá skladba a capella *Věneček* a čtyřhlasá skladba a capella *Ozvěna*, která charakterem odpovídá názvu. Druhou část koncertu uzavíraly stálé skladby trojice zahraničních skladatelů – *I'm goin' Up a Yonder* od Waltera Hawkinse ve čtyřhlasé úpravě s doprovodem klavíru Martina Sirvatka⁷⁷, dále *Give Me Your Tired, Your Poor* z muzikálu *Miss Liberty* Irwinga Berlina v úpravě Roye Ringwalda (1910-1995) a závěrečná *Hymn to Freedom* Oscara Petersona v úpravě Seppa Hovi.⁷⁸

Koncerty uskutečněné ve školních halách byly často zkrácené, probíhaly v celku, a tomu se přizpůsoboval repertoár. Zpravidla začínaly skladbou pro dětský sbor *Pojed'te s námi* od Luboše Fišera (1935-1999). Navazovaly skladby z duchovního repertoáru – *Favete linguis singuli*, *Ave Maria* a *Kyrie eleison*. Po nich zaznívaly skladby *Lesní telegram* a *Studánka*, které byly součástí stálého koncertního programu. Do programů dopoledních koncertů určených pro žáky se také zařazovala skladba *Má hvězda* pro ženský sbor a capella od Bedřicha Smetany (1824-1884). První část koncertu uzavírala skladba *U nás v kapele*. Druhá část byla otevřena tvorbou Zdeňka Lukáše – *Věneček* a *Ozvěna*. Následoval výběr z *Moravských dvojzpěvů*, často skladba *Prsten*. Dále zaznívala úprava lidové písně *Tancuj, tancuj, vykrúcaj* a skladba *Hoj, hura, hoj*, která byla také součástí fixního repertoáru. Vystoupení byla ukončována opět trojicí zahraničních skladeb – *I'm goin' Up a Yonder*, *Give Me Your Tired, Your Poor* a *Hymn to Freedom*.⁷⁹

Z tohoto shrnutí vyplývá, že skladby *Hoj, hura, hoj* od Otmara Máchy, *Studánka* od Ilji Hurníka ze světského programu a *Favete linguis singuli* od J. C. Vodňanského, *Ave Maria* od Zoltána Kodálye z duchovního repertoáru zaznívaly zpravidla na všech koncertech prvního amerického turné.

---

⁷⁵ Notové materiály, *Tancuj, tancuj, vykrúcaj*, Miroslav Raichl, archiv Královéhradeckého dětského sboru Jitro.

⁷⁶ FABRY, Helena. Jitro bylo úspěšné. *Východočeský večerník*. roč. 1, č. 43 (1990).

⁷⁷ Notové materiály, *I'm goin' Up a Yonder*, Walter Hawkins, archiv Královéhradeckého dětského sboru Jitro.

⁷⁸ Záznamy koncertních repertoárů 1977-1991, archiv Královéhradeckého dětského sboru Jitro.

⁷⁹ Záznamy koncertních repertoárů 1977-1991, archiv Královéhradeckého dětského sboru Jitro.

Ohlasy

Ohlasy amerického publika na koncerty Královéhradeckého dětského sboru Jitro byly intenzivní a pozitivní. Publikum oceňovalo jak tvorbu zahraniční, tak především tvorbu českou. Gospel *I'm goin' Up a Yonder* Waltera Hawkinse v úpravě Martina Sirvatka oceňovalo ovacemi ve stoje, při skladbě *Give Me Your Tired, Your Poor* od Irwinga Belina v úpravě Roye Ringwalda bylo dojata a s ohromením naslouchalo skladbě *Hymn to Freedom* od Oscara Petersona v úpravě Seppa Hovi. Náročnou skladbu *Kyrie eleison* od Henka Badingse, která je plná napětí, pozorně poslouchali i studenti. *Hoj, hura, hoj* od Otmara Máchy si přišli poslechnout i pracovníci místních firem, kteří tak pozastavili svou práci. Velké úspěchy sklízely i další tituly jako *Pojed'te s námi* od Luboše Fišera, *Favete linguis singuli* od J. C. Vodňanského, *Prsten* z cyklu *Moravské dvojzpěvy* od Antonína Dvořáka, *U nás v kapele* od Věroslava Neumanna, *Stabat Mater* od G. B. Pergolesiho nebo *Lesní telegram* od U. Naissoo. Členové agentur, kteří organizovali koncerty na pěveckém turné, využívali superlativ v pozvánkách na koncerty – „*Přijďte si poslechnout nejlepší evropský dětský sbor*“. Karol Procházka, zpravodaj tehdejší Svobodné Evropy, zase prohlásil „*Dojatie a túžba po domove sa miesili s hrdosťou, že pochádzam z tej istej krajiny, ktorú tak skvele reprezentujete*.“⁸⁰ Dirigentka úspěšného amerického dětského sboru Glen Ellyn Children's Chorus, Doreen Rao, velice obdivovala práci sbormistra Jiřího Skopala a vysokou úroveň sboru. Proto prohlásila: „*Museli bychom dvacet let pracovat, abychom vás dohnali!*“⁸¹ Otmar Mácha, skladatel skladby *Hoj, hura, hoj*, kterou Jitro hojně uvádělo na koncertních vystoupení, zaslal dne 9. 1. 1991 dopis adresovaný manželům Skopalovým, ve kterém děkoval za zařazení zmiňované skladby do koncertního programu na americkém turné a za péči o jeho hudbu.⁸²

Na základě úspěšné koncertní cesty, vytvořených nových vztahů, získání konexí a pozitivních ohlasů na pěvecké výkony bylo Jitro znovu pozváno na další turné po Spojených státech amerických.⁸³ Velkým přínosem bylo navázání kontaktu s americkou manažerkou Joanne Rile, která poté sbor zastupovala na nadcházejících amerických

---

⁸⁰ BOHADLO, Stanislav. "Jitro" za vodou: [Turné Královéhradeckého dětského sboru po USA.]. *Hudební rozhledy*, roč.44, č.5, (1991), s.222-223.

⁸¹ Jitro v novinách 1990, archiv Královéhradeckého dětského sboru Jitro.

⁸² Kronika Královéhradeckého dětského sboru Jitro 1990-1993, str. 99, archiv Královéhradeckého dětského sboru Jitro.

⁸³ Koncertní cesta se uskutečnila již v nadcházejícím roce (21. listopadu 1991 – měsíční turné po východním pobřeží USA pod agenturou Joanne Rile).

turné.⁸⁴ Sbormistr Jiří Skopal byl také vyzván, aby vedl v Hradci Králové sbormistrovské kurzy pro Američany.⁸⁵

---

⁸⁴ BERNÁ, Lucie. *Třicet let Královéhradeckého dětského sboru Jitro*. Olomouc, 2003. s. 19. Diplomová práce. Univerzita Palackého v Olomouci, Filozofická fakulta, Katedra muzikologie. Vedoucí práce prof. PhDr. Jan Vičar, Csc.

⁸⁵ BOHADLO, Stanislav. "Jitro" za vodou: [Turné Královéhradeckého dětského sboru po USA.]. *Hudební rozhledy*, roč.44, č.5, (1991), s.222-223

3.2 Koncertní turné USA 1991

Druhé koncertní turné po Spojených státech amerických Královéhradeckého dětského sboru Jitro se uskutečnilo od 22. 11. 1991 do 9. 12. 1991. Zájezdu se zúčastnilo dvacet pět vybraných členů sboru⁸⁶ a pět osob doprovodu, mezi které patřil sbormistr dr. Jiří Skopal, klavírista Michal Chrobák, manažer pro cestu po USA Ing. Jaroslav Přidal, lékař MUDr. Zdeněk Kokštein a pedagogický doprovod Květoslava Skopalová. Jitro cestovalo s agenturou Joanne Rile Artists Management a během koncertní cesty navštívilo státy New York, New Jersey, Connecticut, Massachusetts, Pennsylvania, New Hampshire a Vermont⁸⁷, ve kterých proběhlo osmnáct koncertů.⁸⁸

Průběh turné

Sbor odletěl z pražského letiště Ruzyně se společností British Airways přes Londýn a letiště Harlow do New Yorku na letiště Johna Fitzgeralda Kennedyho. Let trval devět hodin a z důvodu bouře nad New Yorkem bylo přistání letadla oddáleno. Poté se Jitro přemístilo na předměstí Philadelphie do Blue Bell, kde bylo ubytováno u hostujících rodin. Druhého dne se turné přemístilo do státu, ve kterém se uskutečnily dva koncerty – ve městě Jenkintown v Abington Friends School a jeho Müller Auditoriu a ve městě Aston v tamější Neumann Colege pro studenty⁸⁹. Členové sboru měli v rámci těchto dnů více volného času, který trávili u ubytovávajících rodin, a měli tak možnost poznávat místní kulturu. Dne 25. 11. 1991 se turné vrátilo do státu Philadelphia do Blue Bell, kde se odehrály dva dopolední koncerty pro žáky mladšího školního věku – 5-8 let, 8-12 let, a odpoledne pokračovalo do města Dobbs Ferry, na místní univerzitní koleje, do státu New York. Významný koncert se odehrál následující den v New Yorku v Merkin Concert Hall, kde se Jitro při projížděce městem také seznámilo s částí Broadway, sochou

---

⁸⁶ 24 děvčat a 1 chlapec.

⁸⁷ Kronika Královéhradeckého dětského sboru Jitro 1990-1993, str. 97, archiv Královéhradeckého dětského sboru Jitro.

⁸⁸ Záznamy koncertních repertoárů 1991-1996, archiv Královéhradeckého dětského sboru Jitro.

⁸⁹ Koncertní vystoupení bylo ukončené z důvodu požárního zařízení, které začalo v průběhu poslední skladby celého programu hlasitě zvučet.

Svobody, World Trade Center, Empire State Building, Rockefeller⁹⁰ Center, Columbus Circle, Metropolitan opera a Carnegie hall.⁹¹

Dále turné pokračovalo přes státy Connecticut a Massachusetts⁹² do státu Vermont, do města Hyde Park, kde sbor strávil tři dny, byl opět ubytován u místních rodin, ve kterých prožil například místní svátek Thanksgiving Day.⁹³ Další koncerty se uskutečnily ve městě Putney – dvakrát v místním River Valley Performing Arts Center, kulturním centru pro celé okolí, a ve městě Hyde Park v Opera House. Následně Jitro zpívalo na dvou koncertech ve státu New Hampshire – v Lacesteru v Colonel Town Community House – kulturním středisku města a v tamější Elementary School pro žáky 5.-9. tříd a na jednom pro žáky ve státu Connecticut v jeho největším městě Bridgeport v Merten Theatre.⁹⁴ Přes stát Pennsylvania, kde proběhlo koncertní vystoupení pro 3000 posluchačů⁹⁵ ve městě Pen State v místním Eisenhower Auditoriu se skvělou akustikou, turné pokračovalo do státu New York, kde bylo dokončeno a kde proběhlo několik koncertů – V Dobbs Ferry v sále tamější soukromé dívčí školy, ve městě Pawling v All Saints Chapel.⁹⁶ Dne 7. 12. 1991 Jitro zpívalo na třech koncertech – dopolední v Simsbury⁹⁷ v Ethel Walker School, odpolední v Middletown v Russel Library, večerní v Enfieldu v Enrico Fermi High School Auditoriu. Poslední koncert amerického turné se odehrál dne 8. 12. 1991 ve Freeportu v High School⁹⁸ a po něm Jitro odlétlo z New Yorku se společností British Airways přes Londýn zpět do Prahy na letiště Ruzyně.⁹⁹

Repertoár

Koncerty se na druhém americkém turné Královéhradeckého dětského sboru Jitro odehrávaly převážně v koncertních sálech, kulturních střediscích a školních halách,

---

⁹¹ Kronika Královéhradeckého dětského sboru Jitro 1990-1993, str. 77-83, archiv Královéhradeckého dětského sboru Jitro.

⁹² Během dlouhé cesty přes státy Jitro navštívilo továrnu na zmrzlinu Ben a Jerry.

⁹³ V překladu Den děkuvzdání.

⁹⁴ Koncert byl ohrožen špatným počasím a žáci místní školy se nemohli na koncert dostavit. Proto se publikem stali studenti univerzity, pro které byl změněn a přizpůsoben koncertní repertoár.

⁹⁵ Záznamy koncertních repertoárů 1991-1996, archiv Královéhradeckého dětského sboru Jitro.

⁹⁶ Jednalo se o první koncert tohoto amerického turné, který byl zorganizován v duchovním prostoru.

⁹⁷ Ve městě Simsbury bylo Jitro ubytováno u studentek místní univerzity.

⁹⁸ Sbor nebyl seznámen s přesným místem, kde se měl uskutečnit jejich večerní koncert. Zjistil to prostřednictvím inzerce v tamějších novinách.

⁹⁹ Kronika Královéhradeckého dětského sboru Jitro 1990-1993, str. 84-96, archiv Královéhradeckého dětského sboru Jitro.

výjimkou bylo pouze pár vystoupení zasazených do duchovního prostoru. Pěvecký program se většinou rozděloval do dvou koncertních polovin, první polovina koncertu vycházela z repertoáru minulého amerického turné a druhá převážně z nově nastudovaných skladeb.¹⁰⁰

Koncerty zpravidla začínaly výběrem z díla *Stabat Mater* od Giovanni Battista Pergolesiho – č. 1 *Stabat mater Dolorosa*, č.12 *Quando corpus morietur* a *Amen*, po kterém následoval výběr z *Moravských dvojzpěvů* Antonína Dvořáka – *Prsten* a *Zajatá*. Navazovaly dvě skladby z duchovního repertoáru – *Ave Maria* Zoltána Kodálye a *Kyrie eleison* Henka Badingse. Dále koncert pokračoval skladbami zastupujícími českou tvorbu – skladbou a capella *Hoj, hura, hoj* z cyklu dětských sborů na lidové texty *Lašské tance* Otmara Máchy a skladbou a capella *Studánka* z cyklu *Voda Voděnka* Ilji Hurníka. Českou tvorbu dále prezentovalo dílo Otakara Jeremiáše (1892-1962) – skladba *Hajej můj andílku* z cyklu *Směs národních písní* a Miroslava Raichla – úprava lidové písně *Tancuj, tancuj, vykrúcaj*. První polovinu koncertu uzavírala zahraniční skladba *Give Me Your Tired, Your Poor* Irwinga Berlina v úpravě Roye Ringwalda.¹⁰¹

Druhá část koncertu se obsahem zaměřovala na vánoční období, během kterého turné probíhalo. Začínala výběrem skladeb z rozšířené sborové skladby *A Ceremony of carols* z roku 1942 britského hudebního skladatele Benjamin Brittena (1913-1976) skládající se z jedenácti částí, jejichž obsah je převzat z básní Geralda Bulletta (1893-1958)¹⁰². Jitro uvádělo část *Balulalow*, které je postaveno na střídání sborových a sólových partů, a *Deo gratias*, závěrečnou část skladby. Následoval výběr koled z cyklu *České koledy 1* (17 vánočních koled, Gloria a 2 interludia) pro dětský sbor a historické nástroje, z roku 1990 od českého hudebního skladatele Jana Jiráka (*1955) – *Ej poslyšte kamarádi* a *Gloria*. Dále byla zařazována díla reprezentující zahraniční tvorbu – výběr z díla *Feats of Lights*, tradiční chanukové písně – *Chanukah*, *Joyous Feats od Lights*, *Oh Chanukah*, *Oh Chanuka* a *Rock of Ages* v aranži pro dvojhlasý sbor a klavír z roku 1987 amerického skladatele Simona Sargona (*1938) a sakrální sborová skladba *Angels' Carol* anglického skladatele Johna Ruttera (*1945), který je autorem nejen hudby, ale i textu. Navazovaly skladby vycházející ze stálého repertoáru turné – vánoční píseň *O Holy Night* zkomponovaná v roce 1847 skladatelem Adolphem Adamem (1803-1856) na

---

¹⁰⁰ Záznamy koncertních repertoárů 1991-1996, archiv Královéhradeckého dětského sboru Jitro.

¹⁰¹ Záznamy koncertních repertoárů 1991-1996, archiv Královéhradeckého dětského sboru Jitro.

¹⁰² Notové materiály, *A Ceremony of Carols*, Benjamin Britten, archiv Královéhradeckého dětského sboru Jitro.

francouzský text poezie básníka Placide Cappeau (1808-1877), koleda *Jingle Bells* amerického hudebního skladatele Ray Charlese (1930-2004), *I'm goin' Up a Yonder* Waltera Hawkinse v úpravě Martina Sirvatka a *Hymn to Freedom* Oscara Petersona v úpravě Seppa Hovi.¹⁰³

Repertoár byl také doplněn přídalkovými skladbami, které zaznívaly po oficiálním programu koncertu. Stálým přídalkem byla skladba s vlasteneckým charakterem *America the Beautiful*¹⁰⁴ z roku 1972 od amerického skladatele Simona Augusta Warda (1848-1903) v úpravě Juliana Harveye.¹⁰⁵ Dále byla přidávána také americká skladba *Music is my life* od Eugene Butlera (*1935), africká skladba *Siyahamba*, česká lidová píseň *Teče voda, teče* a populární vánoční koleda *We wish you a Merry Christmas*.¹⁰⁶

Zvláštním typem pěveckých vystoupení byly dopolední, časově kratší, koncerty určené pro žáky školního věku obsahující skladby méně náročného charakteru. První zaznívala skladba Věroslava Neumanna *U nás v kapele*, dále sólová skladba *Hajej můj andílku* z cyklu písní *Směs národních písní* Otakara Jeremiáše, úprava lidové písně *Tancuj, tancuj, vykrúcaj* Miroslava Raichla, výběr z díla *Feats of Lights* Simona Sargova, píseň *Jingle Bells* Raye Charlese a dvě závěrečné skladby – *I'm goin' Up a Yonder* Waltera Hawkinse v úpravě Martina Sirvatka a *Hymn to Freedom* od Oscara Petersona v úpravě Seppa Hovi.¹⁰⁷

Ohlasy

V americkém žurnálu *The Times* vyšla 6. 12. 1991 pozitivní recenze na koncert uskutečněný 5. 12. 1991 v Penn State v Eisenhower Auditoriu. V ní byla vyzdvížena kvalita koncertního vystoupení, krásný zvuk sborového zpěvu, unikátní interpretace, hlasová i dechová technika sboru a profesionální spolupráce mezi sbormistrem a členy sboru. Z hlediska pěveckého repertoáru bylo oceněno netradiční provedení skladby *Hoj, hura, hoj* Otmara Máchy, při kterém stál rozdělený sbor na dvou koncích sálu, a publikum

---

¹⁰³ Záznamy koncertních repertoárů 1991-1996, archiv Královéhradeckého dětského sboru Jitro.

¹⁰⁴ Na žádost Charlieho Jetta, přítele sboru, byla tato skladba skladatelem upravena přímo pro KHDS Jitro.

¹⁰⁵ Notové materiály, *America the Beautiful*, Samuel A. Ward, archiv Královéhradeckého dětského sboru Jitro.

¹⁰⁶ Záznamy koncertních repertoárů 1991-1996, archiv Královéhradeckého dětského sboru Jitro.

¹⁰⁷ Tamtéž.

zasahující interpretace skladby *America the Beautiful*.¹⁰⁸ Tu, v dopise adresovaném členům sboru, ocenil i Charlie Jett, přítel Královéhradeckého dětského sboru Jitro, slovy: „... jiný sbor by tuto skladbu nezaspíval na takové úrovni jako Jitro.“¹⁰⁹ Zhodnocení celého koncertu znělo: „Skopalův sbor jistě nabídl pěveckou laťku, kterou mohou posluchači State College užívat jako normu pro posuzování jiných sborů.“ Kenneth J. Foster, ředitel Center for the Performing Arts, považoval za velký zážitek nejen skvělé pěvecké vystoupení sboru, ale i samotné setkání se členy sboru a vzájemné poznání kultur mezi nimi a hostujícími rodinami.¹¹⁰ Pozitivní kritika vyšla také na koncert ze 6. 12. 1991 v Pawlingu. V ní byla vyzdvížena, kromě výborné hlasové a dechové techniky, precizní intonace a barva zvuku, zakončení frází a práce s dynamikou, také disciplinovanost celého sboru a jeho vedení sbormistrem Jiřím Skopalem. Za nezapomenutelný zážitek bylo považováno provedení skladby *Ave Maria* od Zoltána Kodálye, *Kyrie eleison* od Henka Badingse, *Hoj, hura, hoj* od Otmara Máchy a *Studánka* Ilji Hurníka.¹¹¹

Na základě úspěšných koncertů a pozitivních recenzí si Královéhradecký dětský sbor Jitro zajistil o svých pěveckých kvalitách povědomí u tamějšího publika, významných organizátorů, a začal si tak upevňovat své postavení v americkém kulturním, především sborovém, dění.

---

¹⁰⁸ COLE, Bob. Czechoslovak choir sets a vocal standard in Penn State performance. *The Times: Centre daily times*. 1991, kopie článku, archiv Královéhradeckého dětského sboru Jitro.

¹⁰⁹ Kronika Královéhradeckého dětského sboru Jitro 1990-1993, str. 98, archiv Královéhradeckého dětského sboru Jitro.

¹¹⁰ Kenneth J. Foster, Korespondence 2001, archiv Královéhradeckého dětského sboru Jitro.

¹¹¹ MERKLING, Frank. Czechoslovak girls' choir entertains at Trinity-Pawling. *The News-Times: News Times Arts Critic*. 1991, kopie článku, archiv Královéhradeckého dětského sboru Jitro.

3.3 Koncertní turné USA 1993

Třetí koncertní turné Královéhradeckého dětského sboru Jitro po Spojených státech amerických se uskutečnilo od 22. 2. 1993 do 16. 3. 1993.¹¹² Zájezdu se zúčastnilo dvacet pět vybraných členů sboru a šest dospělých osob doprovodu, mezi které patřil sbormistr Jiří Skopal, klavírista Michal Chrobák, lékař MUDr. Jiří Štěpánek, tlumočnick Ing. Jaroslav Přidal, Blanka Přidalová a pedagogický dozor Květoslava Skopalová.¹¹³ Třiadvacetidenní cesta byla naplánovaná po centrální a jižní části USA, kde sbor navštívil státy Kansas, Missouri, Illinois, Indiana, Kentucky, Tennessee, Georgia, Alabama, Mississippi, Louisiana, Texas, Oklahoma, Arkansas a Ohio, v nichž byl šestkrát ubytován v hotelích, jinak v hostitelských rodinách,¹¹⁴ a odzpíval celkem dvacet pět koncertů.¹¹⁵

Průběh turné

Koncertní turné začalo dne 22. 2. 1993 odletem z pražského letiště přes Frankfurt a Atlantu do státu Kansas, do Kansas City, ve kterém se následujícího dne uskutečnil první koncert v Arts Center ve městě Iola. Dále sbor koncertoval ve státu Missouri – v Jonh Knox Village spadající pod město Lee's Summit v místním kulturním centru pro tisíc posluchačů¹¹⁶ a v sálu mormonské církve¹¹⁷, poté ve státu Kentucky¹¹⁸ – dvakrát ve Fort Knox v Louisville, a po prohlídce rodného domu Abrahama Lincolna ve městě Hodgenville,¹¹⁹ koncertoval ve státu Tennessee – v jeho hlavním městě Nashville, centru americké country hudby, v James K. Polk Theatre. Dále ve státu Georgia – dvakrát v Atlantě, odpoledne ve First Presbyterian Church Atlanta¹²⁰ a večer v The Georgia Tech Theatre for tech Arts, následně ve státu Alabama – ve městě Troy¹²¹ v tamější State University a její Smith Hall Auditoriu a ve státu Louisiana – ve městě Hammond na

---

¹¹² Kronika královéhradeckého dětského sboru Jitro 1990-1993, str. 230, archiv Královéhradeckého dětského sboru Jitro.

¹¹³ PŘIDAL, Jaroslav. Jitro v USA – II. *Hradecký kurýr: Puls*. 1993, roč. 35, č. 16/93, str. 4.

¹¹⁴ KAVALÍROVÁ, Marie. Americká svítání českého Jitra. *Vlasta*. 1993, roč. 47, č. 29, str. 9.

¹¹⁵ Kronika královéhradeckého dětského sboru Jitro 1990-1993, str. 230, archiv Královéhradeckého dětského sboru Jitro.

¹¹⁶ Záznamy koncertních repertoárů 1991-1996, archiv Královéhradeckého dětského sboru Jitro.

¹¹⁷ Uvedeny byly pouze tři skladby.

¹¹⁸ Další koncert měl navázat ve státu Illinois ve městě Belleville, ale z důvodu sněhové kalamity byl zrušen.

¹¹⁹ PŘIDAL, Jaroslav. Sněžný šok překazil koncert: Hradecký sbor Jitro faxuje ze Spojených států. *Hradecké noviny*. 1993, roč. 2, č. 53, str. 6.

¹²⁰ Jitro zde bylo přijato sborem presbyteriánského kostela, který hostilo v Hradci Králové roku 1991.

¹²¹ Sbor zde byl ubytován u hostujících rodin.

Southeastern Louisiana University v jejím Pottle Music Auditoriu s místním univerzitním sborem.¹²² Poté se Jitro přemístilo do státu Texas, kde se podívalo na Mexický záliv¹²³ a kde ho čekaly nejdůležitější koncerty celého turné. Těm ještě předcházela koncert určený hostujícím rodinám ve městě Houston ve Willow Meadows Baptist Church. Data 5. 3. 1993 a 6. 3. 1993 byla zcela zásadní jak pro probíhající americké turné, tak pro všechna turné nadcházející. V tyto dny sbor, jako jediný zahraniční¹²⁴, vystoupil na celostátní konferenci amerických dirigentů – American Choral Director Association, ve zkratce ACDA,¹²⁵ v San Antoniu – nejprve se uskutečnil koncert v Majestic Theatre pro 2 400 sbormistrů z celé Ameriky¹²⁶, následně v Recital Hall tamější University San Antonio, kde Jitro zazpívalo společně s University Children's Choir, dále v Henry B. Gonzales Convention Center opět pro America Choral Directors Association pro 2000 sbormistrů¹²⁷. Odměnou za úspěšná vystoupení, která ovlivnila následující koncerty na turné, byla noční projížďka lodí meandry San Antonia.¹²⁸ Informace o vysoké kvalitě sboru, již Jitro předvedlo v San Antoniu, se rychle šířila mezi organizátory nadcházejících koncertů, kteří reagovali žurnalistickými články, úpravou koncertních sálů, vystoupení natáčeli na audio i video kazety a snažili se o maximální naplnění kapacity jednotlivých sálů.¹²⁹ Následující tři dny turné zůstalo ještě ve státu Texas a uskutečnily se čtyři koncerty – tři ve městě Austin – v Bates Recital Hall místní University of Texas, ve Forest trail School pro 200 dětí mladšího školního věku¹³⁰ a v Oak Hill Elementary také pro přibližně 200 dětí mladšího školního věku¹³¹, jeden ve městě Dallas, kde Jitro také navštívilo křižovátku na Huston Street a Main Street spojenou s historickými událostmi týkající se bývalého prezidenta Spojených států amerických Johna Fitzgeralda Kennedyho, v Highland Park Presbyterian Church. Dále turné směřovalo do státu Oklahoma, kde sbor navštívil rezervaci divoké přírody Wichita Mountains Wildlife

---

¹²² Záznamy koncertních repertoárů 1991-1996, archiv Královéhradeckého dětského sboru Jitro.

¹²³ PŘIDAL, Jaroslav. Čistí jako studánka života: Hradecký sbor Jitro faxuje ze Spojených států. *Hradecké noviny*. 1993, roč. 2, č. 59, str. 6.

¹²⁴ PŘIDAL, Jaroslav. Cesta Jitro po USA: mírně opožděná fotoreportáž na pokračování. *Hradecký kurýr: Puls*. 1993, roč. 35, č. 15/93, str. 4.

¹²⁵ Konvence amerických dirigentů se koná jednou za dva roky a schází se na ní 4-5 tisíc profesionálních dirigentů, kteří se přihlašují rok předem.

¹²⁶ Záznamy koncertních repertoárů 1991-1996, archiv Královéhradeckého dětského sboru Jitro.

¹²⁷ Tamtéž.

¹²⁸ PŘIDAL, Jaroslav. Čistí jako studánka života: Hradecký sbor Jitro faxuje ze Spojených států. *Hradecké noviny*. 1993, roč. 2, č. 59, str. 6.

¹²⁹ PŘIDAL, Jaroslav. Posezení na hrotu zákeřné opuncie: Hradecký sbor Jitro se vrátil ze Spojených států. *Hradecké noviny*. 1993, roč. 2, č. 65, str. 6.

¹³⁰ Záznamy koncertních repertoárů 1991-1996, archiv Královéhradeckého dětského sboru Jitro.

¹³¹ Tamtéž.

Refuge¹³² a zazpíval na čtyřech koncertech – ve městě Lawton v místní Cameron University, v Oklahoma City ve First Presbyterian Church pro 300 posluchačů a na dvou ve městě Guthrie – na dopoledním pro žáky ve věku 10-15 let, na večerním v The Arts pro 100 posluchačů. Přes stát Ohio a koncert pro 120 posluchačů ve městě Parsons v Municipal Auditoru se Jitro přesunulo do státu Arkansas na poslední koncert turné pro 300 posluchačů do města Harrison a jeho High Auditoria.¹³³ Dne 16. 3. 1993 se sbor vrátil s leteckou společností Delta Airlines¹³⁴ z Kansas City přes Cincinnati a Frankfurt zpět do Prahy.¹³⁵

Repertoár

V rámci třetího amerického turné Královéhradeckého dětského sboru Jitro byly koncerty organizovány především ve školních a divadelních sálech, výjimkou bylo pár koncertů zasazených do duchovních prostorů. Zpravidla měly koncerty dvě poloviny, během kterých byl uváděn repertoár vycházející z pěveckého programu minulých turné obohacený o nově nastudované skladby. Dramaturgie koncertních vystoupení se měnila v rámci koncertů určených pro žáky škol.¹³⁶

První polovina koncertu představovala především duchovní tvorbu, kterou zahajoval gregoriánský chorál neznámého autora *Ad te levavi animam meam*, na něj navazovalo *Favete linguis singuli* od Jana Campana Vodňanského, dále zazníval výběr z díla *Stabat Mater* Giovanni Battisty Pergolesiho – části *Quando corpus morietur* a *Amen, Ave Maria* od Zoltána Kodálye a *Kyrie eleison* Henka Badingse. Ze světského repertoáru zazníval v první polovině koncertu výběr z *Moravských dvojzpěvů* Antonína Dvořáka – části *Prsten a Zajatá*, nově také *A já ti uplynu* a *La tortorella* Jacoba Obrechta. Do programu byly také občas zařazeny skladby s vánočním tematikou – výběr z díla *A Ceremony of Carols* Benjamina Brittena – *Balulalow*, *Deo Gracias* a nově byla také uváděna tvorba Jacoba Handla-Galla (1551-1591) – čtyřhlasá skladba a capella s názvem

---

¹³² PŘIDAL, Jaroslav. Posezení na hrotu zákeřné opuncie: Hradecký sbor Jitro se vrátil ze Spojených států. *Hradecké noviny*. 1993, roč. 2, č. 65, str. 6.

¹³³ Záznamy koncertních repertoárů 1991-1996, archiv Královéhradeckého dětského sboru Jitro.

¹³⁴ Jitro už mezi svými: Koncertní šňůra skončila. *Hradecké noviny*. 1993, roč. 2, č. 64, str. 7.

¹³⁵ Kronika královéhradeckého dětského sboru Jitro 1990-1993, str. 232, archiv Královéhradeckého dětského sboru Jitro.

¹³⁶ Záznamy koncertních repertoárů 1991-1996, archiv Královéhradeckého dětského sboru Jitro.

Pueri concinite.¹³⁷ První polovinu koncertu uzavírala skladba Irvinga Berlina *Give Me Your Tired, Your Poor* v úpravě Roye Ringwalda.¹³⁸

Druhá polovina koncertu obsahovala převážně českou tvorbu. Z již dříve uváděných skladeb zaznívala *Studánka* z cyklu *Voda, voděnka* Ilji Hurníka, úprava lidové písně *Tancuj, tancuj, vykrúcaj* Miroslava Raichla, *Hoj, hura, hoj* z cyklu *Lašské helekačky* Otmara Máchy a *U nás v kapele* Věroslava Neumanna. Nově byla z tvorby Miroslava Raichla do repertoáru zařazena také trojhlasá skladba s doprovodem klavíru určená pro dětský sbor *Brusič mráz* z roku 1964 na slova Zdeňka Kriebla (1911-1989)¹³⁹ a jeho úprava lidové písně *Koukal na ni přes bednění*. Z tvorby Zdeňka Lukáše sbor uváděl trojhlasou úpravu české lidové písně *Jede sedlák*, dále přibylo dílo *Prašťené písničky* pro dětský sbor Marka Kopelenta (*1932), které v roce 1967 zkomponoval na vlastní text¹⁴⁰ a Jitro ho nastudovalo přímo pro třetí americké turné.¹⁴¹ Zahraniční tvorbu v druhé polovině koncertu reprezentovali estonští skladatelé – Uno Naisoo – skladbou *Lesní telegram*, nově také Veljo Tormis (1930-2017) čtyřhlasou skladbou *Kiigel kartlik* (*A Timid Girl of the Swing*) a německý skladatel Rainer Lischka (*1942) čtyřhlasou skladbou s doprovodem klavíru pro dětský sbor *Der Uhrmacherladen*¹⁴² z roku 1994. Koncert uzavíraly dvě zahraniční skladby – *I'm goin' Up a Yonder* Waltera Hawkinse v úpravě Martina Sirvatka a *Hymn to Freedom* Oscara Petersona v úpravě Seppa Hovi. Stálým přídatkem byla hudební úprava skladby Samuela Augusta Warda *America the Beautiful* od Juliana Harveye a někdy zaznívala i jeho úprava skladby *Home of the Rouge*.¹⁴³

Význam pro třetí americké turné Královéhradeckého dětského sboru Jitro měly především skladby, které byly uvedeny na koncertech určených pro American Choral Director Association. Nejprve zazněly skladby duchovního charakteru – *Quando corpus morietur* a *Amen* jako výběr z díla *Stabat Mater* Giovanniho Battisty Pergolesiho, *Ave Maria* Zoltána Kodálye a *Kyrie eleison* od Henka Badingse. Následně byly zařazeny skladby reprezentující českou tvorbu – *Zajatá a Prsten z Moravských dvojzpěvů* Antonína Dvořáka a *Hoj, hura, hoj* z cyklu *Lašské helekačky* Otmara Máchy. V závěru byla

---

¹³⁷ Notové materiály, *Pueri concinite*, archiv Královéhradeckého dětského sboru Jitro.

¹³⁸ Záznamy koncertních repertoárů 1991-1996, archiv Královéhradeckého dětského sboru Jitro.

¹³⁹ Notové materiály, *Brusič mráz*, archiv Královéhradeckého dětského sboru Jitro.

¹⁴⁰ Notové materiály, *Prašťené písničky*, archiv Královéhradeckého dětského sboru Jitro.

¹⁴¹ Jitro dobylo Nashville: Úspěšné turné pokračuje. Hradecké noviny. 1993, roč. 2, č. 51, str. 7.

¹⁴² V překladu Hodinářství.

¹⁴³ Záznamy koncertních repertoárů 1991-1996, archiv Královéhradeckého dětského sboru Jitro.

uváděna skladba *I'm goin' Up a Yonder* od Waltera Hawkinse v úpravě Martina Sirvatka.¹⁴⁴

Ohlasy

Reakce posluchačů na pěvecké výkony Jitra v rámci třetího amerického turné byly velice pozitivní. Na koncertním vystoupení v Nashville bylo vyzdvíženo interpretační provedení skladby *I am going Up a Yonder*¹⁴⁵ a *Studánky* z cyklu *Voda, voděnka* Ilji Hurníka, kterou sbor zazpíval v nezvyklém postavení – sólo soprán a dva sbory.¹⁴⁶ V Hammondu se Jitru dostalo chvály od děkana tamější univerzity: „*Věnoval jsem se hudbě od narození, a v životě jsem neslyšel tak krásný zpěv, jaký jste předvedli vy. Buďte pracovití, protože talentu a umění, které jsou ve vašich rukách, by bylo jinak moc škoda.*“¹⁴⁷

Zásadním úspěchem byly koncerty v San Antoniu určené pro American Choral Director Association. V americkém žurnálu Daily Times vyšla dne 12. 3. 1993 zpráva o vystoupení Jitra: „*Skupina nejenže získala bouřlivé ovace, ale posluchači ve skutečnosti vypískali manažery koncertu za to, že kvůli časovému omezení nedovolila sboru provést přidavek.*“¹⁴⁸ Slova obdivu sbor slyšel například od sbormistra, který byl předsedou severovýchodní sekce zahrnující oblast Boston-New York-Filadelfie: „*Desítky let se zúčastňuji konferencí dirigentů, a ještě jsem nezažil aplaus, jaký se dostal Jitru po včerejším koncertu. A zpívat pro 2500 profesionálů-dirigentů je nejtěžší, co si lze představit.*“ Profesorka Univerzity v Torontu, jedna z vůdčích osobností ve sborovém zpěvu na americkém kontinentu Dr. Doreen Rao¹⁴⁹, zase řekla: „*Víte vy vůbec, že jste svým uměním a krásou zpěvu změnili vystoupením před všemi našimi dirigenty právě a navždycky charakter a styl celého amerického sborového zpěvu? Vždyť je to ohromné!*“¹⁵⁰

---

¹⁴⁴ Kronika královéhradeckého dětského sboru Jitro 1990-1993, str. 231, archiv Královéhradeckého dětského sboru Jitro.

¹⁴⁵ PŘIDAL, Jaroslav. Sněžný šok překazil koncert: Hradecký sbor Jitro faxuje ze Spojených států. *Hradecké noviny*. 1993, roč. 2, č. 53, str. 6.

¹⁴⁶ Jitro dobylo Nashville: Úspěšné turné pokračuje. *Hradecké noviny*. 1993, roč. 2, č. 51, str. 7.

¹⁴⁷ PŘIDAL, Jaroslav. Čistí jako studánka života: Hradecký sbor Jitro faxuje ze Spojených států. *Hradecké noviny*. 1993, roč. 2, č. 59, str. 6.

¹⁴⁸ JITRO Czechoslovakian Girls Choir to Perform Sunday. Daily Times. Harrison, 1993, str. 2, kopie článku, archiv Královéhradeckého dětského sboru Jitro.

¹⁴⁹ Sbormistryně Doreen Rao vedla v Chicagu Dětský sbor Glenu Ellyna. Jednou navštívila pěvecké soustředění KHDS Jitra v Budislavi, kde velice obdivovala práci sboru. Interesovala ji především analýza chyb po každém koncertním vystoupení. Jitro i po velice zdařilém pěveckém výkonu rozebírá všechny nedokonalosti do detailu. Tato metoda se osvědčila jako funkční.

¹⁵⁰ BOHADLO, Stanislav. DAYBREAK aneb JITRO v USA. *Hudební rozhledy*. 2003, roč. 5, č. 56.

V americkém žurnálu *New Evening Post* zhodnotil Man Ching jak pěvecko-technické dovednosti sboru, tak jeho organizaci a disciplínu jako excelentní.¹⁵¹ Eugene Pierce, ředitel a sbormistr ze San Francisco Concert Choral, prohlásil: „...*Tónová brilance, intonace, muzikalita a vitalita Jitra je v mých zkušenostech s ničím nesrovnatelná.*“¹⁵² Colleen J. Kirk, bývalý ředitel ACDA, v dopisu určeném sbormistru a sboru označil obě jejich vystoupení za nejlepší, které v rámci tří dnů trvající ACDA konvence posluchači slyšeli.¹⁵³ Gene Brooks, výkonný ředitel ACDA, v korespondenci se sbormistrem Jiřím Skopalem vyzdvihoval jeho práci sbormistra, pěveckou kvalitu sboru a vystoupení ohodnotil slovy: „...*Váš vynikající sbor jistě tolik přispěl k úspěchu Národní konvence z roku 1993.*“¹⁵⁴ Ředitel American Choral Director Association, Dr. John Black Haberlen, shrnul koncertní vystoupení Jitra v dopise určeném sbormistru Jiřímu Skopalovi slovy: „...*Členové naší Asociace si budou dlouho pamatovat vaše koncerty, protože byly hlavním vrcholem konvence 1993. Nadšení vybraného auditoria sbormistrů a jejich vytrvalý aplaus tento fakt potvrzuje ... Členové American Choral Director Association vám děkují za vaše úžasné koncerty. Vaše přínosy sborovému zpěvu jsou unikátní a jste váženým členem ve světové komunitě sborového zpěvu.*“¹⁵⁵ a následně nabídl sboru permanentní pozvánku na kterékoliv konference dirigentů v jednotlivých oblastech USA. Na základě těchto úspěšných koncertů Jitro dostalo několik pozvání na další koncerty ve Spojených státech amerických, konkrétním pozváním byla účast na festivalu v Iowě v červenci 1995.¹⁵⁶ Třetí americké turné Jitra tak zásadně ovlivnilo dosavadní vedení a uchopení amerického sborového zpěvu.

---

¹⁵¹ CHING, Man. Music from Fairyland. *New Evening Post*. 1993, kopie článku, archiv Královéhradeckého dětského sboru Jitro.

¹⁵² PEARCE, Eugene. Korespondence USA 1993, archiv Královéhradeckého dětského sboru Jitro.

¹⁵³ COLLEEN, J. Kirk. Korespondence USA 1993, archiv Královéhradeckého dětského sboru Jitro.

¹⁵⁴ BROOKS, Gene. Korespondence USA 1993, archiv Královéhradeckého dětského sboru Jitro.

¹⁵⁵ HABERLEN, John, Black. Korespondence USA 1993, archiv Královéhradeckého dětského sboru Jitro.

¹⁵⁶ PŘIDAL, Jaroslav. Čistí jako studánka života: Hradecký sbor Jitro faxuje ze Spojených států. *Hradecké noviny*. 1993, roč. 2, č. 59, str.

3.4 Koncertní turné USA 1995

Čtvrté koncertní turné Královéhradeckého dětského sboru Jitro do Spojených států amerických se uskutečnilo od 3. 2. 1995 do 28. 2. 1995, účastnilo se ho dvacet pět vybraných členů sboru¹⁵⁷ a pět osob doprovodu. Během koncertní cesty, kterou organizovala Joanne Rile Artist Management, Jitro navštívilo státy Jižní Dakota, Minnesota, Wisconsin, Iowa, Missouri, Illinois, Kansas, Oklahoma a Texas¹⁵⁸, v nichž bylo ubytováno u dvaceti hostitelských rodin a odzpívalo dvacet pět koncertů.¹⁵⁹

Průběh turné

Turné začalo dne 3. 2. 1995 odletem z pražského letiště Ruzyně, přes Amsterdam směřovalo do Minneapolis, do státu Minnesota, kde Jitro navštívilo největší obchodní centrum¹⁶⁰, a následně pokračovalo do státu Jižní Dakota, v němž se uskutečnil ve městě Brookings v místním Doner Auditoriu State University první koncert turné.¹⁶¹ Poté sbor zpíval opět ve státu Minnesota – ve městě Alexandria nejprve pro 1000 posluchačů¹⁶² v Jefferson High School Auditoriu, následně v Allied Concert Services a také navštívil muzeum Vikingů.¹⁶³ Dále koncertoval ve státu Wisconsin ve městě River Falls v Abbot Concert Hall místní University of Wisconsin a přesunul se do státu Iowa na dva koncerty – ve městě Pella v Douwstra Auditoriu tamější Central College a ve městě Cedar Rapids, kde také navštívil Czech Village, v Mount Mersy Collage. Turné pokračovalo do státu Illinois, do města Glen Ellyn, kde se uskutečnil koncert v Art Center at College of du Page a Jitro zde také spolupracovalo s Glen Ellyn Children's Chorus z Chicaga, kterému představovalo na workshopu, určeném pro sbormistry, metody sborové práce zahrnující například rozezpívání a vybrané skladby z repertoáru. Poté Jitro zpívalo ve státu Missouri – ve městě O' Fallon v místním kostele, navázal ve státu Kansas koncertem ve městě

---

¹⁵⁷ Na turné po USA se vybraní členové sboru připravovali intenzivní prací nejméně měsíc před samotnou koncertní cestou. Do jejich přípravy nebyly zahrnuty jen časté sborové zkoušky, ale i posilnění fyzické kondice častým pohybem a správnou životosprávou.

¹⁵⁸ Kronika královéhradeckého dětského sboru Jitro 1993-1995, str. 116-117, archiv Královéhradeckého dětského sboru Jitro.

¹⁵⁹ Záznamy koncertních repertoárů 1991-1996, archiv Královéhradeckého dětského sboru Jitro.

¹⁶⁰ Kronika královéhradeckého dětského sboru Jitro 1993-1995, str. 116, archiv Královéhradeckého dětského sboru Jitro.

¹⁶¹ Záznamy koncertních repertoárů 1991-1996, archiv Královéhradeckého dětského sboru Jitro.

¹⁶² PŘIDAL, Jaroslav. Královéhradecký sbor Jitro opět, už počtvrté, koncertuje v USA! *Hradecké noviny*. 1995, roč. 4.

¹⁶³ Kronika královéhradeckého dětského sboru Jitro 1993-1995, str. 116, archiv Královéhradeckého dětského sboru Jitro

Hesston v Hesston Performing Arts a ve státu Oklahoma, ve kterém se uskutečnila dvě koncertní vystoupení – ve městě Enid ve Philips University a jeho Briggs Auditoriu a ve městě Edmond na místní univerzitě. Dne 15. 2. 1993 se turné přesunulo do státu Texas, kde zůstalo až do svého závěru. Jitro zde navštívilo ranč¹⁶⁴ a odzpívalo několik koncertů – ve městě Palestrina na místní Washington School, ve městě Beaumont, kde se sbor dostal do televizního vysílání¹⁶⁵, ve First United Methodist Church, v Corpus Christi, v němž sbor navštívil místní pláže ležící u Mexického zálivu, v Cathedral Concert Series. Dále zpíval ve městě Victoria v místním Collage Auditoriu¹⁶⁶, dvakrát ve městě San Antonio, ve kterém sbor navštívil také pevnost Alamo a projel se po River Walk nočním městem, v Alamo Heights United Methodist Church¹⁶⁷, poté navštívil v Houstonu Muzeum osídlení Oklahomy a zazpíval v Christ Church Cathedral. Následující dva dny proběhly ve městě Temple, kde se uskutečnily tři koncerty – ve Frank W. Mayborn Auditoriu, v místní High School¹⁶⁸ a v Lion's Club. Dále sbor koncertoval ve městě Belton na tamější High School, ve městě Denison v College Auditoriu na Grayson College, ve městě Tyler v Marvin United Methodist Church a ve městě Nacogdoches ve First United Methodist Church. Koncertní cesta byla zakončena zpěvem v Dallasu, ve kterém sbor navštívil místní zoologickou zahradu, v Highland Park Presbyterian Church a dne 28. 2. 1993 se vrátil z Dallasu přes Minneapolis a Amsterdam zpět do Prahy.¹⁶⁹

Repertoár

Na čtvrtém americkém turné Královéhradeckého dětského sboru Jitro se koncerty uskutečňovaly především v koncertních sálech, halách univerzit nebo kulturních center, v duchovních prostorách proběhlo deset koncertů z celkového počtu dvacet pět. Pěvecký repertoár vycházel z repertoáru minulých turné a byl obohacený o nové skladby, měl stálou strukturu, kterou sbor uváděl na většině zorganizovaných koncertech během dvou koncertních polovin, a jeho dramaturgie se měnila při zkrácených vystoupeních.¹⁷⁰

---

¹⁶⁴ PŘIDAL, Jaroslav. Konec cesty po Americe byl v Texasu, a i tam se naše Jitro moc a moc líbilo: Speciálně pro Hradecké noviny ze Spojených států faxuje Jaroslav Přidal. *Hradecké noviny*. 1995, roč. 4.

¹⁶⁵ Tamtéž.

¹⁶⁶ Organizátory byla zorganizovalo Fine Arts Association.

¹⁶⁷ Jednou Jitro zazpívalo společně se sborem The Children's chorus of San Antonio.

¹⁶⁸ Koncert byl organizován pod záštitou Cultural Activities Center.

¹⁶⁹ Kronika královéhradeckého dětského sboru Jitro 1993-1995, str. 116-117, archiv Královéhradeckého dětského sboru Jitro.

¹⁷⁰ Záznamy koncertních repertoárů 1991-1996, archiv Královéhradeckého dětského sboru Jitro.

V první, duchovní, části koncertu zaznívaly již dobře známé skladby – gregoriánský chorál neznámého autora *Ad te levávi animam meam*, výběr z díla *Stabat Mater* od Giovanni Battisty Pergolesiho – části *Quando corpus morietur*, *Amen* a *Kyrie eleison* Henka Badingse. Do duchovního repertoáru nově přibyl výběr ze *Mše pro dětský (dívčí) sbor a varhany* od Ilji Hurníka z roku 1991 – závěrečná část *Deo gracias*¹⁷¹, dále latinská čtyřhlasá skladba a capella *Domine, non sum dognus* od španělského hudebního skladatele Tomáse Luis de Victoria (1548-1611) a italský madrigal a capella *Echo* z roku 1990 skladatele 16. století Orlanda di Lassa (1532-1594), která je vystavěna na principu ozvěny – střídání zpěvu a sborových skupin.¹⁷² Ze světského repertoáru byla uváděna tvorba Antonína Dvořáka – *Prsten* z cyklu *Moravské dvojzpěvy* a nově také část *Largo* z jeho symfonie č. 9, op. 95 „*Z Nového světa*“ v úpravě pro dětský sbor z roku 1991 od Evžena Zámečnicka (1939-2018)¹⁷³. První polovinu koncertu uzavírala skladba *Give Me Your Tired, Your Poor* od Irvinga Berlina v úpravě Roye Ringwalda.¹⁷⁴

Druhá polovina koncertu obsahovala především skladby reprezentující českou tvorbu – *Brusič mráz* od Miroslava Raichla a jeho úpravy lidových písní *Tancuj, tancuj, vykrúcaj* a *Koukal na ni přes bednění*, *Věneček* od Zdenka Lukáše, *Studánka* z cyklu *Voda, voděnka* Ilji Hurníka, výběr z cyklu *I. směs národních písní pro děti* Otakara Jeremiáše a *Hoj, hura, hoj* z cyklu *Lašské helekačky* Otmara Máchy. Nově byla také zařazována tvorba Petra Řezníčka (1939-2019) – jeho úprava moravské lidové písně *Před muzikú*. Koncert již tradičně uzavírala dvojice skladeb – *I'm goin' Up a Yonder* Waltera Hawkinse v úpravě Martina Sirvatka a *Hymn to Freedom* Oscara Petersona v úpravě Seppa Hovi. Stálým přídatkem byla opět úprava skladby Samuela Augusta Warda *America the Beautiful* od Juliana Harveye a nově byla také nastudována úprava kovbojské skladby *The Old Chisholm Trail* od Paula Pecka¹⁷⁵, kterou sbor interpretoval se scénickými prvky a s kovbojskými klobouky v charakteristické červené barvě jako rekvizitami.¹⁷⁶

---

¹⁷¹ Notové materiály, *Mše pro dětský (dívčí) sbor a varhany*, archiv Královéhradeckého dětského sboru Jitro.

¹⁷² Notové materiály, *Echo*, archiv Královéhradeckého dětského sboru Jitro.

¹⁷³ Notové materiály, *Largo ze symfonie č. 9, op. 95 „Z Nového světa“*, archiv Královéhradeckého dětského sboru Jitro.

¹⁷⁴ Záznamy koncertních repertoárů 1991-1996, archiv Královéhradeckého dětského sboru Jitro.

¹⁷⁵ Tamtéž.

¹⁷⁶ Záznamy členů sboru USA 1993, archiv Královéhradeckého dětského sboru Jitro.

Ohlasy

Ohlasy na koncerty Jitra na čtvrtém americkém turné byly velice pozitivní. Lee Gwozdz, výkonný ředitel The Cathedral Concert Series, zorganizoval koncert v Corpus Christi na základě poslechu Jitra v roce 1993 na Konvenci pro American Choral Director Association, který ohodnotil slovy: ... *Vybavuji si jejich ohromující tón, schopnost utvářet hudbu, bezvadný přednes a schopnost přenášet... To vše zapůsobilo na tisíce dirigentů účastnících se jejich koncertu ACDA.*¹⁷⁷ V americkém žurnálu Corpus Christi Caller-Times vyšla na tento koncert pozitivní recenze: „... „Sladké“ by mohlo být to nejučtější adjektivum, kterým by šlo popsat pečlivou harmonii mladých hlasů, kterých dosáhl jejich dirigent Jiří Skopal, avšak předvedený zpěv byl o tolik víc než jen sladký. V českých písních měl říz a byl současně mohutný i křišťálově průzračný. Harmonicky a melodicky obtížné pasáže Kyrie eleison Henka Badingse byly zvládnuty s obdivuhodnou bravurou.“¹⁷⁸

Publikum, hostitelské rodiny a organizátoři koncertů oceňovali nejen pěvecké kvality Jitra, ale i jeho vystupování mimo pódium. Dne 21. 2. 1995 přišel Joanne Rile, manažerka turné, dopis od Roberta L. Simpsona, ve kterém reagoval na působení členů sboru ve městě Houston a vyzdvihoval jak kvalitu koncertního vystoupení, tak přátelské a slušné jednání jednotlivých členů sboru ubytovaných v hostitelských rodinách.¹⁷⁹ Další velice pozitivní hodnocení celkového dojmu z Královéhradeckého sboru Jitro zaznělo v dopise ze 28. 2. 1995 od Davida R. Davidsona, dirigenta Dallas Symphony, adresovaném všem členům sboru, ve kterém reagoval na koncert v Dallasu. Psal v něm o vysoké úrovni hudebnosti sboru, expresivní interpretaci skladeb, rozmanitosti koncertního repertoáru i jeho citlivých komunikativních schopnostech.¹⁸⁰ Jitro na svém čtvrtém americkém turné reprezentovalo nejen českou sborovou činnost, ale i český národ a tento úkol plnilo úspěšně.

---

¹⁷⁷ GWOZDZ, Lee, Korespondence USA 1993, archiv Královéhradeckého dětského sboru Jitro.

¹⁷⁸ BRANNING, Charles. Girls chorus brings light to series: Czech teens create harmonic freedom. *Corpus Christi Caller-Times*. 1995., kopie článku, archiv Královéhradeckého dětského sboru Jitro.

¹⁷⁹ Kronika královéhradeckého dětského sboru Jitro 1993-1995, str. 129, archiv Královéhradeckého dětského sboru Jitro.

¹⁸⁰ Kronika královéhradeckého dětského sboru Jitro 1993-1995, str. 129-130, archiv Královéhradeckého dětského sboru Jitro.

3.5 Koncertní turné USA 1996

Páté koncertní turné po Spojených státech amerických Královéhradeckého sboru Jitro se uskutečnilo od 23. 10. 1996 do 12. 11. 1996. Během jednadvacetidenní koncertní cesty sbor navštívil státy Pennsylvania, New York, Indiana, Wisconsin, Ohio, Kentucky, West Virginia a Connecticut, ve kterých se uskutečnilo dvacet dva koncertních vystoupení, z toho patnáct celovečerních koncertů.¹⁸¹

Průběh turné

Koncertní cesta začala 23. 10. 1996 odletem z letiště Ruzyně v Praze. Jitro cestovalo s leteckou společností British Airways a přes Londýn se dostalo do Philadelphie ve státu Pennsylvania. V této destinaci sbor navštívil historicky významné památky jako je zvon Svobody a Independence Hall.¹⁸² Dne 24. 10. 1996 zde Jitro odzpívalo hned dva koncerty. Prvním byl zkrácený koncert na prestižní chlapecké škole Hill School města Pottstown, následoval koncert celovečerní ve městě Selinsgrove v sálu místní Susquehanna University. Druhého dne se uskutečnilo pěvecké vystoupení ve First Covenant Church města Jamestown. Poslední pensylvánskou destinací byla městská oblast Pittsburgu s názvem Youngswood, kde Jitro zazpívalo 26. 10. 1996.¹⁸³

Následující den se koncertní cesta přesunula do státu Indiana, do jeho hlavního města Indianapolis, v jehož St. Paul's Episcopal Church se uskutečnil celovečerní koncert. Turné pokračovalo zajižděnou do státu New York k Niagarským vodopádům.¹⁸⁴ Ve státu Indiana se pak uskutečnilo ještě jedno koncertní vystoupení, konkrétně 28. 10. 1996 ve městě Greencastle na zdejší De Paul University.¹⁸⁵ Dne 29. 10. 1996 turné navázalo ve státu Wisconsin, kde se odehrály koncerty následujících čtyř dnů. První destinací bylo město Madison, ve kterém Jitro navštívilo Capitol¹⁸⁶ a odzpívalo koncert

---

¹⁸¹ Kronika Královéhradeckého dětského sboru Jitro 1995-1998, str. 108, archiv Královéhradeckého dětského sboru Jitro.

¹⁸² PŘIDAL, Jaroslav. Hradecký sbor Jitro okusil na svém turné po USA omamné výšiny obdivu publika. *Hradecké noviny*. 1996, roč. 5, č. 261, str.13.

¹⁸³ Kronika Královéhradeckého dětského sboru Jitro 1995-1998, str. 107, archiv Královéhradeckého dětského sboru Jitro.

¹⁸⁴ PŘIDAL, Jaroslav. Hradecký sbor Jitro okusil na svém turné po USA omamné výšiny obdivu publika. *Hradecké noviny*. 1996, roč. 5, č. 261, str.13.

¹⁸⁵ Kronika Královéhradeckého dětského sboru Jitro 1995-1998, str. 107, archiv Královéhradeckého dětského sboru Jitro.

¹⁸⁶ Kronika Královéhradeckého dětského sboru Jitro 1995-1998, str. 108, archiv Královéhradeckého dětského sboru Jitro.

v St. Joseph Chapel. Dále navázalo celovečerním koncertem ve městě River Falls. Dne 1. 10. 1996 navštívilo město Appleton, kde prožilo Halloween, tradiční americký svátek,¹⁸⁷ a zazpívalo zkrácený koncert na místní West High School. Následovala tři další pěvecká vystoupení určená pro žáky školy a jeden celovečerní koncert v St. Pius Church.¹⁸⁸ Cesta pokračovala do Chicaga, stát Illinois, v němž sbor absolvoval prohlídku města zahrnující návštěvu Sears Tower, tehdy nejvyššího mrakodrapu v USA.¹⁸⁹

Turné dále pokračovalo do státu Ohio, kde se 3. 11. 1996 uskutečnil koncert v jeho největším městě Cincinnati ve zdejší The Lutheran Church of the Good Shepherd. Druhého dne se koncertní cesta přemístila do státu Kentucky, do města Ashland, kde zazněla dvě koncertní vystoupení. První zkrácené, určené pro studenty místní Russel High School, a druhé celovečerní na místní Community College. Dalším navštíveným státem byla West Virginia. Zde proběhl 5. 11. 1996 koncert ve městě Philippi v Alderson – Broodlers College – Wilcox Chappel. Následujícího dne zněl zpěv Jitra ve státu Connecticut, ve městě Bethany v tamější Commercement Hall. Dne 7. 11. 1996 se na další čtyři koncerty turné vrátilo do státu Pennsylvania. První z nich proběhl v městské části oblasti Butler Country s názvem Slippery Rock v Swape Music Hall místní univerzity. Další ve městě Huntingdon na Juanita College, předposlední v Clark Summitu a jeho Baptist Bible College. Závěrečný koncert celého turné Jitro odzpívalo 10. 11. 1996 ve městě New Britain v místním South Church.¹⁹⁰

Turné bylo zakončeno návštěvou města New York.¹⁹¹ Jitro zde navštívilo významné destinace jako například sochu Svobody, Time Square, Metropolitní operu, Central Park, Wall Street, Rockefeller Center, Carnegie Hall a místní sklárny. Z New Yorku se 12. 11. 1996 sbor vrátil přes Londýn zpět do Prahy.¹⁹²

---

¹⁸⁷ PŘIDAL, Jaroslav. Hradecký sbor Jitro okusil na svém turné po USA omamné výšiny obdivu publika. *Hradecké noviny*. 1996, roč. 5, č. 261, str.13.

¹⁸⁸ Kronika Královéhradeckého dětského sboru Jitro 1995-1998, str. 107, archiv Královéhradeckého dětského sboru Jitro.

¹⁸⁹ PŘIDAL, Jaroslav. V závěru turné po Americe se děti těší na své rodiče. *Hradecké noviny*. 1996, roč. 5, č. 263, str. 7.

¹⁹⁰ Kronika Královéhradeckého dětského sboru Jitro 1995-1998, str. 107-108, archiv Královéhradeckého dětského sboru Jitro.

¹⁹¹ PŘIDAL, Jaroslav. V závěru turné po Americe se děti těší na své rodiče. *Hradecké noviny*. 1996, roč. 5, č. 263, str. 7.

¹⁹² Kronika Královéhradeckého dětského sboru Jitro 1995-1998, str. 108, archiv Královéhradeckého dětského sboru Jitro.

Repertoár

Na pátém americkém turné byla zorganizována více jak polovina pěveckých vystoupení ve školních a kulturních halách. Zbývající pak byla zasazena do duchovního prostoru. Většina koncertů byla rozdělena na dvě poloviny, během nichž zpravidla zazníval obdobný pěvecký repertoár. Ten vycházel z kmenového repertoáru sboru a byl obohacený o nově zařazené skladby. Dramaturgie koncertu se měnila tehdy, pokud se jednalo o kratší vystoupení určené žákům škol.¹⁹³

V první polovině pěveckého vystoupení zaznívaly převážně skladby z duchovního repertoáru, který zahajovala skladba *Ascendit Deus*. Jednalo se o pětihlasou skladbu a capella, kterou zkomponoval renesanční hudební skladatel Jacob Handl-Gallus. Dále byl uváděn výběr z díla *Stabat Mater* Giovanni Baptisty Pergolesiho – dueta¹⁹⁴ *Inflamatus et accensus, Quando corpus morietur* a sborovou část *Amen*. Do duchovního repertoáru byla nově zařazena tvorba litevského hudebního skladatele, sbormistra Vytautase Miškinisa (*1954), kterou reprezentovalo jeho moteto *Ave Regina coelorum*. Dále zaznívalo dílo skladatele sborové hudby Rudiho Tase (*1957), konkrétně trojhlasá skladba a capella *Pacem* z roku 1996. Poslední duchovní skladbou bylo již tradičně uváděné *Kyrie eleison* od Henka Badingse. V první polovině koncertu zaznívala i hudba světského charakteru – *Echo* Orlanda di Lassa. Dále byly zařazovány skladby reprezentující tvorbu Antonína Dvořáka, výběr z cyklu pro dva hlasy s doprovodem klavíru *Moravské dvojzpěvy*. Jitro uvádělo skladby *Zajatá* a *Prsten*. Následovala úprava jeho *Larga*, části ze symfonie č. 9 „Z Nového světa“, od Evžena Zámečnicka. První polovina koncertu byla uzavírána skladbou *Give Me Your Tired, Your Poor* od Irvinga Berlina v úpravě Roye Ringwalda.¹⁹⁵

Druhá polovina koncertu představovala především českou hudební tvorbu. Jako první skladba zazníval *Brusič mráz* od Miroslava Raichla, dále jeho skladba pro dětský sbor *Kočár v oblacích* a úprava lidové písně *Tancuj, tancuj, vykrúcaj*. Poté byly zařazovány dvě skladby, které v rámci amerických turné měly svou významnou roli. První z nich byla *Studánka* z cyklu *Voda, voděnka* Ilji Hurníka, druhá pak *Hoj, hura, hoj* z cyklu *Lašské helekačky* Otmara Máchy. Znovu byla také uváděna *I. směs národních*

---

¹⁹³ Záznamy koncertních repertoárů 1996-1999, archiv Královéhradeckého dětského sboru Jitro.

¹⁹⁴ Jitro je uvádělo sborově.

¹⁹⁵ Záznamy koncertních repertoárů 1996-1999, archiv Královéhradeckého dětského sboru Jitro.

pisní pro děti od Otakara Jeremiáše. Nově zaznívala skladba Bohuslava Martinů (1890-1959) pro dětský sbor a klavír z baletu *Špalíček* z roku 1940 s názvem *Vynášení smrti*. Druhá polovina koncertu byla tradičně ukončována dvojicí zahraničních autorů, které sbor uváděl i na předchozích amerických turné – *I'm goin' Up a Yonder* od Waltera Hawkinse v úpravě Martina Sirvatka a *Hymn to Freedom* od Oscara Petersona v úpravě Seppa Hovi. Přídavkem byla úprava Juliana Harveye *America the Beautiful* a úprava kovbojské písně Paula Pecka *Old the Chisholm Trail*.¹⁹⁶

Ohlasy

Sbor si na pátém turné do Spojených států amerických vytvářel již své stálé publikum. Důkazem je koncert v Appletonu, kde bylo Jitro odměněno třemi ovacemi ve stoje, někteří posluchači se dokonce na koncert dopravili až ze vzdálených měst a sbor slyšeli po několikáté.¹⁹⁷ V roce 1996 americké publikum již očekávalo vysokou úroveň od pěveckých vystoupení Královéhradeckého dětského sboru Jitro.¹⁹⁸ Bylo to způsobené úspěšností předešlých turné do USA, především excelováním na konferenci American Choral Directors Association v San Antoniu v roce 1993. Jitro proto cestovalo s určitým závazkem a úkolem obhájit laťku, která byla posazena vysoko.¹⁹⁹

---

¹⁹⁶ Záznamy koncertních repertoárů 1996-1999, archiv Královéhradeckého dětského sboru Jitro.

¹⁹⁷ PŘIDAL, Jaroslav. Hradecký sbor Jitro okusil na svém turné po USA omamné výšiny obdivu publika. *Hradecké noviny*. 1996, roč. 5, č. 261, str.13.

¹⁹⁸ PŘIDAL, Jaroslav. Jitro ve spojených státech zazpívá letos už po páté. *Hradecké noviny*. 1996, roč. 5, č. 249, str. 7.

¹⁹⁹ PŘIDAL, Jaroslav. Dvojtečka udělaná za návštěvou Ameriky. *Hradecké noviny*. 1996, roč. 5, č. 273, str. 13.

3.6 Koncertní turné USA 1999

Šesté koncertní turné Královéhradeckého sboru Jitro po Spojených státech amerických se uskutečnilo od 6. 2. 1999 do 23. 2. 1999, bylo organizováno Joanne Rile Artist Management, Inc.²⁰⁰ a účastnilo se ho třicet vybraných členů sboru s pětičlenným doprovodem dospělých. Mezi ty patřil sbormistr Jiří Skopal, klavírista Michal Chrobák, manažer a tlumočnický Ing. Jaroslav Přidal, lékař MUDr. Jiří Štěpánek a pedagogický doprovod Květoslava Skopalová. Během cesty Jitro navštívilo státy New York, New Jersey, Connecticut, Pennsylvania, Ohio, Kentucky, Tennessee, Alabama, Mississippi, Georgia, Virginia, Washington, Maryland a Delaware, ve kterých se za čtrnáct dnů uskutečnilo patnáct koncertů přibližně pro 3 500 posluchačů.²⁰¹

Průběh turné

Koncertní turné začalo dne 6. 2. 1999 příletem na Kennedyho letiště v New Yorku, po kterém Jitro hned zahájilo zkoušky na prestižní koncert v Saint Bartolomew's Church na Manhattanu v New York City,²⁰² jenž úspěšně proběhl následujícího dne v rámci nedělní mše.²⁰³ Následující tři dny probíhaly koncerty střídavě ve státu New Jersey a New York – ve městě Princeton, kde sbor zpíval v Day School – Girl Choir, v Nyacku na místní College v Pardington Hall a opět v Princetonu, ve kterém jeho zpěv zazněl v Bristol Chapel ve Westminster Choir College²⁰⁴ společně s The America Boychoir. Jitro během cesty navštívilo v New Yorku Broadway, Times Square, čínskou čtvrť, World Trade Center, Liberty Science Museum, Wall Street a sochu Svobody na Liberty Islandu.²⁰⁵

Poté sbor cestoval do státu Connecticut, ve kterém se uskutečnil dne 11. 2. 1999 koncert v Termi High School ve městě Enfield. Přes Binghamton ve státu New York, kde

---

²⁰⁰ Koncertní programy z turné po Spojených státech amerických 1999, archiv Královéhradeckého dětského sboru Jitro.

²⁰¹ Kronika Královéhradeckého dětského sboru Jitro 1998-2000, str. 40-44, archiv Královéhradeckého dětského sboru Jitro.

²⁰² PŘIDAL, Jaroslav. Jitro do USA již po šesté. *Hradecké noviny*. 1999, roč. 8, č. 31, str. 7.

²⁰³ PŘIDAL, Jaroslav. Jitro vás zdraví ze střechy světa. *Hradecké noviny*. 1999, roč. 8, č. 36, str. 7

²⁰⁴ PŘIDAL, Jaroslav. Pohádka před spaním, nazvaná o Popelce a Jitru, které nezklamalo. *Hradecké noviny*. 1999, roč. 8, č. 43, str. 7.

²⁰⁵ Kronika Královéhradeckého sboru Jitro 1998-2000, str. 40-44, archiv Královéhradeckého dětského sboru Jitro.

proběhlo koncertní vystoupení pro 600 posluchačů²⁰⁶ v Cyril and Methodius Church, se turné přesunulo do státu Pennsylvania, v němž Jitro zazpívalo dne 13. 2. 1999 ve městě Warren v Library Theater společně s madrigalisty. Cesta pokračovala do města Cincinnati, ve státě Ohio, kde proběhl koncert v Good Shepherd Lutheran Church a členové turné si tu zahráli bowling.²⁰⁷ Další tři dny Jitro prožilo ve státu Tennessee, navštívilo Graceland – sídlo Elvise Presleyho, Island Queen na řece Mississippi v Memphisu a zazpívalo tři koncerty – ve městě Collegedale v Southern Adventist University, ve městě Decherd v Good Shepherd Catholic Church a v Germatowu v Our Lady of Perpetual Help Church. Dne 19. 2. 1999 byl sbor ve státu Alabama a odzpíval zde koncert v John Carrol High School ve městě Birmingham. Dále pokračoval do města Morrow ve státu Georgia na koncertní vystoupení v Clayton College – Spievy Hall. Závěrečný koncert celého turné se uskutečnil dne 21. 2. 1999 v Richlandsu ve státu Virginie na tamější Southwest Virginia Community College. Druhého dne Jitro navštívilo ještě Capitol ve Washington D.C., Franklinovo muzeum, Independence Hall i zvon Svobody ve Philadelphii a tím koncertní turné ukončilo.²⁰⁸

Repertoár

Během šestého turné po Spojených státech amerických proběhlo šest koncertů v duchovním prostředí, z toho dva v rámci mše, a devět koncertů v prostorách školních a divadelních sálů. Většina koncertů byla rozdělena na dvě poloviny, ve kterých zazníval repertoár zahrnující skladby již dříve prováděné i nově nacvičené. Struktura koncertu se měnila při mších, nebo při kratších vystoupeních určené pro žáky škol.²⁰⁹

V první polovině koncertu zaznívaly skladby uváděné již na předešlých amerických turné. Z duchovního repertoáru to byl výběr ze *Stabat Mater* od Giovanni Battisty Pergolesiho – *Fac ut ardeat cor meum*, *Quando corpus morietur* a *Amen*, dále *Favete linguis singuli* Jana Campana Vodňanského, *Ascendit Deus* Jacoba Hanla-Galla a *Kyrie eleison* od Henka Badingse. Do repertoáru duchovního charakteru byla nově

---

²⁰⁶ PŘIDAL, Jaroslav. Pohádka před spaním, nazvaná o Popelce a Jitru, které nezklamalo. *Hradecké noviny*. 1999, roč. 8, č. 43, str. 7.

²⁰⁷ PŘIDAL, Jaroslav. Pohádka před spaním, nazvaná o Popelce a Jitru, které nezklamalo. *Hradecké noviny*. 1999, roč. 8, č. 43, str. 7.

²⁰⁸ Kronika Královéhradeckého sboru Jitro 1998-2000, str. 40-4, archiv královéhradeckého dětského sboru Jitro.

²⁰⁹ Záznamy koncertních repertoárů 1996-1999, archiv Královéhradeckého dětského sboru Jitro.

zahrnuta díla – *Liturgické zpěvy* Petra Ebena z roku 1955-1960²¹⁰ a *Missa Vineae Crucis* z roku 1991 pro dětský sbor a varhany na latinský text od Ilji Hurníka²¹¹, která byla využívána při mších. Přibyla také tvorba Jana Jiráska – *Te laudamus*²¹² z roku 1999, které autor napsal pro Jitro a sbormistra Jiřího Skopala několik týdnů před odletem na šesté americké turné²¹³, z cyklu *Mondi paralleli* pro dětský nebo ženský sbor a capella na slova úryvků křesťanské liturgie a textů jiných náboženství. Jitro mělo také v repertoáru skladbu od anonymního autora *Dona nobis pacem*, která během turné zazněla pouze jednou. Ze světského repertoáru zaznívaly v první polovině koncertu již dobře známé skladby z minulých turné – *Echo* od Orlanda di Lassa, úprava *Larga* ze symfonie č. 9 „Z Nového světa“ od Evžena Zámečnicka, výběr z *Moravských dvojzpěvů (Zajatá, Prsten)* Antonína Dvořáka a závěrečná *Give Me Your Tired, Your Poor* Irvinga Berlina v úpravě Roye Ringwalda.²¹⁴

V druhé polovině koncertu zaznívala především česká tvorba prostřednictvím stejných skladeb jako na předešlých turné – *Brusič mráz* a úprava lidové písně *Tancuj, tancuj, vykrúcaj* Miroslava Raichla, *Studánka* z cyklu *Voda, voděnka* od Ilji Hurníka, *Vynášení smrti* Bohuslava Martinů, *I. směs národních písní pro děti* Otakara Jeremiáše a *Před muzikú* od Petra Řezníčka. Kromě skladby *Hoj, hura, hoj* z cyklu dětských sborů pro 4-7 hlasů na lidové texty *Lašské helekačky* z roku 1971 Otmara Máchy byly do programu zařazovány i jeho zbývající části – 1. *Heló, heló, Anička*, 2. *Hojaja, hojaja* a 4. *Ej, hoja, hoja*. Již tradičně druhou polovinu koncertu ukončovaly skladby *I'm goin' Up a Yonder* Waltera Hawkinse v úpravě Martina Sirvatka a *Hymn to Freedom* Oscara Petersona v úpravě Seppa Hovi. Přídavkovými skladbami byly opět dvě úpravy – *Old the Chisholm Trail* Paula Pecka a *America the Beautiful* Juliana Harveye.²¹⁵

Ohlasy

Významným koncertem tohoto turné byl koncert v Saint Bartolomew's Church v New Yorku, na kterém proběhla úspěšná světová, a publikem vřele přijatá, premiéra

---

²¹⁰ Notové materiály, *Liturgické zpěvy, Petr Eben*, archiv Královéhradeckého dětského sboru Jitro.

²¹¹ Notové materiály, *Missa Vineae Crucis, Ilja Hurník*, archiv Královéhradeckého dětského sboru Jitro.

²¹² Na koncertě v Saint Bartolomew's Church v New Yorku dne 7. 2. 1999 proběhla světová premiéra této skladby.

²¹³ PŘIDAL, Jaroslav. Pohádka před spaním, nazvaná o Popelce a Jitru, které nezklamalo. *Hradecké noviny*. 1999, roč. 8, č. 43, str. 7.

²¹⁴ Záznamy koncertních repertoárů 1996-1999, archiv Královéhradeckého dětského sboru Jitro.

²¹⁵ Tamtéž.

skladby *Te laudamus* Jana Jiráska. Americké publikum ocenilo i další náročné skladby významných českých skladatelů soudobé hudby jako *Liturgické skladby* Petra Ebena a mši *Missa Vineae Crucis* Ilji Hurníka. Na základě tohoto vystoupení bylo Jitro pozváno do USA opět na konec roku 2000.²¹⁶

Dalším úspěšným výstupem s pozitivními ohlasy byl koncert v Princetonu v Bristol Chapel ve Westminster Choir College, kde vystoupil také prestižní sbor The American Boychoir se sbormistrem Jamesem Littonem, od kterého Jitro získalo uznání. Královéhradecký sbor zde byl odměněn také od posluchačů ovacemi ve stoje a několika pozitivními reakcemi: „*Víte, takovou úroveň kultury my tady vůbec nemáme. S úžasem jsem poslouchal křesťálovou čistotu zpěvu vašich dětí a slyšel housle, flétnu a zvonky...*“. Hudební expertka Joanne Rile z Filadelfie zase prohlásila: „*Nikdy jsem ještě neslyšela nic tak krásného ani nic, co by se jen přibližovalo takové úrovni. Dr. Skopal má obdivuhodný dar od Boha vést děti k takovému zpěvu...*“. Spolu s pozitivními reakcemi na pěvecké vystoupení dostalo Jitro také pozvání na další koncerty.²¹⁷ Publikum v Memphisu bylo oslněno skladbami *Kyrie eleison* Henka Badingse a *Hoj, hura, hoj* Otmaru Máchy. Sbor zde byl odměněn několika ovacemi ve stoje a od starostky získal symbolicky otevřené dveře města do následujících let s pozvánkou na další koncerty.²¹⁸

Z výše vypsaných ohlasů vyplývá, že na koncertním turné v roce 1999 Jitro potvrdilo svou věhlasnou kvalitu a udrželo si tak své postavení na americké sborové půdě s pravidelnou koncertní účastí.

---

²¹⁶ PŘIDAL, Jaroslav. Jitro vás zdraví ze střechy světa. *Hradecké noviny*. 1999, roč. 8, č. 36, str. 7

²¹⁷ PŘIDAL, Jaroslav. Pohádka před spaním, nazvaná o Popelce a Jitru, které nezklamalo. *Hradecké noviny*. 1999, roč. 8, č. 43, str. 7.

²¹⁸ PŘIDAL, Jaroslav. Poslední pozdrav souboru Jitro od řeky Mississippi. *Hradecké noviny*. 1999, roč. 8, č. 45, str. 7.

4 Koncertní turné do Spojených států amerických v letech 2000-2010

4.1 Koncertní turné USA 2001

Sedmé koncertní turné do Spojených států amerických Královéhradeckého dětského sboru Jitro se uskutečnilo od 14. 2. 2001 do 5. 3. 2001 a účastnilo se ho třicet vybraných členů sboru s doprovodem dospělých osob – sbormistrem Jiřím Skopalem, klavíristou Michalem Chrobákem, managerem Jaroslavem Přídalem, lékařem MUDr. Jiřím Štěpánkem, pedagogickým doprovodem zajišťující fotodokumentaci Květoslavou Skopalovou, s režisérem Jiřím Gibiánem a kameramanem Janem Strohnerem. Koncertní cestu, během níž se navštívily státy Illinois, Missouri, Kansas, Oklahoma, Texas, Arkansas, Kentucky, New York, New Jersey, Pennsylvania, Tennessee, West Virginia a proběhlo patnáct koncertů, zajišťovala Joanne Rile Artist Management.²¹⁹

Průběh turné

Jitro odletělo 14. 2. 2001 z Prahy a přes Kodaň se dopravilo do Chicaga.²²⁰ Sedmé turné po Spojených státech amerických bylo otevřeno koncertem dne 15. 2. 2001 ve státu Illinois na předměstí Chicaga v Glen Ellyn.²²¹ Sbor během prohlídky Chicaga navštívil jezero Michigan a největší burzu obilí, kukuřice a sóji na světě Board of Trade. Druhý den proběhl koncert v Jacksonville v místním kostele. Dále se přes stát Missouri, kde ve Springfieldu v Southminster Presbyterian Church Jitro zpívalo 17. 2. 2001 a ve městě St. Louis navštívilo středisko expanze nových osadníků na Západ – Gateway Arch v areálu Jefferson National Expansion Memorial Historic Site, turné přesunulo na dva dny do státu Kansas, v němž proběhly dva koncerty – v North Newton-Hesston v Memorial Hall pro 500 posluchačů a v Hutchinsonu ve Fox Theatre pro 200 posluchačů.²²² V Hutchinsonu sbor také navštívil muzeum přírody, ZOO, soukromou farmu a muzeum kosmonautiky s originálem Apolla 13. Koncertní cesta se potom přemístila do státu Oklahoma, ve

---

²¹⁹ Kronika Královéhradeckého dětského sboru Jitro 2001, archiv Královéhradeckého dětského sboru Jitro.

²²⁰ PŘÍDAL, Jaroslav. Severní zamrzlou cestou vstříc osmimiliónovému Chicagu. *Hradecké noviny*. 2001.

²²¹ Na koncertě Jitro zpívalo 3 skladby společně s Glen Ellyn Children' Choir.

²²² Záznamy koncertních repertoárů 12/2000-5/2004, archiv Královéhradeckého dětského sboru Jitro.

kterém členové turné viděli stádo bizonů, rodinné rodeo a odzpívali dne 21. 2. 2001 koncert v Durantu v sálu místní univerzity. Turné navazovalo ve státu Texas, kde se uskutečnily tři koncerty za dva dny – dvakrát ve městě Tyler v Marvin United Methodist Church pro 200 posluchačů a v Dallasu v Highland Park Presbyterian Church pro 200 posluchačů.²²³ V Dallasu se Jitro podívalo do muzea a na místo zavraždění J. F. Kennedyho.²²⁴

Ve státu Arkansas se uskutečnilo koncertní vystoupení dne 27. 2. 2001 ve městě Jonesboro, kde sbor také navštívil soukromou televizní stanici Kait8 televize ABC a byl v přímém přenosu odvysílán na dvou zpravodajských stanicích.²²⁵ Následující dva dny Jitro zpívalo ve státu Kentucky – na ranní mši ve First Presbyterian Church, v sálu pro 1000 posluchačů²²⁶ místní univerzity ve městě Owensboro a ve městě Berea v sálu univerzity. V tomto státu sbor navštívil také Hodgenville, rodiště 16. prezidenta USA Abrahama Lincolna. Přes stát Pennsylvania, kde proběhl koncert 2. 3. 2001 v Pittsburghu v tamějším kostele, turné pokračovalo na závěrečné dva dny do státu New York, do města Geneva, ve kterém se uskutečnily dva koncerty v duchovních prostorách.²²⁷ Turné bylo uzavřeno návštěvou Niagárských vodopádů²²⁸ a dne 5. 3. 2001 se sbor vrátil přes Kodaň zpět do Prahy.²²⁹

Repertoár

Z celkového počtu patnáct koncertů jich deset proběhlo v duchovních prostorách, dvakrát Jitro zaznělo v rámci mše, a ostatní se uskutečnily ve školních halách. Koncerty byly většinou rozděleny na dvě poloviny, během nichž byl prezentován pěvecký repertoár vycházející především z programu minulého amerického turné. V první polovině koncertu zaznívaly skladby ze stálého duchovního repertoáru – *Fac ut ardeat cor meum*, *quando corpus morietur* a *Amen* ze *Stabat Mater* od Giovanni Battisty Pergolesiho, *Echo*

---

²²³ Záznamy koncertních repertoárů 12/2000-5/2004, archiv Královéhradeckého dětského sboru Jitro.

²²⁴ Kronika Královéhradeckého dětského sboru Jitro 2001, archiv Královéhradeckého dětského sboru Jitro.

²²⁵ PŘIDAL, Jaroslav. Jitro v Americe opět úspěšné, včera v noci se vrátilo domů. *Hradecké noviny*. 2001.

²²⁶ Tamtéž.

²²⁷ O posledním koncertu se vedení sboru dozvědělo až v předvečer odjezdu. Odlet z turné se proto o den posunul.

²²⁸ PŘIDAL, Jaroslav. Jitro v Americe opět úspěšné, včera v noci se vrátilo domů. *Hradecké noviny*. 2001.

²²⁹ Kronika Královéhradeckého dětského sboru Jitro 2001, archiv Královéhradeckého dětského sboru Jitro.

Orlanda di Lassa, *Ascendit Deus* Jacoba Handla-Galla, *Kyrie eleison* Henka Badingse. V rámci mší zazníval také výběr z *Liturgických zpěvů* Petra Ebena a *Favete linguis singuli* Jana Campana Vodňanského. Do koncertního programu byly zařazeny i nově nastudované skladby. Duchovní repertoár byl obohacen čtyřhlasou skladbou a capella *Alleluja* z roku 1990 od polského skladatele Romualda Twardowského (*1930) a skladbou pro dětský sbor²³⁰ *Jakoobin pojat* finského skladatele Pekky Kostianena (*1944) z roku 1976, jejíž text je složen z dvanácti jmen synů Jákoba.²³¹ Ze světského repertoáru byly uváděny v první polovině koncertu skladby od Antonína Dvořáka – *Prsten, Zajátá* z cyklu *Moravské dvojzpěvy* a úprava části *Largo* jeho symfonie č. 9 „Z Nového světa“ od Evžena Zámečnicka. Ukončována byla skladbou Irwinga Berlina *Give Me Your Tired, Your Poor* v úpravě Roye Ringwalda.²³²

Dramaturgie druhé poloviny koncertu vycházela také z repertoáru minulých amerických turné a prezentovala především českou tvorbu. Zaznívaly skladby od Miroslava Raichla – *Brusič mráz* a úprava lidové písně *Tancuj, tancuj, vykrúcaj*, Otakara Jeremiáše – výběr z jeho *Směsi národních písní* a Otmara Máchy – skladby *Ej, hoja, hoja* a *Hoj, hura hoj* z cyklu *Lašské helekačky*. Kromě *Vynášení smrti* z baletu *Špalíček* byl z tvorby Bohuslava Martinů nově zařazován také výběr z cyklu *Česká říkadla*²³³ z roku 1930 a 1931 – skladby a capella *Mořena, Mořena, Hlásání pasaček II* a *Vynášení smrti*. Slovenskou tvorbu reprezentoval skladatel Eugen Suchoň (1908-1993) se svou úpravou lidové písně *Bodaj by vás, vy mládenci*. V rámci koncertního programu také zazněla tříhlasá skladba a capella *Hotaru*²³⁴ na lidové verše²³⁵ od japonského skladatele Rou Ogury.²³⁶ Koncert byl zakončován dvojicí skladeb *I'm goin' Up a Yonder* Waltera Hawkinse v úpravě Martina Sirvatka, *Hymn to Freedom* Oscara Petersona v úpravě Seppa Hovi a přídavkovými skladbami byly úpravy *America the Beautiful* Juliana Harveye a *The Old Chisholm Trail* Paula Pecka.²³⁷

---

²³⁰ V originále pro smíšený sbor.

²³¹ HOLUBEC, Pavel. Pekka Kostianen: Jaakobin pojat. Střet tonality a atonality z pohledu interpretační analýzy. In: *Aura musica* [online]. Ústí nad Labem: Univerzita J. E. Purkyně, 2020 [cit. 2021-02-23]. Dostupné z: https://issuu.com/ujep/docs/aura_musica_12_na_web/s/11324185

²³² Záznamy koncertních repertoárů 12/2000-5/2004, archiv Královéhradeckého dětského sboru Jitro.

²³³ Dne 8.4. 2001, po návratu z turné, Jitro nahrálo na CD výběr z cyklu *Česká říkadla* od Bohuslava Martinů. Natáčení se uskutečnilo v Městském kulturním středisku Chrudim.

²³⁴ V překladu Brouk.

²³⁵ Notové materiály, *Hotaru, Rou Ogura*, archiv Královéhradeckého dětského sboru Jitro.

²³⁶ Jitro v roce 2001 absolvovalo také koncertní turné po Japonsku (27.5. – 8. 6. 2002).

²³⁷ Záznamy koncertních repertoárů 12/2000-5/2004, archiv Královéhradeckého dětského sboru Jitro.

Ohlasy

Na sedmém americkém turné bylo Jitro pravidelně odměňováno ovacemi ve stoje i několikrát za jeden koncert.²³⁸ Po koncertě v Chicagu byla obdivována dechová technika sboru, díky které měla melodie nepřetržitou kontinuitu a na posluchače působila dojmem nekonečného dechu.²³⁹ Na koncertě v Pittsburgu publikum oceňovalo především tvorbu Antonína Dvořáka a nechávalo se unášet emocemi, které v nich zpěv Jitra probouzel.²⁴⁰

Účastníci turné hodnotili koncertní cestu velice pozitivně, vyzdvihovali nejen úspěšné koncerty, ale i dobré vztahy v koncertní skupině, díky kterým zájezd proběhl bez komplikací. Jiří Gabián v soukromém vzkazu pro členy skupiny prohlásil, že se mu ještě nestalo: „... *aby mne závěrečný koncert, celková atmosféra, a to vše kolem emocionálně zasáhlo natolik, že jsem „přestal mluvit“, i když jsem jinak dost člověk upovídaný.*“ Jiří Štěpánek, lékař pro koncertní turné, zase oceňoval zodpovědnost členů sboru: „...*Ale opět se ukázalo, že na americké turné odjíždí to nejlepší z Jitra nejen po stránce pěveckých, ale i morálních kvalit a sebekázně...*“ Sbormistr Jiří Skopal turné celkově zhodnotil slovy „...*Obrovské nasazení sboru na všech koncertech, báječná parta celého osazenstva autobusu...Cítil jsem se s vámi opravdu dobře.*“²⁴¹

---

²³⁸ Záznamy koncertních repertoárů 12/2000-5/2004, archiv Královéhradeckého dětského sboru Jitro.

²³⁹ PŘIDAL, Jaroslav. Severní zamrzlou cestou vstříc osmimiliónovému Chicagu. *Hradecké noviny*. 2001.

²⁴⁰ PŘIDAL, Jaroslav. Jitro v Americe opět úspěšné, včera v noci se vrátilo domů. *Hradecké noviny*. 2001.

²⁴¹ Kronika Královéhradeckého dětského sboru Jitro 2001, archiv Královéhradeckého dětského sboru Jitro.

4.2 Koncertní turné USA 2003

Osmé koncertní turné po Spojených státech amerických Královéhradeckého dětského sboru Jitro proběhlo od 1. 3. 2003 do 18. 3. 2003 a účastnilo se ho dvacet šest vybraných členů sboru s pětičlenným doprovodem dospělých osob – sbormistrem Jiřím Skopalem, klavíristou Michalem Chrobákem, manažerem a tlumočnickem Ing. Jaroslavem Přidalem, pedagogickým doprovodem zajišťujícím foto a videodokumentaci Květoslavou Skopalovou a lékařkou MUDr. Zdeňkou Talábovou. Během sedmnáctidenní²⁴² koncertní cesty Jitro navštívilo státy Indiana, Illinois, Kentucky, Ohio, Tennessee, Alabama, Louisiana, Texas, Mississippi, ve kterých se uskutečnilo patnáct koncertů. Sbor byl po celou dobu turné ubytován u hostitelských rodin.²⁴³

Průběh turné

Turné začalo dne 1. 3. 2003 odletem s francouzskými aerolinkami Air France z Prahy přes Paříž do Chicaga. První dva koncertní dny se odehrály ve státu Indiana, kde sbor navštívil továrny na víno Oliver Vinery ve městě Bloomington, a během kterých se uskutečnila dvě pěvecká vystoupení – v Indianapolis v St. Paul's Episcopal Church a v Evansville v St. Paul's Lutheran Church pro 300 posluchačů.²⁴⁴ Přes stát Ohio, v němž Jitro zpívalo ve městě Cincinnati v Church of the Savior United, se turné přesunulo do státu Kentucky, kde v jednom dni proběhly dva koncerty. V University of Louisville a Margaret Comstock Concert Hall ve městě Louisville, ve kterém Jitro stihlo navštívit také planetárium, muzea a mexickou restauraci. Dne 6. 3. 2001 Jitro přijelo do státu Tennessee, strávilo tam pět dní a odzpívalo pět koncertů. Ve městě Jackson se sbor podíval do muzea rockabilly music a zpíval v Lambuth University Theatre, ve městě Paris zazněl v Paris Henry CO. Arts Council a v Nashville²⁴⁵ zpíval dvakrát ve First Presbyterian Church. Poslední destinací bylo město Chatanooga, kde Jitro navštívilo skalní město Rock City, akvárium²⁴⁶, zazpívalo ve First Baptist Church a dále se, přes stát Mississippi – návštěvou jižanského domu Cedar Grove ve Vicksburgu, přesunulo do

---

²⁴² PŘIDAL, Jaroslav, Jitro opět do Ameriky, Zázitky členů sboru USA 2003, archiv Královéhradeckého dětského sboru Jitro.

²⁴³ Kronika Královéhradeckého dětského sboru Jitro 2001-2003, str. 121-122, archiv Královéhradeckého dětského sboru Jitro.

²⁴⁴ Záznamy koncertních repertoárů 12/2000-5/2004, archiv Královéhradeckého dětského sboru Jitro.

²⁴⁵ Jitro zde svým vystoupením otevřelo festival sborové hudby.

²⁴⁶ KOŠŤÁLOVÁ, Iva, SOUŠKOVÁ, Iva. Jitro v USA!!! Zázitky členů sboru USA 2003, archiv Královéhradeckého dětského sboru Jitro.

Tuscaloosa, ve státu Alabama, a zaspívalo na koncertě v University of Alabama v Concert Hall.²⁴⁷

Předposledním navštíveným státem byla Louisiana, kde proběhl koncert v Sheveportu v St. Mark's Cathedral. Dne 13. 3. 2003 přijelo Jitro do státu Texas a prožilo tam poslední čtyři dny koncertního turné. Zpívalo v Hutsville, popravčím městě pro americké vězně odsouzené k smrti²⁴⁸, v Town Theatre, v San Antoniu společně s místním sborem v Alamo Heights Methodist Church, kde také proběhla již tradiční návštěva pevnosti Alamo a večerní projížďka po Riverwalk po řece Paso de Rio,²⁴⁹ a dále v Houstonu v Herige Presbyterian Church. Poslední koncert se uskutečnil 16. 3. 2003 v Corpus Christi Cathedral pro 800 posluchačů²⁵⁰ ve městě Corpus Christi, ve kterém se sbor také stihl projít po plážích Mexického zálivu a vykoupat se v něm.²⁵¹ Zpáteční cesta začínala v Houstonu a přes Paříž se dne 18. 3. 2003 Jitro vrátilo zpět do Prahy.²⁵²

Repertoár

Na osmém americkém turné proběhla většina koncertů v duchovním prostoru, konkrétně deset z patnácti vystoupení, a byla rozdělena na dvě koncertní poloviny. Během nich zazníval pěvecký repertoár vycházející z kmenového repertoáru sboru, který se nashromáždil za mnoho let soutěžení a koncertování, obohacený o nově nastudované skladby.²⁵³ Repertoár obsahoval, mimo jiné, kompozičně nejzávažnější, interpretačně nejobtížnější a posluchačsky nejkoncentrovanější polohu sborového repertoáru současné světové i české tvorby.²⁵⁴

První polovina koncertů vycházela z duchovního repertoáru sboru. Zpravidla byla zahájena výběrem z díla *Stabat Mater* Giovanni Battisty Pergolesiho, zaznívaly části *Fac*

---

²⁴⁷ Kronika Královéhradeckého dětského sboru Jitro 2001-2003, str. 121-122, archiv Královéhradeckého dětského sboru Jitro.

²⁴⁸ PŘIDAL, Jaroslav. Hradecké Jitro po osmé v USA. Zázitky členů sboru z USA 2003, archiv Královéhradeckého dětského sboru Jitro.

²⁴⁹ KOŠŤÁLOVÁ, Iva, SOUŠKOVÁ, Iva. Jitro v USA!!! Zázitky členů sboru USA 2003, archiv Královéhradeckého dětského sboru Jitro.

²⁵⁰ PŘIDAL, Jaroslav. Hradecké Jitro po osmé v USA. Zázitky členů sboru z USA 2003, archiv Královéhradeckého dětského sboru Jitro.

²⁵¹ KOŠŤÁLOVÁ, Iva, SOUŠKOVÁ, Iva. Jitro v USA!!! Zázitky členů sboru USA 2003, archiv Královéhradeckého dětského sboru Jitro.

²⁵² Kronika Královéhradeckého dětského sboru Jitro 2001-2003, str. 121-122, archiv Královéhradeckého dětského sboru Jitro.

²⁵³ Jitro představilo novou dramaturgii pěveckého programu před odletem na osmé americké turné ve Vysokém Mýtě 25. 2. 2003 a 27. 2. 2003 v Městské hudební síni v Hradci Králové.

²⁵⁴ BOHADLO, Stanislav. Jitro. *Hudební rozhledy*. 2003, roč. 5, č. 56, str. 39.

ut ardeat cor meum, Inflamatus et accensus, Quando corpus morietur a Amen. Následovala pětihlasá skladba a capella *Ascendit Deus* Jacoba Handla-Galla, *Alleluja* Romualda Twardowského, *Te laudamus* Jana Jiráska a *Kyrie Eleison* od Henka Badingse. Ze světských skladeb zaznívalo v první polovině koncertu *Echo* Orlanda di Lassa, *Largo* v úpravě Evžena Zámečnicka a výběr z *Moravských dvojzpěvů – Zajatá a Prsten* od Antonína Dvořáka. Končila skladbou Irvinga Berlina *Give Me Your Tired, Your Poor* v úpravě Roye Ringwalda.²⁵⁵

Druhou polovinu koncertu představující především českou světskou tvorbu nově otevírala čtyřhlasá skladba *Proč bychom se netěšili* z opery *Prodaná nevěsta* Bedřicha Smetany, která vznikala v letech 1863-1866. Na ni navazovaly skladby – *Vynášení smrti* z cyklu *Česká říkadla* Bohuslava Martinů, *Hoj, hura, hoj* z cyklu *Lašské helekačky* Otmara Máchy, *Směs národních písní* Otakara Jeremiáše, *Věneček* Zdeňka Lukáše a úprava lidové písně *Tancuj, tancuj, vykrúcaj* Miroslava Raichla. Nově byla zařazována i ruská tvorba, kterou reprezentovala úprava lidové písně *Veniki* od Nikolaje Rubcova (1936-1971). Druhá část koncertu končila skladbami *I'm goin' Up a Yonder* Waltera Hwkinse v úpravě Martina Sirvatka a *Hymn to Freedom* Oscara Petersona v úpravě Seppa Hovi. Přídavkovými skladbami byly již tradičně úpravy od Juliana Harveye – *America the Beautiful* a Paula Pecka – *The Old Chisholm Trail*.²⁵⁶

Ohlasy

Na osmém americkém turné bylo Jitro opět pravidelně odměňováno ovacemi ve stoje i několikrát za jeden koncert.²⁵⁷ Devětkrát povstalo 800 posluchačů při obdivném potlesku na koncertě v Corpus Christi po zaznění skladby *Te laudamus* Jana Jiráska.²⁵⁸ Zmiňovaná skladba sklízela obdiv při každém precizním provedení Jitra jak od odborníků, tak od širokých posluchačských kruhů. Publikum oceňovalo také náročnou skladbu *Kyrie eleison* od Henka Badingse, při jejímž posledním znějícím tónu se ozývalo obdivné „bravo“²⁵⁹, ale úspěch měly i tradiční oblíbené melodie jako *Largo* Antonína Dvořáka nebo *Hoj, hura, hoj* Otmara Máchy. Na koncertě v Cincinnati jedna návštěvnice

---

²⁵⁵ Záznamy koncertních repertoárů 12/2000-5/2004, archiv Královéhradeckého dětského sboru Jitro.

²⁵⁶ Tamtéž.

²⁵⁷ Tamtéž.

²⁵⁸ BOHADLO, Stanislav. Jitro. *Hudební rozhledy*. 2003, roč. 5, č. 56, str. 39.

²⁵⁹ KOŠŤÁLOVÁ, Iva, SOUŠKOVÁ, Iva. Jitro v USA!!! Zážitky členů sboru USA 2003, archiv Královéhradeckého dětského sboru Jitro.

prohlásila: „*Při Largu jsem zavřela oči, poslouchala jsem z vašich hlasů, jak hrají cello, a myslela jsem si, že jsem v nebi.*“ Kromě obdivování interpretační složky koncertních vystoupení sboru byla častým bodem také pěvecko-technická úroveň a intonační přesnost. Příkladem jsou slova Pam Schneller, dirigentky sboru University v Nashville, jejíž manžel s absolutním sluchem byl z intonační jistoty Jitra beze slov.²⁶⁰

---

²⁶⁰ PŘIDAL, Jaroslav, Hradecké Jitro po osmé v USA. Zážitky členů sboru USA 2003, archiv Královéhradeckého dětského sboru Jitro.

4.3 Koncertní turné USA 2005

Deváté koncertní turné po Spojených státech amerických Královéhradeckého dětského sboru Jitro se uskutečnilo od 12. 2. 2005 do 1. 3. 2005 a účastnilo se ho dvacet pět vybraných členů sboru s pěti osobami doprovodu – sbormistrem Jiřím Skopalem, klavíristou Michalem Chrobákem, pedagogickým doprovodem zajišťující fotodokumentaci Květoslavou Skopalovou, manažerem a tlumočníkem Jaroslavem Přidalem a lékařem Jiřím Štěpánkem. Během koncertní cesty Jitro navštívilo státy Georgia, Kentucky, Kansas, Iowa, Missouri, New York, Pennsylvania, New Jersey²⁶¹ a odzpívalo patnáct koncertů.²⁶²

Průběh turné

Koncertní cesta začala dne 12. 2. 2005 odletem z Prahy a pokračovala do Atlanty, státu Georgia, kde se druhého dne uskutečnil první koncert turné ve městě Morrow ve Spiey Hall, na němž se Jitro setkala s místním sborem.²⁶³ Dále koncertní cesta pokračovala přes stát Kentucky, kde proběhl koncert ve městě Lexington v tamějším First Presbyterian Church, stát Kansas, ve kterém sbor zpíval na Baker University Baldwin ve First Methodist Church, do státu Iowa. Koncertní skupina tam navštívila Capitol v hlavním městě Des Moines, zazpívala ve městě Storm Lake v Buena Vista University a ve městě Cedar Rapids²⁶⁴ ve Wenceslau Church. Následně se turné přesunulo do státu Missouri, do města St. Louis, ve kterém sbor vyjel do výšky 192 metrů na Gateway to the West, a odzpíval dne 18. 2. 2005 koncert v St. Louis Cathedral²⁶⁵ pro téměř 1000 posluchačů²⁶⁶, na kterém zazněl i společně s místním sborem.²⁶⁷ Přes stát New York a koncert ve městě Valhalla ve Westchester Comm College sbor pokračoval do státu Pennsylvania, kde se uskutečnily čtyři koncerty – ve městě Bethlehem ve First Presbyterian Church pro 400 posluchačů²⁶⁸, ve městě Groove City v Theatre College pro

---

²⁶¹ Kronika královéhradeckého dětského sboru Jitro 2005, archiv Královéhradeckého dětského sboru Jitro.

²⁶² Záznamy koncertních repertoárů 5/2004-10/2008, archiv Královéhradeckého dětského sboru Jitro.

²⁶³ CHROBÁKOVÁ, Tereza. Jitro rozdávalo zpěvem radost. Zázitky členů sboru USA 2005, archiv Královéhradeckého dětského sboru Jitro.

²⁶⁴ Jitro zde také navštívilo českou vesnici.

²⁶⁵ Jediný koncert turné, na kterém zazněl pouze církevní repertoár.

²⁶⁶ VACKOVÁ, Eva. Zázitky dětí ze zájezdu USA 2005. Kronika královéhradeckého dětského sboru Jitro 2005, archiv Královéhradeckého dětského sboru Jitro.

²⁶⁷ Jednalo se o skladbu Hymn to Freedom Oscara Petersona v úpravě Seppa Hovi.

²⁶⁸ Záznamy koncertních repertoárů 5/2004-10/2008, archiv Královéhradeckého dětského sboru Jitro.

750 posluchačů,²⁶⁹ v Carlisle v tamějším Second Presbyterian Church a v Shippensburg University města Shippensburg. Poté Jitro navázalo koncertními vystoupeními v Blirstownu v Blair Academy, Nyack College a ve městě Olean v St. Mary of the Angels Church ve státu New York. Při prohlídce města New York členové turné navštívili Ground Zero²⁷⁰, Wall Street, sídlo OSN, Rockefeller Plaza, Brodway, Battery Park, sochu Svobodu, Times Square, kostel sv. Patrika a vyjeli poprvé ve sborové historii²⁷¹ do 86. patra Empire State Building²⁷². Turné bylo zakončeno ve státu Pennsylvania, kde Jitro odzpívalo dne 27. 2. 2005 závěrečný koncert ve městě Bryn Mawr v Church of the Redeemer a v následujících třech dnech navštívilo Gettysburg, místo největší bitvy občanské války z roku 1863²⁷³, továrnu na čokoládu Hershey's Chocolate World, dále National Constitution Center, Independence Hall, zvon Svobody ve Philadelphii a, jako překvapení pro členy sboru, také továrnu na motocykly Harley Davidson a Niagárské vodopády v New Yorku. Dne 1. 3. 2005 se sbor vrátil zpět do Prahy.²⁷⁴

Repertoár

Na devátém americkém koncertním turné se uskutečnilo osm celovečerních koncertů v duchovních prostorách a sedm v koncertních sálech, které byly zpravidla rozděleny na dvě poloviny. Dramaturgie koncertního repertoáru se měnila především v první polovině koncertu, která se zaměřovala na duchovní repertoár. Ze stálého repertoáru turné zazníval jako první výběr z díla *Stabat Mater* Giovanni Battisty Pergolesiho – *Fac ut ardeat cor meum, Inflamatus et accensus, Quando corpus morietur* a *Amen*. Dále bylo zařazeno *Echo* Orlanda di Lassa, *Ascendit Deus* Jacoba Handla-Galla a *Kyrie eleison* Henka Badingse. Nově byla do fixního programu zařazena čtyřhlasá skladba a capella *Alleluia* z roku 1940 od amerického hudebního skladatele Randalla Thomsona (1899-1984), čtyřhlasá skladba a capella *Rytmus* slovenského hudebního skladatele Ivana Hrušovského (1927-2001) a skladba Ilji Hurníka *Hymnus* z roku 1988-

---

²⁶⁹ Záznamy koncertních repertoárů 5/2004-10/2008, archiv Královéhradeckého dětského sboru Jitro

²⁷⁰ Místo, kde stálo World Trade Center.

²⁷¹ ŽÁKOVÁ, Monika. Zážitky dětí ze zájezdu USA 2005, Kronika královéhradeckého dětského sboru Jitro 2005, archiv Královéhradeckého dětského sboru Jitro.

²⁷² NOSKOVÁ, Alena. Zážitky dětí ze zájezdu USA 2005, Kronika královéhradeckého dětského sboru Jitro 2005, archiv Královéhradeckého dětského sboru Jitro.

²⁷³ Vítězství Severu.

²⁷⁴ Kronika královéhradeckého dětského sboru Jitro 2005, archiv Královéhradeckého dětského sboru Jitro.

1989 zkomponovaná na latinské trojverší Jana Amose Komenského.²⁷⁵ V rámci duchovní poloviny koncertu zaznívaly také skladby, které se v dramaturgii vystoupení střídaly – *Favete linguis singuli* Jana Campana Vodňanského, *Ave Maria* Zoltána Kodálye, *Agnus Dei* a *Deo gratias* z díla *Missa Vineae Crucis* Ilji Hurníka a výběr z *Liturgických zpěvů* Petra Ebena. Z nových skladeb přibýly *Pie Jesu* z díla *Requiem* z roku 1985 britského hudebního skladatele Andrew Lloyd Webbera (*1948) a *Vivite* z díla *Proverbia*²⁷⁶ pro dětský nebo ženský sbor a cappella Otmara Máchy. První polovina koncertu byla tradičně zakončována skladbou Irwinga Berlina *Give me Your Tired, Your Poor* v úpravě Roye Ringwalda.²⁷⁷

Druhá polovina koncertu vycházela z kmenového repertoáru sboru a představovala americkému publiku především českou tvorbu. Otevíral ji úvodní sbor *Proč bychom se netěšili* z *Prodané nevěsty* Bedřicha Smetany, následoval výběr z *Moravských dvojzpěvů* – *Prsten* a nově část *Skromná* Antonína Dvořáka a také část *Largo* z jeho symfonie č. 9 „*Z Nového světa*“ v úpravě od Evžena Zámečnicka. Poté zazníval výběr ze *Směsi národních písní* Otakara Jeremiáše, *Studánka* z cyklu *Voda, voděnka* od Ilji Hurníka, *Hoj, hura, hoj* z cyklu *Lašské helekačky* Otmara Máchy a úprava lidové písně *Tancuj, tancuj, vykrúcaj* Miroslava Raichla. Druhá polovina koncertu byla zakončována skladbami *I'm goin' Up a Yonder* Waltera Hawkinse v úpravě Martina Sirvatka a *Hymn to Freedom* Oscara Petersona v úpravě Seppa Hovi. Přídavkovými skladbami byly opět úpravy skladeb – Samuel Augustus Ward a jeho skladba *America the Beautiful* v úpravě Juliana Harveye a úprava kovbojské písně *The Old Chisholm Trail* Paula Pecka.²⁷⁸

Ohlasy

V rámci devátého amerického koncertního turné bylo Jitro na koncertech pravidelně odměňováno srdečnou atmosférou a několika ovacemi ve stoje v závěru koncertů, posluchači často projevovali svá uznání zvoláváním výrazů jako „bravo“ a například slovy: „*Nikdy v životě jsem neslyšela něco tak krásného.*“ nebo: „*Jste ohromní*“

---

²⁷⁵ Mácha, Otmar. Český hudební slovník osob a institucí [online]. Ústav hudební vědy Filozofické fakulty Masarykovy univerzity, 2007 [cit. 2021-03-08]. Dostupné z: https://www.ceskyhudebnislovník.cz/slovník/index.php?option=com_mdictionary&task=record.record_detail&id=8395

²⁷⁶ Přísloví.

²⁷⁷ Záznamy koncertních repertoárů 5/2004-10/2008, archiv Královéhradeckého dětského sboru Jitro.

²⁷⁸ Tamtéž.

representanti vašeho národa.“²⁷⁹ Na každém pěveckém vystoupení sbor zazpíval na základě zájmu publika i několik přídavků.²⁸⁰ Koncertní vystoupení Jitra ovlivňovala sborové americké dění, důkazem je například dirigentka dětského sboru v Atlantě, která se na základě poslechu Jitra rozhodla založit vlastní sbor a pokusila se přiblížit hudebnímu umění Královéhradeckého dětského sboru.²⁸¹

V americkém žurnálu *The New York Times* vyšla dne 28. února 2005 velice pozitivní recenze na koncert v *St. Mary of the Angels Church* ve městě *Olean*. Byla v ní vyzdvihena pěvecká technika sboru, především čistý zvuk bez vibrata s brilantním a dynamickým rozsahem, díky kterému skvostně vyzněla interpretace prováděných skladeb. Z první poloviny koncertu byla oceněna skladba *Echo* *Orlanda di Lassa*, která je postavená na střídání sboru a sólového kvarteta, a její dokonale synchronizované provedení podtržené majestátní hlasovou důstojností. Dále byla zdůrazněna interpretace skladby *Alleluia* *Randalla Thompsona*, jež se nesla v povznášejícím se duchu zdůrazněném křišťálovými *pianissimi*. Americké publikum také vřele přijalo českou současnou tvorbu a za znamenitou skladbu považovalo *Studánku* *Ilji Hurníka*, její výrazovou pronikavost a intonační přesnost. Kromě pěveckého výkonu byla také zmíněna vysoká kvalita klavírního doprovodu *Michala Chrobáka*. Na závěr koncertu bylo Jitro odměněno ovacemi ve stoje a zazpívalo dva přídavky.²⁸²

Vedle pěveckých úspěchů turné členové sboru zdůrazňovali také neobvyklou možnost poznávat americkou kulturu prostřednictvím hostujících rodin²⁸³ i mimohudebním programem zahrnující prohlídky historických památek ve významných destinacích.²⁸⁴ Sepsané zážitky členů sboru jsou důkazem toho, že Královéhradecký dětský sbor Jitro poskytoval svým zpěvákům možnosti rozšíření obecného rozhledu a nasbírání těžko dosažitelných zkušeností.²⁸⁵

---

²⁷⁹ PŘIDAL, Jaroslav. Devátý americký chodníček Jitra. Zážitky dětí ze zájezdu USA 2005, Kronika královéhradeckého dětského sboru Jitro 2005, archiv Královéhradeckého dětského sboru Jitro.

²⁸⁰ Záznamy koncertních repertoárů 5/2004-10/2008, archiv Královéhradeckého dětského sboru Jitro.

²⁸¹ PŘIDAL, Jaroslav. Devátý americký chodníček Jitra. Zážitky dětí ze zájezdu USA 2005, Kronika královéhradeckého dětského sboru Jitro 2005, archiv Královéhradeckého dětského sboru Jitro.

²⁸² SNYDER, Ryck. Český sbor Jitro předvádí široký rejstřík svého umění. *The times Herald: The New York Times*. 2005, kopie článku, archiv Královéhradeckého dětského sboru Jitro.

²⁸³ MÁZLOVÁ, Irena. Zážitky dětí ze zájezdu USA 2005, Kronika královéhradeckého dětského sboru Jitro 2005, archiv Královéhradeckého dětského sboru Jitro.

²⁸⁴ OSÍČKOVÁ, VERONIKA. Zážitky dětí ze zájezdu USA 2005, Kronika královéhradeckého dětského sboru Jitro 2005, archiv Královéhradeckého dětského sboru Jitro.

²⁸⁵ Zážitky členů sboru USA 2005, Kronika královéhradeckého dětského sboru Jitro 2005, archiv Královéhradeckého dětského sboru Jitro.

4.4 Koncertní turné USA 2008

Desátá koncertní cesta Královéhradeckého dětského sboru Jitro do Spojených států amerických proběhla od 30. 5. 2008 do 9. 6. 2008, účastnilo se jí třicet vybraných členů sboru s pěti osobami doprovodu.²⁸⁶ Uskutečnila se z důvodu pozvání Jitra na desetidenní festival A Capella: Singing Solo (28. 5. 2008-6. 6. 2008)²⁸⁷, o něž se zasloužil skladatel a přítel sboru Jan Vičar (*1949), který poskytl materiály a nahrávky dramaturgům washingtonského Kennedyho centra, na jejichž základě bylo Jitro vybráno z několika set souborů mezi třináct účinkujících. Jako jediné mělo vystoupit v rámci festivalu dvakrát – na recitálu na Millenium Stage Kennedyho centra ve Washingtonu D.C. a na show amerického jazzového zpěváka Bobbyho MacFerrina (*1950) „Bobby McFerrin hosts A World of Voices“.²⁸⁸ Turné se odehrávalo ve Washingtonu D.C. a okolí, kde se uskutečnilo během deseti dnů šest koncertních vystoupení. Pobyt a stravování pro členy turné zajišťovala Trinity Washington University.²⁸⁹

Průběh turné

Turné začalo odletem z pražského letiště přes Mnichov do Washingtonu D.C., hlavního města Spojených států amerických, ve kterém se odehrály v následujících dvou dnech tři koncerty. Jeden nečekaný dne 31. 5. 2008 na Millenium Stage Kennedyho centra, kde Jitro zaskočilo za americké vokální Kvarteto Betty's, kterému se kvůli špatnému počasí zpozdilo letadlo a nemohlo se dostavit,²⁹⁰ a následujícího dne dva. Nejprve sbor zpíval opět na Millenium Stage Kennedyho centra pro přibližně 1000 posluchačů²⁹¹ a dále v Kennedyho centru zahájil show „Bobby McFerrin hosts A World of Voices“ pro 3000 posluchačů, na které také zaimprovizoval pod vedením Bobbyho MacFerrina společně s ostatními účinkujícími²⁹², jimiž byly soubory z USA, Kanady,

---

²⁸⁶ Kronika královéhradeckého dětského sboru Jitro 2007-2009, str. 235, archiv Královéhradeckého dětského sboru Jitro.

²⁸⁷ VIČAR, Jan. Jitro zazářilo ve Washingtonu. *Hudební rozhledy*. 2008, roč. 12, č. 9, str. 41.

²⁸⁸ PROCHÁZKOVÁ, Tereza. Jubilejní desátá, i když trochu netradiční, cesta Jitra do USA. Zážitky členů sboru USA 2008, archiv Královéhradeckého dětského sboru Jitro.

²⁸⁹ Kronika královéhradeckého dětského sboru Jitro 2007-2009, str. 235, archiv Královéhradeckého dětského sboru Jitro.

²⁹⁰ Záznamy koncertních repertoárů 5/2004-10/2008, archiv Královéhradeckého dětského sboru Jitro.

²⁹¹ VIČAR, Jan. Jitro zazářilo ve Washingtonu. *Hudební rozhledy*. 2008, roč. 12, č. 9, str. 41.

²⁹² PROCHÁZKOVÁ, Tereza. Jubilejní desátá, i když trochu netradiční, cesta Jitra do USA. Zážitky členů sboru USA 2008, archiv Královéhradeckého dětského sboru Jitro.

Mexika a Evropy²⁹³ – Ladysmith Black Mambazo, Sweet Honey In The Rock, Chanticleer, Le Mystère des Voix Bulgares a La Capilla Virreinal de la Nueva España.²⁹⁴ V dalších pěti dnech proběhla dvě koncertní vystoupení ve městě Silver Spring ve státu Maryland, první v Lutheran Church of St. Andrew, druhý v Clubhouse, Leisure World of Maryland. Závěrečný koncert turné se uskutečnil ve Washingtonu D.C. dne 7. 6. 2008 k příležitosti 25. výročí otevření české národní kaple – Czech National Chapel of Our Lady of Hostyn v Basilica of The National Shrine of the Immaculate Conception²⁹⁵ – největším katolickém chrámu na západní polokouli.²⁹⁶ Pěvecký program koncertní cesty byl završen ještě krátkým vystoupením při recepci na Velvyslanectví České republiky, na kterém zazněla česká, americká a slovenská státní hymna.²⁹⁷ V rámci mimohudebního programu turné Jitro ve Washingtonu D.C. navštívilo The John F. Kennedy Center for the Performing Arts, Basilica of The National Shrine of the Immaculate Conception,²⁹⁸ Mall – areál zeleně mezi Capitolem a Lincolnovým památníkem., Potomac Park, Lincolnův památník, Bílý dům²⁹⁹, Capitol³⁰⁰, památník veteránů z války ve Vietnamu, Georgetown – nejstarší a nejluxusnější část Washingtonu, Národní památník letectví a kosmonautiky, Národní přírodovědné muzeum a Washington Monument – obelisk.³⁰¹

Repertoár

V rámci desáté, jubilejní, koncertní cesty do USA proběhlo pět koncertů v sále a jeden v duchovním prostoru. Dramaturgie koncertních vystoupení byla přizpůsobena především účinkování na festivalu A Capella, který měl být „oslavou působivosti nedoprovázených lidských hlasů“, a proto byl vybrán náročný repertoár v souladu

---

²⁹³ VIČAR, Jan. Jitro zazářilo ve Washingtonu. *Hudební rozhledy*. 2008, roč. 12, č. 9, str. 41.

²⁹⁴ Kronika královéhradeckého dětského sboru Jitro 2007-2009, str. 237, archiv Královéhradeckého dětského sboru Jitro.

²⁹⁵ Kronika královéhradeckého dětského sboru Jitro 2007-2009, str. 235, archiv Královéhradeckého dětského sboru Jitro.

²⁹⁶ PŘIDAL, Jaroslav. Jitro mezi slavnými. Zázitky členů sboru USA 2008, archiv Královéhradeckého dětského sboru Jitro.

²⁹⁷ PROCHÁZKOVÁ, Tereza. Jubilejní desátá, i když trochu netradiční, cesta Jitra do USA. Zázitky členů sboru USA 2008, archiv Královéhradeckého dětského sboru Jitro.

²⁹⁸ Bazilika Neposkvrněného početí.

²⁹⁹ PŘIDAL, Jaroslav. Jitro mezi slavnými. Zázitky členů sboru USA 2008, archiv Královéhradeckého dětského sboru Jitro.

³⁰⁰ Sbor si mohl prohlédnout kopuli i zevnitř.

³⁰¹ Kronika královéhradeckého dětského sboru Jitro 2007-2009, str. 238, archiv Královéhradeckého dětského sboru Jitro.

s hlavní myšlenkou festivalu, obohacen i skladbami s klavírním doprovodem, čerpající z české a slovenské hodnotné hudební tvorby.³⁰²

Při standardně probíhajících koncertech byl hudební program rozdělen do dvou polovin a vycházel z kmenového repertoáru sboru. První polovina koncertu se nesla v duchu chrámové a novodobé hudby. Otevíral ji výběr z díla *Stabat Mater* Giovanni Battisty Pergolesiho – *Fac ut ardeat cor meum, Inflamatus et accensus, Quando corpus morietur* a *Amen*. Následovalo *Favete linguis singuli* Jana Campana Vodňanského, *Jaakobin pojat* Pekky Kostianena a výběr z díla Benjamina Brittena *A Ceremony of Carols* – *Procession, Wolcum Yole, Balulalow, This Little Babe, Deo Gracias* a *Recession*. Ze světského programu zazníval výběr z díla *Moravské dvojzpěvy* Antonína Dvořáka – části *Dyby byla kosa nabróšená, Zajatá, V dobrým sme se sešli, Skromná* a *Prsten*, dále jeho část *Largo* ze symfonie č. 9 „*Z Nového světa*“ v úpravě Evžena Zámečnicka. Závěrečnou skladbou první poloviny bylo *Give Me Your Tired, Your Poor* Irwinga Berlina v úpravě Roye Ringwalda.³⁰³

Druhá polovina se nesla v duchu českého a moravského folklóru, který byl podtržen nejen výběrem repertoáru, ale i národními kroji, které si sbor v koncertní přestávce převlékal.³⁰⁴ Jitro ji otevíralo úvodním sborem *Prodané nevěsty* Bedřicha Smetany *Proč bychom se netěšili* se scénickými prvky. Následovala tvorba Otmara Máchy – nově zařazený výběr z cyklu *Moravské lidové písně* pro tři ženské hlasy a klavír z roku 1950, části *Maryjánek, Helekačka* a *Laštuvěnka*³⁰⁵, a tradičně *Hoj, hura, hoj* z cyklu *Lašské helekačky*. Z již známých skladeb zazníval také *Věneček* Zdeňka Lukáše, *Směs národních písní* Otakara Jeremiáše, *Studánka* z cyklu *Voda, voděnka* Ilji Hurníka a úprava lidové písně *Tancuj, tancuj, vykrúcaj* Miroslava Raichla. Nově přibyla úprava lidové písně *Na tom bošileckym mostku* českého hudebního skladatele a sběratele lidových písní Františka Píchy (1893-1964) a patnáctihlasá skladba a capella *Gorale* na goralské motivy, verze pro dětský sbor, skladatele soudobé české hudby Jana Vičara (*1949)³⁰⁶, kterou sbor prováděl s charakteristickou interpretační choreografií.

---

³⁰² VIČAR, Jan. Jitro zazářilo ve Washingtonu. *Hudební rozhledy*. 2008, roč. 12, č. 9, str. 41.

³⁰³ Záznamy koncertních repertoárů 5/2004-10/2008, archiv Královéhradeckého dětského sboru Jitro.

³⁰⁴ USA deník, Zázitky členů sboru USA 2008, archiv Královéhradeckého dětského sboru Jitro.

³⁰⁵ Notové materiály, *Moravské lidové písně, Otmara Mácha*, archiv Královéhradeckého dětského sboru Jitro.

³⁰⁶ Notové materiály, *Gorale, Jan Vičar*, archiv Královéhradeckého dětského sboru Jitro.

Přídavkem byla skladba Samuela Augusta Warda *America The Beautiful* v úpravě Juliana Harveye.³⁰⁷

Ohlasy

Stěžejním bodem desátého amerického turné Královéhradeckého dětského sboru Jitro bylo vystoupení v rámci festivalu Bobbyho McFerrina, který je považován za skutečné vrcholné setkání světových nejlepších pěveckých uskupení. Sbor za úspěšné provedení skladby *Gorale* Jana Vičara sklízel ohromující úspěch a pozitivní recenze: *...A hudba plynula v úžasné rozmanitosti od českého dívčího sboru Jitro, jehož svěží zpěvačky (oblečené do tradičních krojů a působící neuvěřitelně vitálním dojmem) zpívaly dovádívou skladbu Gorale, ukončenou lehkým pěstním soubojem...*³⁰⁸ Autor skladby, Jan Vičar, který byl přítomen na ústřední zkoušce, při níž sbor jeho skladbu zpíval Bobbymu McFerrinovi, aby si udělal představu o pěveckých dovednostech účinkujících na večerní improvizáční vystoupení, si odnesl velice silný zážitek, protože po doznění posledních tónů začal jazzový zpěvák i členové zúčastněných profesionálních těles spontánně tleskat a křičet.³⁰⁹ Pozitivní ohlasy mělo Jitro i na další pěvecká vystoupení během turné, po koncertě na Millenium Stage v Kennedyho centru publikum děkovalo sboristkám za jejich zpěv a krásný zážitek, odměňovalo je ovacemi ve stoje a vřelou atmosférou.³¹⁰

Členové sboru ve svých člancích z turné nejvíce vyzdvihovali, kromě poznávání amerických historických památek, možnost zazpívat v Kennedyho centru ve Washingtonu D.C. a účinkovat na jednom pódiu s osobností Bobbyho McFerrina. Královéhradecký dětský sbor jim tak dal možnost zažít neskutečný hudební zážitek a odměnil je tím za jejich pracovitost, důslednost a odhodlání.³¹¹

---

³⁰⁷ Záznamy koncertních repertoárů 5/2004-10/2008, archiv Královéhradeckého dětského sboru Jitro.

³⁰⁸ BROOKES, Stephen. McFerrin vede "Svět hlasů" v Kennedyho centru. *The Washington Post*. 2008.

³⁰⁹ VIČAR, Jan. Chvála Jitra. Korespondence USA 2008, archiv Královéhradeckého dětského sboru Jitro.

³¹⁰ HOLANOVÁ, Barbora. Zážitky členů sboru USA 2008, archiv Královéhradeckého dětského sboru Jitro.

³¹¹ Zážitky členů sboru USA 2008, archiv Královéhradeckého dětského sboru Jitro.

4.5 Koncertní turné USA 2008

Jedenáctá koncertní cesta Královéhradeckého sboru Jitro do Spojených států amerických se uskutečnila od 24. 10. 2008 do 16. 11. 2008, účastnilo se jí dvacet pět vybraných členů sboru a pět osob doprovodu – sbormistr Jiří Skopal, klavírista Michal Chrobák, tlumočník Jaroslav Přidal, pedagogický doprovod Květoslava Skopalová a lékař Josef Soukup. Během turné sbor navštívil státy Michigan, Indiana, Missouri, Illinois, Wisconsin a Iowa, ve kterých byl ubytován u čtrnácti hostujících rodin³¹² a odzpíval dvacet čtyři koncertů.³¹³

Průběh turné

Koncertní turné začalo dne 24. 10. 2008 cestou přes Paříž do Detroitu, do státu Michigan, kde se v následujících dvou dnech uskutečnila dvě koncertní vystoupení – v Traverse City na Michigan College v Milliken Auditoriu Northwestern a v Grand Rapids při mši v St. Mark's Episcopal Church. Dále se přes město Richmond ve státu Indiana, kde proběhly dva koncerty v jednom dnu – na Richmond High School v Civic Hall PAC a v Earlham College v Goodard Auditoriu, turné přesunulo do státu Missouri, ve kterém Jitro zazpívalo ve městě St. Louis, v němž navštívilo také Gateway Arch³¹⁴ a zazpívalo tam na nejvyšší vyhlídce³¹⁵, na Cathedral School v Cathedral Basilica of St. Louis společně se sbory St. Elizabeth Academy, St. Joseph' Academy, Ursuline Academy³¹⁶ a ve městě Kansas City v Church of the Visitation společně s místním sborem. Dne 31. 10. 2008 se koncertní cesta opět vrátila nejprve do státu Michigan, ve kterém byl koncert ve městě Mount Pleasant na Central Michigan University v Staples Family Concert Hall určený pro American Choral Director Association Conference a v Grand Rapids v Calvin College, dále do státu Indiana, ve kterém sbor absolvoval prohlídku města Indianapolis, zazpíval v St. Paul's Episcopal Church společně s místním dětským sborem,³¹⁷ a v Saint Mary of the Woods v Clowes Memorial Hall. Po volném dnu z důvodu volby amerického

---

³¹² Kronika královéhradeckého dětského sboru Jitro 2007-2009, str. 346, archiv Královéhradeckého dětského sboru Jitro.

³¹³ Kronika královéhradeckého dětského sboru Jitro 2007-2009, str. 339-341, archiv Královéhradeckého dětského sboru Jitro.

³¹⁴ Ocelový oblouk vysoký 192 metrů s vyhlídkovou terasou, kterou Jitro navštívilo.

³¹⁵ Kronika královéhradeckého dětského sboru Jitro 2007-2009, str. 345-346, archiv Královéhradeckého dětského sboru Jitro.

³¹⁶ Záznamy koncertních repertoárů 2008-2013, archiv Královéhradeckého dětského sboru Jitro.

³¹⁷ Tamtéž.

prezidenta, který Jitro strávilo ve městě Chicago a navštívilo Sears Tower³¹⁸, zábavní park a projelo se na lodi po Chicago River, koncertovalo ve státu Illinois v Glenview v Community Church. Následujících šest dní probíhalo turné ve státu Wisconsin, ve kterém sbor navštívil Capitol jeho hlavního města Madisonu a zazpíval na šesti koncertech – dvakrát v Madisonu v Overture Center Madison the Arts – Capitol Theatre, v Milwaukeee na University of Wisconsin v Parkside Kenosha společně s místním sborem, dvakrát ve Wisconsin Rapids, kde také navštívil výrobu sýra, v Performing Arts Center³¹⁹ a ve Wausau v Grand Theatre. Posledním navštíveným státem byla Iowa, sbor zde strávil tři dny turné a odzpíval pět koncertů – dva ve městě Ottumwa, v němž také navštívil farmu, na Community College v OA at St. John Auditoriu – Indian Hills,³²⁰ v Des Moines v St. Mark Lutheran Church a závěrečné dva ve městě Decorah na Middle School určený pro děti školního věku³²¹ a na Luther College.³²² Dne 16. 11. 2008 se sbor vrátil zpět do Prahy.

Repertoár

Na jedenáctém americkém koncertním turné se uskutečnilo šest koncertních vystoupení v duchovních prostorách, jedno v rámci mše, osmnáct v koncertních sálech, a byla zpravidla rozdělena do dvou koncertních polovin, během nichž byl uváděn repertoár vycházející z repertoáru minulých turné do USA, obohacený o mnoho nově nastudovaných skladeb, jehož dramaturgie se často obměňovala.³²³

První polovina koncertu obsahovala především duchovní tvorbu a začínala buď gregoriánským chorálem neznámého autora *Ad te levavi animam meam* nebo výběrem z díla *Stabat Mater* Giovanni Battisty Pergolesiho – *Fac ut ardeat cor meum, Inflamatus et accensus, Quando corpus morietur* a *Amen*. Následovaly již známé skladby jako *Favete linguis singuli* Jana Campana Vodňanského, *Kyrie eleison* Henka Badingse, *Jaakobin pojat* Pekky Kostiaina, *Deo gratias* z díla *Missa Vineae Crucis* Ilji Hurníka, *Alleluia* Randalla Thompsona, *Liturgické zpěvy* Petra Ebena, *Ascendit Deus* Jacoba Handla-Galla a výběr z díla *A Ceremony of Carols* Benjamina Brittena – *Procession, Wolcum Yole,*

---

³¹⁸ Jeden z nejvyšších mrakodrapů, Jitro navštívilo vyhlídkovou plošinu ve 103. patře.

³¹⁹ Jeden z koncertů byl určen pro školy.

³²⁰ Jeden z koncertů byl určeno pro školy.

³²¹ Záznamy koncertních repertoárů 2008-2013, archiv Královéhradeckého dětského sboru Jitro.

³²² Kronika královéhradeckého dětského sboru Jitro 2007-2009, str. 339-342, archiv Královéhradeckého dětského sboru Jitro.

³²³ Záznamy koncertních repertoárů 2008-2013, archiv Královéhradeckého dětského sboru Jitro.

There is no rose, Balulalow, As Dew in Aprille, This Little Babe, Deo gracias a *Recession*. Nově byla zařazována další tvorba Petra Ebena – výběr ze čtyřhlasé barokní suity pro dětský sbor a capella na text latinských přísloví *Katonova mudrosloví* z roku 1975 – části *Preludio, Air* a *Gigue*³²⁴ a čtyřhlasá skladba a capella na latinský text *De Spiritu Sancto* z roku 1996, dále tvorba barokního hudebního skladatele Antonia Vivaldiho (1678-1741) – čtyřhlasá skladba a capella *Crucifixus a 8* a italského hudebního skladatele Giuseppe Verdiho (1813-1901) – čtyřhlasá skladba a capella *Laudi alla Vergine Maria* z roku 1898.³²⁵ Ze světského, již dobře známého, repertoáru zaznívaly v první polovině koncertu skladby *Prsten, Dyby byla kosa nabróšená, Skromná, V dobrým sme se sešli*, nově i *Holub na javoře* a *Slavíkovský polečko* z *Moravských dvojzpěvů* Antonína Dvořáka a část *Largo* z jeho symfonie č. 9 „*Z Nového světa*“ v úpravě Evžena Zámečnicka. První polovinu koncertu uzavírala skladba Irvinga Berlina *Give me Your Tired, Your Poor* v úpravě Roye Ringwalda.³²⁶

Druhou polovinu koncertu zaměřenou na českou a moravskou folklórní tvorbu zahajoval úvodní sbor *Proč bychom se netěšili* opery *Prodaná nevěsta* Bedřicha Smetany, pokračovala úpravou lidové písně *Na tom bošileckym mostku* Františka Píchy, výběrem z díla *Moravské lidové písně* Otmara Máchy – *Maryjánek, Helekačka, Laštuvěnka* a *Hoj, hura, hoj* z jeho cyklu *Lašské helekačky*. Dále zaznívaly skladby z kmenového repertoáru sboru jako *Studánka* z cyklu *Voda, voděnka* Ilji Hurníka, výběr ze *Směsi národních písní* Otakara Jeremiáše, úprava lidové písně *Tancuj, tancuj, vykrúcaj* Miroslava Raichla, *Hymn to Freedom* Oscara Petersona v úpravě Seppa Hovi a závěrečná skladba *Gorale* Jana Vičara. Do dramaturgie druhé poloviny koncertu přibyla úprava lidové písně *Tovačovský hatě* sbormistra Milana Uherka (1925-2012) a další tvorba Ilji Hurníka – výběr z díla *Dětská tercetta*, konkrétně části *Vrabec a špaček*³²⁷, *Výr* a *Hřibátko*. Přídavkovými skladbami byly opět úpravy Juliana Harveye – skladba Samuela Augusta Warda *America the Beautiful* a Paula Pecka – *The Old Chisholm Trail*.³²⁸

---

³²⁴ Notové materiály, *Katonova mudrosloví, Petr Eben*, archiv Královéhradeckého dětského sboru Jitro.

³²⁵ Notové materiály, *Laudi alla Vergine Maria, Giuseppe verdi*, archiv Královéhradeckého dětského sboru Jitro.

³²⁶ Záznamy koncertních repertoárů 2008-2013, archiv Královéhradeckého dětského sboru Jitro.

³²⁷ Sólistkami byly Anna Schreiberová, Pavla Frýdová a Michaela Urbanová.

³²⁸ Záznamy koncertních repertoárů 2008-2013, archiv Královéhradeckého dětského sboru Jitro.

Ohlasy

Na jedenáctém turné po Spojených státech amerických bylo Jitro odměňováno ovacemi ve stoje nejen na konci koncertů, ale i během nich. Publikum vřele oceňovalo skladbu Henka Badingse *Kyrie eleison* a na koncertě v Milwaukee dalo své hodnocení najevo potleskem ve stoje v průběhu první poloviny koncertu.³²⁹ Provedení této skladby uchvátilo posluchače i na koncertě v Ottumwa, na kterém bylo Jitro označováno a představováno jako příklad poctivé práce a následného úspěchu místním studentům, a na koncertě v Mount Pleasant pro American Choral Directors Association Conference, kde se po doznění skladby a mystickém tichu rozlehl po koncertním sálu ohromující aplaus.³³⁰ Členové sboru vyzdvihovali poslední koncert cesty ve městě Decorah a vnímali ho jako nejlepší a nejemotivnější koncert celého turné. Za velký hudební zážitek a úspěch považovali také vystoupení pro žáky škol, kteří se nechali strhnout folklórní a klasickou hudbou. Z mimohudebního programu koncertní cesty sboristky uchvátila možnost prohlídky města Chicaga a návštěva kostela města Spillville, v němž hrál na varhany Antonín Dvořák.³³¹

V americkém žurnálu *Post Dispatch Classical Music Critic* vyšla pozitivní recenze na koncert v St. Louis, která oceňovala kvalitu zvuku sboru, čisté a jasné hlasy sboristek a takřka absolutní dokonalost vystoupení. Zdůrazněna byla především druhá polovina koncertu, při níž sbor ukázal energickou interpretaci skladeb.³³² Na tentýž koncert reagoval Neal Frederiksen, ředitel sboru z Ursuline Academy, který obdivoval hudební mistrovství sboru, jeho vyváženost, sladění, přesnost a také práci sbormistra Jiřího Skopala.³³³ Jitro tak opět potvrdilo své kvality.

---

³²⁹ Záznamy koncertních repertoárů 2008-2013, archiv Královéhradeckého dětského sboru Jitro.

³³⁰ Kronika královéhradeckého dětského sboru Jitro 2007-2009, str. 360, archiv Královéhradeckého dětského sboru Jitro.

³³¹ Kronika královéhradeckého dětského sboru Jitro 2007-2009, str. 343-357, archiv Královéhradeckého dětského sboru Jitro.

³³² MILLER, Sarah Bryan. Český dívčí sbor nabízí krásný zpěv. *Post Dispatch Classical Music Critic*. 2008, kopie článku, archiv Královéhradeckého dětského sboru Jitro.

³³³ Kronika královéhradeckého dětského sboru Jitro 2007-2009, str. 361, archiv Královéhradeckého dětského sboru Jitro.

5 Koncertní turné do Spojených států amerických v letech 2010-2016

5.1 Koncertní turné USA 2012

Dvanácté americké turné Královéhradeckého dětského sboru Jitro proběhlo od 1. 3. 2012 do 13. 3. 2012, účastnilo se ho dvacet sedm vybraných členů sboru a pět osob doprovodu. Během dvanáctidenní koncertní cesty, kterou organizovala Joanne Rile Arts Manager, sbor navštívil státy Wisconsin, Iowa, Indiana, Illinois, Kentucky, Tennessee,³³⁴ byl ubytovaný v deseti hostitelských rodinách³³⁵ a odzpíval devět koncertů.³³⁶

Průběh turné

Na americké turné se sboristky připravovaly již před samotným odletem. Nejednalo se pouze o pěveckou přípravu – víkendové koncertní turné na Moravě ve Zvoli, ale také fyzickou – aklimatizace na časový posun.³³⁷ Dne 1. 3. 2012 pak Jitro letělo z pražského letiště Ruzyně přes Zurich do Chicaga, do státu Illinois, a druhého dne odzpívalo první koncert turné ve městě Kenosha, ve státu Wisconsin, v A. F. Siebert Chapel University Carthage organizovaný místní katedrou hudby a vedlo pro místní studenty a pedagogy workshop na téma tonální metody písňové. Další koncertní vystoupení proběhlo ve městě Green Bay v Civic Music pro 600 posluchačů³³⁸ a po zastávce na řece Mississippi a zážitku ze zimního rybolovu u města Dubuque se koncertní cesta přesunula do státu Iowa, do města Cedar Rapids, kde sbor navštívil Czech Village,³³⁹ České muzeum a české uličky, kostel sv. Petra a Pavla postavený českou komunitou v roce 1861, rodinnou farmu – pěstování kukuřice, sójových bobů, rodinné rodeo, a zazpíval v St. Wenceslaus Catholic Church. Jitro se podívalo také do hlavního města státu Iowa, Des Moines, v něm do muzea Ioway – Iowa historical building a

---

³³⁴ Kronika královéhradeckého dětského sboru Jitro 2012, str. 20, 22, archiv Královéhradeckého dětského sboru Jitro.

³³⁵ ZÁMORSKÁ, Petra. 12. americké turné KHDS Jitro. Zážitky členů sboru USA 2012, archiv Královéhradeckého dětského sboru Jitro.

³³⁶ Záznamy koncertních repertoárů 2008-2013, archiv Královéhradeckého dětského sboru Jitro.

³³⁷ ZÁMORSKÁ, Petra. 12. americké turné KHDS Jitro. Zážitky členů sboru USA 2012, archiv Královéhradeckého dětského sboru Jitro.

³³⁸ Záznamy koncertních repertoárů 2008-2013, archiv Královéhradeckého dětského sboru Jitro.

³³⁹ Tamější čtvrt'.

Capitolu,³⁴⁰ a zazpívalo v St. Markt Lutheran Church ve West Des Moines. Poslední koncert v tomto státu se uskutečnil dne 6. 3. 2012 v univerzitním městečku³⁴¹ Pella v St. University Central Hall. Poté se turné vrátilo zpět do státu Wisconsin, kde se uskutečnil koncert s tamějším sborem v okolí města Madison, v němž sbor navštívil Capitol, v Middletonu v St. Luke's Lutheran Church a druhého dne členové turné absolvovali celodenní prohlídku města Chicago, během které navštívili mrakodrap Willis Tower a vyjeli na vyhlídku do 103. patra, prohlédli si The Water Tower a prošli si State Street.³⁴² Ve státu Indiana Jitro navštívilo jeho hlavní město Indianapolis, zazpívalo na dvou koncertech – v Evansville v St. Paul's Lutheran Church a v Indianapolis v Christ Church Cathedral, a dále pokračovalo přes stát Kentucky a návštěvu Abraham Lincoln Birthplace National Historical Park u města Hodgenville³⁴³ na závěrečný koncert turné do státu Tennessee do města Nashville a jeho First Presbyterian Church. Dne 12. 3. 2012 se sbor vrátil z Chicaga přes Zurich zpět do Prahy na letiště Ruzyně.³⁴⁴

Repertoár

Na dvanáctém americkém turné proběhlo sedm koncertů v duchovních prostorách a dva v koncertních sálech. Zpravidla byly rozděleny do dvou polovin, během kterých Jitro provádělo repertoár vycházející z jejich kmenového repertoáru a jeho dramaturgie se během turné upravovala. První, duchovní, polovinu koncertu otevíraly skladby a capella – gregoriánský chorál neznámého autora *Ad te levávi animam meam, Ascendit Deus* Jacoba Handla-Galla, *Favete linguis singuli* Jana Campana Vodňanského a *Kyrie eleison* Henka Badingse. Dále navazoval výběr z díla Ilji Hurníka *Missa Vineae Crucis – Agnus Dei, Deo Gratias*, výběr z díla *A Ceremony of Carols* Benjamin Brittena – *Procession, Wolcum Yole, There is no Rose, Balulalow, As Dew in Aprille, This little Babe, Deo Gratias, Recession*, zaznívaly také *Liturgické zpěvy* Petra Ebena a *Alleluia* Randalla Thompsona. Do duchovního programu nově přibyla tvorba Jana Jiráka – výběr

---

³⁴⁰ ZÁMORSKÁ, Petra. 12. americké turné KHDS Jitro. Zázitky členů sboru USA 2012, archiv Královéhradeckého dětského sboru Jitro.

³⁴¹ PŘIDAL, Jaroslav. Jitro na americkém středozápadě 1. – 12. 3. 2012. Zázitky členů sboru USA 2012, archiv Královéhradeckého dětského sboru Jitro.

³⁴² ZÁMORSKÁ, Petra. 12. americké turné KHDS Jitro. Zázitky členů sboru USA 2012, archiv Královéhradeckého dětského sboru Jitro.

³⁴³ ČÍPEROVÁ, Barbora, MOUCHOVÁ, Karolína, SLANINOVÁ Kateřina. Zázitky členů sboru USA 2012, archiv Královéhradeckého dětského sboru Jitro.

³⁴⁴ Kronika královéhradeckého dětského sboru Jitro 2012, str. 20, archiv Královéhradeckého dětského sboru Jitro.

z hluboce duchovní skladby vycházející z latinské křesťanské liturgie *Missa propria* – verze pro dětský sbor z roku 1997³⁴⁵, původně pro smíšený nebo chlapecký sbor z roku 1993, konkrétně části *Gloria. Miserere. Gloria, Credo. Agnus Dei*, dále tvorba Petra Řezníčka (1938-2019) – čtyřhlasá³⁴⁶ skladba *Salve Regina* z roku 1997 z oblasti moderní duchovní české tvorby,³⁴⁷ tvorba Arvida Platperse (*1948) – jihoamerická skladba *Ave Maria* a belgicko-francouzského skladatele Césara Francka (1822-1890) – *Panis Angelicus* z roku 1872. První polovina koncertu byla zakončována skladbou *Give Me Your Tired, Your Poor* v úpravě Roye Ringwalda.³⁴⁸

Druhou, folklórní, polovinu koncertu zpíval sbor v národních krojích a otevíral ji úvodním sborem *Proč bychom se netěšili* z opery Bedřicha Smetany *Prodaná nevěsta*, který doplnil o scénické prvky. Dále byla zařazována úprava lidové písně *Tovačovský hatě* Milana Uherka a úprava lidové písně *Na tom bošileckým mostku* Františka Píchy. Následoval výběr z díla *Moravské lidové písně* Otmara Máchy – *Maryjánek, Helekačka, Laštuvěnka* a výběr z díla *Moravské dvojzpěvy* Antonína Dvořáka – *Dyby byla kosa nabróšená, V dobrým sme se sešli, Slavíkovský polečko, Holub na javoře, Skromná, Prsten* a část *Largo* z jeho symfonie č. 9 „*Z Nového světa*“ v úpravě Evžena Zámečnicka. Z dobře známých skladeb Jitro uvádělo *Hoj, hura, hoj* z cyklu *Lašské helekačky* Otmara Máchy, výběr ze *Směsi národních písní* Otakara Jeremiáše, úpravu lidové písně *Tancuj, tancuj, vykrúcaj* Miroslava Raichla a *Gorale* Jana Vičara, kterou interpretovalo se scénickými prvky. Přídavkovými skladbami byly již tradičně *America the Beautiful* Juliana Augusta Warda v úpravě Juliana Harveye a úprava kovbojské písně *The Old Chisholm Trail* Paula Pecka. Nově byl přidáván také *Ptačí koncert* Pavla Jurkoviče postavený na několika sólových partech a skladba *The Star Spangled Banner* od anglického skladatele Johna Stafforda Smitha (1750-1836), která byla v roce 1931 přijata jako národní hymna Spojených států amerických.³⁴⁹

Ohlasy

Na dvanáctém americkém turné sklízelo Jitro pozitivní ohlasy nejen na konci koncertních vystoupení, kdy posluchači zvolávali „bravo“ a několikrát sbor odměňovali

---

³⁴⁵ Notové materiály, *Missa propria*, Jan Jirásek, archiv Královéhradeckého dětského sboru Jitro.

³⁴⁶ Notové materiály, *Salve, Regina, Petr Řezníček*, archiv Královéhradeckého dětského sboru Jitro.

³⁴⁷ ŘEZNÍČEK, Petr. *Salve Regina: Antiphona*, 1997. 6:27.

³⁴⁸ Záznamy koncertních repertoárů 2008-2013, archiv Královéhradeckého dětského sboru Jitro.

³⁴⁹ Záznamy koncertních repertoárů 2008-2013, archiv Královéhradeckého dětského sboru Jitro.

ovacemi ve stoje, ale i v průběhu koncertu.³⁵⁰ Například na koncertu ve městě Kenosha publikum sbor ocenilo ovacemi ve stoje již po třetí skladbě první poloviny koncertu *Kyrie eleison* Henka Badingse,³⁵¹ na konci koncertu opakovalo ovace ve stoje pětkrát³⁵² a profesor operního zpěvu místní univerzity ještě vyzdvihl úvodní skladbu slovy: „*Úžasné bylo, že jste gregoriánský chorál bez dirigování udrželi v tak kompaktním a sladěném provedení, nepochopitelné.*“³⁵³ Ve městě Green Bay byl sbor zařazen do 85. sezóny hudby na světové úrovni vedle hudebních interpretačních špiček jako jsou New York Chamber Soloists a Millwaukee Symphony Orchestra.³⁵⁴ Na zpěv Jitra a práci sbormistra Jiřího Skopala reagoval americký skladatel českého původu Joel Blahnik (*1938) slovy: „*Bylo požítkem vidět báječný český sbor Jitro. Maestro Jiří Skopal je opravdovým mistrem, profesionálem s hudební dokonalostí a vynikajícím jevištním vystupováním. Tři ovace ve stoje po programu vypovídají vše o jejich půvabu a umění.*“ Prezidentka hudební asociace si na základě tohoto koncertu sbor pozvala na další pěvecké vystoupení v rámci následujících turné do sálu pro 1500 posluchačů.³⁵⁵ Mezi skladby s největšími ohlasy uváděné na dvanácté americké koncertní cestě patřilo *Kyrie eleison* Henka Badingse, *A Ceremony of Carols* Benjamin Brittena, *Hoj, hura, hoj* Otmara Máchy a *Gorale* Jana Vičara.³⁵⁶

---

³⁵⁰ Záznamy koncertních repertoárů 2008-2013, archiv Královéhradeckého dětského sboru Jitro.

³⁵¹ KAŠPAROVÁ, Barbora, ŘEZÁČOVÁ, Magdaléna. Zázitky členů sboru USA 2012, archiv Královéhradeckého dětského sboru Jitro.

³⁵² Záznamy koncertních repertoárů 2008-2013, archiv Královéhradeckého dětského sboru Jitro.

³⁵³ PŘIDAL, Jaroslav. Jitro na americkém středozápadě 1. – 12. 3. 2012. Zázitky členů sboru USA 2012, archiv Královéhradeckého dětského sboru Jitro.

³⁵⁴ ZÁMORSKÁ, Petra. 12. americké turné KHDS Jitro. Zázitky členů sboru USA 2012, archiv Královéhradeckého dětského sboru Jitro.

³⁵⁵ PŘIDAL, Jaroslav. Jitro na americkém středozápadě 1. – 12. 3. 2012. Zázitky členů sboru USA 2012, archiv Královéhradeckého dětského sboru Jitro.

³⁵⁶ Zázitky členů sboru USA 2012, archiv Královéhradeckého dětského sboru Jitro.

5.2 Koncertní turné USA 2014

Třinácté americké koncertní turné Královéhradeckého dětského sboru Jitro proběhlo od 19. 11. 2014 do 1. 12. 2014, účastnilo se ho třicet vybraných členů sboru a šest osob doprovodu. Během koncertní cesty sbor navštívil státy Wisconsin, Missouri, Illinois a Iowa, ve kterých proběhlo šest koncertů.³⁵⁷

Průběh turné

Na americké turné, včetně časového posunu, se sboristky připravovaly již několik dní dopředu, a ještě v den odletu měly noční zkoušku ve sborovém domě, aby si zvykly na zpěv v odlišnou denní dobu. Dne 19. 11. 2014 Jitro odletělo z pražského letiště Václava Havla s leteckou společností KLM Royal Dutch Airlines a přes Amsterdam, letiště Schiphol, se dostalo do Chicaga na letiště O' Hare International Airport, do státu Illinois, a následně se přesunulo do státu Wisconsin, do města Kenosha, kde se v Carthage College seznámilo s místním sborem a večer se ubytovalo u hostitelských rodin.³⁵⁸ Následujícího dne se ve městě Kenosha, kde sbor navštívil továrnu Jelly Belly, uskutečnil workshop o intonační metodě pro studenty Carthage College a poté koncert v A. F. Siebert Chapel.³⁵⁹ Turné pokračovalo do města Madison, ve kterém se sbor podíval do Capitolu, prošel se v Downtownu,³⁶⁰ zazpíval v Middletonu v St. Lutheran Church,³⁶¹ a dále do státu Missouri, do St. Louis, kde Jitro navštívilo St. Louis Science Center, Gateway Arch – Museum of Westward Expansion, a zazpívalo dne 24. 11. 2012 dvakrát v tamější Cathedral Basilica of Saint Louis.³⁶² Následující destinací bylo Chicago ve státu Illinois, v němž sbor navštívil Chicago Board of Trade, Shedd Aquarium, tamější vánoční trhy, užil si výhled na město z Planetária Adler, prošel městkou třídu Magnificent mile,³⁶³ podíval se na průvod McDonalds' Thanksgiving Parade, ochutnal tradičního krocana v

---

³⁵⁷ Kronika královéhradeckého dětského sboru Jitro 2014, archiv Královéhradeckého dětského sboru Jitro.

³⁵⁸ HOLEČKOVÁ, Tereza, UHRINOVÁ, Anna. Zážitky členů sboru USA 2014, Kronika královéhradeckého dětského sboru Jitro 2014, archiv Královéhradeckého dětského sboru Jitro.

³⁵⁹ Záznamy koncertních repertoárů 11/2013-12/2018, archiv Královéhradeckého dětského sboru Jitro.

³⁶⁰ HOLEČKOVÁ, Tereza, FALTUSOVÁ, Eva. Zážitky členů sboru USA 2014, Kronika královéhradeckého dětského sboru Jitro 2014, archiv Královéhradeckého dětského sboru Jitro.

³⁶¹ Záznamy koncertních repertoárů 11/2013-12/2018, archiv Královéhradeckého dětského sboru Jitro.

³⁶² Jeden koncert byl určený pro žáky školy.

³⁶³ FALTUSOVÁ, Eva. Zážitky členů sboru USA 2014, Kronika královéhradeckého dětského sboru Jitro 2014, archiv Královéhradeckého dětského sboru Jitro.

rámci amerického svátku Thanksgiving,³⁶⁴ prohlédl si Cloud Gate uprostřed Millenniumského parku, vyjel do 103. patra Willis Toweru³⁶⁵ a zazpíval v Temple Chicago.³⁶⁶ Koncertní cesta byla zakončena ve státu Iowa, ve městě Cedar Rapids, kde členové turné již tradičně navštívili Czech village,³⁶⁷ posledním koncertem v St. Wenceslaus Catholic Church. Dne 30. 11. 2014 Jitro odlétlo opět se společností KLM Royal Dutch Airlines ze Chicaga a přes Amsterdam se druhého dne vrátilo zpět do Prahy.³⁶⁸

Repertoár

V rámci třináctého amerického turné proběhlo všech šest koncertů v duchovních prostorách. Byly zpravidla rozděleny do dvou polovin, během kterých byl uváděn repertoár z kmenového repertoáru sboru. Do koncertního programu byly zařazovány skladby duchovního, světského, folklórního i vánočního charakteru.³⁶⁹

Z duchovních skladeb byl uváděn gregoriánský chorál neznámého autora *Ad te levavi animam meam*, navazovalo *Ascendit Deus* Jacoba Hanlida-Galla, *Favete linguis singuli* Jana Campana Vodňanského, dále zazníval výběr z díla *Missa propria* Jana Jiráskova – *Kyrie eleison, Gloria. Miserere. Gloria, Credo. Agnus Dei*, výběr z díla *Liturgické zpěvy* Petra Ebena – *Introitus, Psalmus 29 ad Introitus, Graduale, Evangelium, Offertorium, Communio, Psalmus 29 ad Offertorium*, výběr z díla *Missa Vineae Crucis* Ilji Hurníka – *Agnus Dei, Deo Gratias*, dále zaznívalo *Panis Angelicus* Césara Francka, *Kyrie eleison* Henka Badingse a *Ave Maria* Arvida Platperse. Do světského programu byl zařazen výběr *Moravských dvojzpěvů* Antonína Dvořáka – *Zajatá, V dobrým sme se sešli, Skromná, Prsten*, část *Largo* z jeho symfonie č. 9 „*Z Nového světa*“ a *Give Me Your Tired, Your Poor* Irvinga Berlina v úpravě Roye Ringwalda. Z folklórních skladeb kmenového repertoáru sboru na koncertech zaznívala skladba *Proč bychom se netěšili* z opery *Prodaná nevěsta* Bedřicha Smetany, *Hoj, hura, hoj* z cyklu *Lašské helekačky* Otmara Máchy a výběr z jeho *Moravských lidových písní* – *Maryjánek, Helekačka,*

---

³⁶⁴ Dne 27. listopadu 2014.

³⁶⁵ Zázitky členů sboru USA 2014, Kronika královéhradeckého dětského sboru Jitro 2014, archiv Královéhradeckého dětského sboru Jitro.

³⁶⁶ Záznamy koncertních repertoárů 11/2013-12/2018, archiv Královéhradeckého dětského sboru Jitro.

³⁶⁷ HOLEČKOVÁ, Tereza. Zázitky členů sboru USA 2014, Kronika královéhradeckého dětského sboru Jitro 2014, archiv Královéhradeckého dětského sboru Jitro.

³⁶⁸ Kronika královéhradeckého dětského sboru Jitro 2014, archiv Královéhradeckého dětského sboru Jitro.

³⁶⁹ Záznamy koncertních repertoárů 11/2013-12/2018, archiv Královéhradeckého dětského sboru Jitro.

Laštuvěnka, dále výběr z díla *Směs národních písní* Otakara Jeremiáše a *Gorale* Jana Vičara. Nově Jitro uvádělo další tvorbu Otmara Máchy – sborovou parafrázi na moravskou lidovou píseň *Ta moravská brána* pro čtyřhlasý dětský sbor a capella z roku 1996.³⁷⁰ Do pěveckého programu bylo z důvodu období koncertního turné zařazeno také několik skladeb s vánoční tematikou.³⁷¹ Z již dobře známých to byl výběr z díla *A Ceremony of Carols* Benjamin Brittena – *Processium, Wolcum Yole, There is no Rose, Balulalow, As Dew in Aprille, This little Babe, Deo Gratias, Recession*. Nově sbor uváděl výběr z cyklu *Deset vánočních koled* Otmara Máchy z roku 1988, část cyklu *Podzimní a zimní lidové písně* pro jednohlasý dětský sbor a doprovod z roku 1976 Petra Ebena – *Čtyři lidové písně zimní – Stojí vrba, Ve městě i ve vukolí, Na vánoce, Jemine, domine*³⁷², dále koledu *Joy to the World* z roku 1719 Georga Friedricha Händela (1685-1759) zkomponovanou na text Isaaca Wattse (1674-1748), koledu *White Christmas* z roku 1940 Irvinga Berlina a koledu *Stille Nacht* na text Josepha Mohra (1792-1848) z roku 1816, pro kterou napsal roku 1818 melodii rakouský skladatel Franz Xaver Gruber (1787-1863). Uvedeny byly také francouzské koledy – *Entre le bœuf et l'âne gris* skladatele François-Auguste Gevaerta (1828-1908), chvalozpěv *Les angel dans nos campagne* a německé koledy – *O du fröhliche* a *Süßer die Glocken nie klingen* na text Friedricha Wilhelma Kritzingera (1816-1890). Přídavkovými skladbami byly kromě tradičních skladeb – *America the Beautiful* Samuela Augusta Warda v úpravě Juliana Harveye a úprava kovbojské písně *The Old Chisholm Trail* Paula Pecka, také vánoční skladby – americká koleda *Merry Christmas*, vánoční koleda *Adeste fideles* a skladba *Jingle Bells* Raye Charlese.³⁷³

Ohlasy

I na třináctém americkém turné bylo Jitro na koncertech pravidelně odměňováno několika ovacemi ve stoje a velice přátelskou atmosférou, kterou publikum vytvářelo.³⁷⁴ Z uváděných skladeb měla největší úspěch část *Largo* ze symfonie č. 9 „*Z Nového světa*“ Antonína Dvořáka v úpravě Evžena Zámečnicka a *Kyrie eleison* – úvodní část díla *Missa propria* Jana Jiráska. Členové turné považovali za největší hudební zážitek koncert v St.

---

³⁷⁰ Notové materiály, *Ta moravská brána, Otmara Mácha*, archiv Královéhradeckého dětského sboru Jitro.

³⁷¹ Zaznívaly především na posledním koncertě v Cedar Rapids dne 1. 12. 2014.

³⁷² Notové materiály, *Čtyři lidové písně zimní, Petr Eben*, archiv Královéhradeckého dětského sboru Jitro.

³⁷³ Záznamy koncertních repertoárů 11/2013-12/2018, archiv Královéhradeckého dětského sboru Jitro.

³⁷⁴ Tamtéž.

Louis, kde oceňovali atmosféru a prostory monumentální stavby Cathedral Basilica of Saint Louis.³⁷⁵

Zájem o koncertování Jitra na dalších amerických turné byl výrazný, příkladem bylo nečekané setkání ve městě Madison, hlavním městě státu Wisconsin, s Travorem Stephensonem, prezidentem a uměleckým ředitelem Madison Bach Musicians, Madison, Wisconsin, USA, který byl naprosto konsternovaný dirigentským uměním a specifickou flexibilitou sbormistra Jiřího Skopala i prací sboru a prohlásil: „*Sbormistra považuji za jednoho z největších umělců na světě. Tak krásný sborový zpěv jsem ještě v životě neslyšel. Chtěl bych s vámi připravit společné vystoupení, a pokud to nejde už za rok, tak alespoň za dva, jak sem jezdíte. Ihned vám po koncertě napíšu.*“³⁷⁶

---

³⁷⁵ Zážitky členů sboru USA 2014, Kronika královéhradeckého dětského sboru Jitro 2014, archiv Královéhradeckého dětského sboru Jitro

³⁷⁶ PŘIDAL, Jaroslav. Zážitky členů sboru USA 2014, Kronika královéhradeckého dětského sboru Jitro 2014, archiv Královéhradeckého dětského sboru Jitro.

5.3 Koncertní turné USA 2016

Čtrnácté koncertní americké turné se uskutečnilo od 24. 3. 2016 do 8. 4. 2016, účastnilo se ho sedmáct vybraných členů sboru se čtyřmi dospělými osobami doprovodu, mezi které patřil sborníček Jiří Skopal, klavírista Michal Chrobák, MUDr. Marek Uhrin a jako pedagogický doprovod Květoslava Skopalová.³⁷⁷ Během koncertní cesty sbor navštívil státy Montana a New York, ve kterých odzpíval šestnáct koncertních vystoupení.³⁷⁸

Průběh turné

Dne 24. 3. 2016, těsně před odjezdem na pražské letiště, měly sboristky ještě noční pěveckou zkoušku z důvodu časové aklimatizace a následně s ostatními členy turné odletěly z letiště Václava Havla a přes Amsterdam s mezipřistáním v Minneapolis, ve státu Minnesota, se dostaly do Bozemanu, do státu Montana, na letiště Bozeman Yellowstone International Airport, poblíž něhož strávily první noc na turné z důvodu sněhové bouře. Druhého dne na cestě do hotelu v Big Sky Resort, kde se v Creighton Block Gallery uskutečnilo v rámci projektu Eastern European Music and Western Art³⁷⁹ první krátké pěvecké vystoupení, sbor zazpíval žákům mladšího školního věku na tamější škole, obdivoval tamější horskou krajinu a viděl bighorn sheeps.³⁸⁰ Následně se uskutečnil koncert uzavírající velmi úspěšnou sezónu 2015/2016 ve Warren Miller Performance Arts Center³⁸¹ – jednom z předních uměleckých center, na jejichž pozvání Jitro v Montaně koncertovalo. Koncert byl organizátory zpestřen výstavou věnovanou Jitru a české kultuře a doplněn technickými scénickými efekty.³⁸² Volný čas sbor trávil v Yellowstone Clubu, vyzkoušel si zimní atrakci – snow tubing, vyjel lanovkou na vrchol hory Pioneer do výšky přes 3000 m. n. m., obdivoval přírodu Rocky Mountines a navštívil Museum of Rockies v Bozemanu. Dne 28. 3. 2016 Jitro zpívalo na třech koncertních vystoupení – v Big Sky na koncertě pro školy, na masterclass se studenty zpěvu v Bozemanu na Montana State University, kde zaznělo i společně s místním univerzitním

---

³⁷⁷ Kronika královéhradeckého dětského sboru Jitro 2016, str. 47, archiv Královéhradeckého dětského sboru Jitro.

³⁷⁸ Záznamy koncertních repertoárů 11/2013-12/2018, archiv Královéhradeckého dětského sboru Jitro.

³⁷⁹ Propojení hudby s výstavou výtvarných děl tří významných umělců Montany.

³⁸⁰ V překladu ovce tlustorohá.

³⁸¹ Skladbu *Air* z díla *Katonova mudrosloví* Petra Ebena zdirigoval John Zirkle, organizátor turné.

³⁸² Jednalo se o světelné efekty a například o promítané titulky k mikroopeře *Král Lávro* Jana Jiráka.

sborem³⁸³ a opět v Bozemanu v Hope Lutheran Church společně se sborem Aoide Chamber Singers.³⁸⁴ Dalšího dne sbor navštívil Yellowstone National Park v doprovodu tamějšího rangera³⁸⁵ a odzpíval koncert v Gardiner.³⁸⁶ Turné pokračovalo na sever Montany, během cesty dala jedna členka sboru rozhovor do Montana Public Broadcasting Service, po němž se celý sbor účastnil živého vysílání v Montana Public Radio, ve kterém zazpíval pár skladeb. Poté Jitro dorazilo do města Polson, kde se v místním sálu uskutečnil další koncert. Následující destinací bylo hlavní město Montany, Helena, v němž Jitro absolvovalo prohlídku města a zazpívalo na šesti koncertech – v Capitol Helena, v Montana City High School, na workshopu v Montana City School, na tamější škole, v Carol College s místním sborem³⁸⁷ a v Myrna Loy Center. Koncertní cesta dál směřovala na východ Montany přes město Billings do města Sidney, ve kterém proběhl koncert v Tech and Setup et Sidney Art Museum. Dne 4. 4. 2016 se koncertní turné na následující čtyři dny přesunulo vnitrostátním letem přes Seattl do New Yorku, kde byl sbor ubytován v hotelu DoubleTree Suites by Hilton na Times square, prošel se po Broadwayi, po Brooklyn Bridge, po 7 avenue, viděl sochu Svobody, navštívil Ellis Island, čínskou čtvrť, Trump Tower, Central Park, podíval se na Grand Zero, vyjel do 86. patra Empire State Building, prohlédl si Rockefeller Center, jako překvapení zhlédl operu *Madame Butterfly* Giacoma Pucciniho (1858-1924) v Metropolitan Opera, zazpíval v Českém národním domě na Manhattanu a na závěrečném koncertu turné v Bohemian National Hall. Dne 8. 4. 2016 se Jitro vrátilo z New Yorku přes Paříž zpět do Prahy.³⁸⁸

Repertoár

Na čtrnáctém americkém turné proběhlo patnáct koncertních vystoupení v koncertních sálech, jeden v duchovním prostoru a zpravidla byly rozděleny do dvou koncertních polovin, výjimku tvořila zkrácená pěvecká vystoupení určená žákům škol, během kterých byl uváděn hudební program vycházející z kmenového repertoáru sboru obohacený o nová hudební díla.³⁸⁹

---

³⁸³ Společně zazněl výběr z *Moravských dvojzpěvů* Antonína Dvořáka – *Dyby byla kosa nabróšená*.

³⁸⁴ Společně zazněl výběr z *Moravských dvojzpěvů* Antonína Dvořáka – *Dyby byla kosa nabróšená*.

³⁸⁵ Kronika královéhradeckého dětského sboru Jitro 2016, str. 47-62, archiv Královéhradeckého dětského sboru Jitro.

³⁸⁶ Záznamy koncertních repertoárů 11/2013-12/2018, archiv Královéhradeckého dětského sboru Jitro.

³⁸⁷ Společně zazněla skladba *Má hvězda* Bedřicha Smetany.

³⁸⁸ Kronika královéhradeckého dětského sboru Jitro 2016, str. 62-80, archiv Královéhradeckého dětského sboru Jitro.

³⁸⁹ Záznamy koncertních repertoárů 11/2013-12/2018, archiv Královéhradeckého dětského sboru Jitro.

První polovina koncertu představovala především duchovní tvorbu. Začínala skladbou *Ascendit Deus* Jacoba Handla-Galla, následovalo *Favete linguis singuli* Jana Campana Vodňanského, *Kyrie eleison* Henka Badingse a výběr z díla *Katonova mudrosloví* Petra Ebena – *Preludium, Air, Gigue*. Do duchovního programu nově přibyla desetihlasá skladba a capella *Sanctus*³⁹⁰ z díla *Mondi paralleli*³⁹¹ pro smíšený nebo dětský nebo ženský sbor a capella na slova úryvků křesťanské liturgie a textů jiných náboženství Jana Jiráka.³⁹² Do světského programu první poloviny koncertu bylo zařazeno další dílo Jana Jiráka – mikroopera pro dětský sbor nebo smíšený sbor, klavír a bicí nástroje, na námět stejnojmenné básně Karla Havlíčka Borovského *Král Lávrá*, z roku 2012.³⁹³ Tato část koncertu byla uzavírána skladbou Irvinga Berlina *Give Me Your Tired, Your Poor* v úpravě Roye Ringwalda.³⁹⁴

Druhá polovina koncertu představovala především český a moravský folklór a Jitro ji zpívalo v národních krojích, které si o koncertní přestávce převlékalo.³⁹⁵ Začínala již tradičně skladbou *Proč bychom se netěšili* z opery *Prodaná nevěsta* Bedřicha Smetany, kterou sbor doplňoval scénickými prvky, následoval výběr z *Moravských dvojzpěvů* Antonína Dvořáka – dobře známé části *Dyby byla kosa nabróšená*, *Slavíkovský polečko*, *Holub na javoře*, nově také části *Šípek*, *Zelenaj se, zelenaj* a část *Largo* z jeho symfonie č. 9 „Z Nového světa“ v úpravě Evžena Zámečnicka, dále zaznívala *Studánka* z cyklu *Voda, voděnka* Ilji Hurníka, *Hoj, hura, hoj* z cyklu *Lašské helekačky* Otmara Máchy, výběr ze *Směsi národních písní* Otakara Jeremiáše, tři úpravy lidových písní – *Tancuj, tancuj, vykrúcaj* Miroslava Raichla, *Tovačovský hatě* Milana Uherka, *Na tom bošileckým mostku* Františka Píchy a *Gorale* Jana Vičara interpretováno se scénickými prvky. Z tvorby Bedřicha Smetany byla nově zařazena také skladba *Má hvězda* z díla *Tři sbory* pro ženské hlasy a capella z roku 1881, z díla Ilji Hurníka výběr z cyklu dvojzpěvů pro dětský (ženský) sbor a klavír na slova lidové poezie *Červnová noc* z roku 1965 – části *Vejr* a *Král David*³⁹⁶, z tvorby Miroslava Raichla dvojhlasá úprava lidové písně *U sušeda dobrá voda* z roku 1985 a úprava písně *Svitaj, bože, svitaj* od Oldřicha Halmy (1907-

---

³⁹⁰ Notové materiály, *Sanctus*, Jan Jirásek, archiv Královéhradeckého dětského sboru Jitro.

³⁹¹ Paralelní světy.

³⁹² Sborové skladby. Jan Jirásek [online]. [cit. 2021-03-19]. Dostupné z: <https://janjirasek.com/skladby/sborove/>

³⁹³ Tamtéž.

³⁹⁴ Záznamy koncertních repertoárů 11/2013-12/2018, archiv Královéhradeckého dětského sboru Jitro.

³⁹⁵ Kronika královéhradeckého dětského sboru Jitro 2016, str. 53, archiv Královéhradeckého dětského sboru Jitro.

³⁹⁶ Notové materiály, *Červnová noc*, Ilja Hurník, archiv Královéhradeckého dětského sboru Jitro.

1985). Druhá polovina koncertu byla zakončována skladbou *Hymn to Freedom* Oscara Petersona v úpravě Seppa Hovi nebo americkou státní hymnou *The Star Spangled Banner*. Přídavkem byla úprava skladby Samuela Augusta Warda *America the Beautiful* od Juliana Harveye a skladba *Hallelujah* kanadského hudebníka Leonarda Cohena (1934-2016) z roku 1984 v úpravě pro čtyři hlasy a sopránové sólo a capella³⁹⁷ od skladatele Kuby Kubína (*1991).³⁹⁸

Ohlasy

I na čtrnáctém turné do Spojených států amerických bylo Jitro na koncertech, které byly často dopředu vyprodané – například na koncertě ve městě Helena museli organizátoři kvůli ohromnému zájmu přistavit místa i na pódium za sbor,³⁹⁹ pravidelně odměňováno příjemnou atmosférou, několika ovacemi ve stoje a zvoláváním „bravo“ jak v závěru vystoupení, tak i v jejich průběhu⁴⁰⁰ – například na koncertě ve městě Helena první obdivné zvolání zaznělo již v první polovině koncertu po doznění *Kyrie eleison* Henka Badingse, *Sanctus* Jana Jiráska a *Hallelujah* Leonarda Cohena v úpravě Kuby Kubína.⁴⁰¹ Publikum oceňovalo nejen pěvecký výkon sboru, mezi skladby s největším ohlasem, který dávali posluchači najevo hlasitým výskotem a potleskem, bylo *Largo* – část ze symfonie č. 9 „*Z Nového světa*“ Antonína Dvořáka, *Červnová noc*, *Studánka* z cyklu *Voda, voděnka* Ilji Hurníka, *Hoj, hura, hoj* z cyklu *Lašské helekačky* Otmara Máchy, *Gorale* Jana Vičara a mikroopera *Král Lávra* Jana Jiráska⁴⁰², ale i jazykovou schopnost jednotlivých členů sboru, kteří skladby v průběhu koncertu uváděli prostřednictvím základních informací o díle a autorovi obohacené humorem.⁴⁰³

Alex Bourne, producent amerického vydavatelství Navona Records, napsal po koncertě v New Yorku Janu Jiráskovi: „*Gratuluji k nádhernému koncertu v New Yorku. Můj přítel a já jsme byli sborem uchvázeni – intonace, tvoření tónu a vyrovnanost sboru tvořily jedinečné představení. Sanctus Jana Jiráska bylo provedeno opravdu mimořádně*

---

³⁹⁷ Notové materiály, *Hallelujah*, archiv Královéhradeckého dětského sboru Jitro.

³⁹⁸ Záznamy koncertních repertoárů 11/2013-12/2018, archiv Královéhradeckého dětského sboru Jitro.

³⁹⁹ Kronika královéhradeckého dětského sboru Jitro 2016, str. 68, archiv Královéhradeckého dětského sboru Jitro.

⁴⁰⁰ Záznamy koncertních repertoárů 11/2013-12/2018, archiv Královéhradeckého dětského sboru Jitro.

⁴⁰¹ Kronika královéhradeckého dětského sboru Jitro 2016, str. 68, archiv Královéhradeckého dětského sboru Jitro.

⁴⁰² Kronika královéhradeckého dětského sboru Jitro 2016, str. 53, archiv Královéhradeckého dětského sboru Jitro.

⁴⁰³ Kronika královéhradeckého dětského sboru Jitro 2016, str. 61, archiv Královéhradeckého dětského sboru Jitro.

a pro mě bylo vrcholem večera. Je to úžasné dílo. ⁴⁰⁴ Na tento koncert reagoval i Martin Dvořák, generální konzul Generálního konzulátu České republiky v New Yorku, slovy: *„Rád bych Vám ještě touto cestou zopakoval, že pro mě byl Váš koncert v České národní budově nejen úžasným kulturním zážitkem, ale také splněním jednoho ze snů, s kterými jsem sem, do New Yorku, odlétal. A vy jste ho svým vystoupením a jeho kvalitou naplnili tou nejkrásnější formou...“* ⁴⁰⁵

Celé turné zhodnotil v dopise určeném sbormistru Jiřímu Skopalovi John Zirkle, organizátor turné a přítel sboru, ve kterém mimo jiné popisuje, jak je zpěv Jitra silně ovlivňujícím faktorem: *„...Zajisté zvuk Jitra poskytuje pro posluchače pokaždé mimořádný zážitek. Ten zvuk je to, co mě přivedlo do České republiky, abych tam studoval a žil s vámi. To je to, co mě vedlo k tomu, abych zaslíbil svůj život hudbě, a to je to, co mě drželo, předpokládám stejně jako Tebe, milovat a obdivovat sílu sborového zpěvu... Je v tom něco nevýslovně krásného, nevinného a úchvatná dokonalost, se kterou Tvé zpěvačky přistupují k hudbě, která mění lidi hluboko uvnitř. Když posloucháme zpívat Jitro, připomínáme si, že děti mají schopnost stát se skutečnými umělci, když pracují společně smysluplným způsobem. Cítíme, že ony prezentují hudbu kvůli hudbě samotné, ne kvůli jiným skrytým pohnutkám...“* ⁴⁰⁶

Nejen v průběhu posledního amerického turné Královéhradeckého dětského sboru Jitro, ale na všech uskutečněných koncertních cestách sbor reprezentoval ve výrazném zastoupení českou tvorbu⁴⁰⁷ a obecně českou kulturu, která byla podtržena interpretací skladeb v národních krojích a naznačeným lidovým charakterem. Skladby *Hoj, hura, hoj* z cyklu *Lašské helekačky* Otmara Mácha, *Studánka* z cyklu *Voda, voděnka* Ilji Hurníka a *Favete linguis singuli* Jana Campana Vodňanského zazněly na každé koncertní cestě do USA (1990-2016) a americkým publikem byly, především první dvě zmíněné, velice oceňovány. Česká hudební tvorba posluchače uchvacovala a sbírala pozitivní ohlasy.

---

⁴⁰⁴ Kronika královéhradeckého dětského sboru Jitro 2016, str. 112-113, archiv Královéhradeckého dětského sboru Jitro.

⁴⁰⁵ Kronika královéhradeckého dětského sboru Jitro 2016, str. 116, archiv Královéhradeckého dětského sboru Jitro

⁴⁰⁶ Kronika královéhradeckého dětského sboru Jitro 2016, str. 114-115, archiv Královéhradeckého dětského sboru Jitro

⁴⁰⁷ Viz, příloha C.

Závěr

Tato diplomová práce si kladla za cíl systematizovat veškeré informace pořízené na amerických turné Královéhradeckého dětského sboru Jitro v letech 1990-2016.

Komplexní působení Královéhradeckého dětského sboru Jitro od jeho založení po současnost je zpracováno v úvodní části práce na základě kompilace informací dostupných z obsáhlé diplomové práce Lucie Berné *Třicet let Královéhradeckého dětského sboru Jitro*⁴⁰⁸ doplněných o informace získané z rozhovoru s prof. PhDr. Jiřím Skopalem, CSc., sbormistrem Královéhradeckého dětského sboru Jitro. Součástí úvodní části práce je kapitola o založení Základní umělecké školy JITRO Hradec Králové, která byla zřízena v roce 2010 Nadací rozvoje dětského sborového zpěvu a stala se plně organizovanou jednooborovou školou s maximální kapacitou 240 žáků v hudebním oboru, popisuje důvody jejího založení, proces práce na zařazení do rejstříku školských právnických osob, její organizaci výuky v hudebním oboru a zmiňuje vznik dalších důležitých organizací - Nadace rozvoje dětského sborového zpěvu a Klubu rodičů a přátel Královéhradeckého dětského sboru Jitro, které jsou v úzkém vztahu se základní uměleckou školou a zároveň se podílejí na financování technického zázemí i pěveckých aktivit sboru. Založením Základní umělecké školy JITRO Hradec Králové získal sbor možnost žákům poskytovat individuální hodiny sólového zpěvu, což do té doby nebylo možné.

Stěžejní část práce poskytuje systematické zpracování všech informací pořízených na amerických turné Královéhradeckého dětského sboru Jitro. Vychází především ze studia archivních materiálů sboru – kronik, korespondence, nevydaných textů a článků, soupisů koncertních repertoárů, fotodokumentace. Jitro absolvovalo v letech 1990-2016 čtrnáct koncertních cest do Spojených států amerických (1990, 1991, 1993, 1995, 1996, 1999, 2001, 2003, 2005, 2008, 2008, 2012, 2014, 2016), během kterých navštívilo třicet dva států – Alabama, Arkansas, Connecticut, Delaware, Georgia, Illinois, Indiana, Iowa, Kansas, Kentucky, Louisiana, Maryland, Massachusetts, Michigan, Minnesota, Mississippi, Missouri, Montana, New Hampshire, New Jersey, New York, Ohio, Oklahoma, Pennsylvania, South Dakota, Tennessee, Texas, Vermont, Virginia,

---

⁴⁰⁸ BERNÁ, Lucie. *Třicet let Královéhradeckého dětského sboru Jitro*. Olomouc, 2003. Diplomová práce. Univerzita Palackého v Olomouci, Filozofická fakulta, Katedra muzikologie. Vedoucí práce prof. PhDr. Jan Vičar, Csc.

Washington, West Virginia, Wisconsin a odzpívalo celkem dvě stě čtyřicet dva koncertů. Na koncertních cestách sbor uváděl repertoár obsahující skladby napříč hudebními obdobími od středověkého chorálu, baroka až po současnost, které reprezentovaly tvorbu zahraniční – americkou, kanadskou, britskou, německou, francouzskou, japonskou, estonskou, holandskou, španělskou, finskou, polskou, ruskou, maďarskou, rakouskou, slovenskou a ve výrazném zastoupení i českou, již reprezentovala tvorba Antonína Dvořáka, Bedřicha Smetany, Bohuslava Martinů, Františka Píchy, Ilji Hurníka, Jana Campana Vodňanského, Jana Jiráka, Jana Vičara, Luboše Fišera, Marka Kopelenta, Milana Uherka, Miroslava Raichla, Oldřicha Halmy, Otakara Jeremiáše, Otmara Máchy, Pavla Jurkoviče, Petra Ebena, Petra Řezníčka, Věroslava Neumanna a Zdeňka Lukáše. Královéhradecký dětský sbor Jitro na amerických turné představoval také způsob své sborové práce, která je postavená na disciplíně a houževnatosti, a tím výrazně ovlivnil pojetí amerického sborového zpěvu. Sborový zpěv ve Spojených státech amerických byl do té doby veden nedisciplinovaným přístupem, byl vnímán jako reprezentace školy, a proto se nemohli zpěváci mísit a vytvářet tak výběrové skupiny. Po vzoru Jitra se však celý obraz amerického přístupu ke sborovému zpěvu postupně začal měnit.

V roce 2020 měl Královéhradecký dětský sbor Jitro zařízené další dvě americká turné – první se mělo uskutečnit v březnu roku 2020, sbor měl koncertovat v New Yorku, pokračovat v Montaně a v Coloradu, druhé na podzim roku 2020, kdy mělo Jitro účinkovat na seminářích v rámci festivalu v Miami na Floridě a prezentovat především tvorbu Jana Jiráka, který měl být hlavním přednášejícím, ale z důvodu světové epidemiologické situace byly obě koncertní cesty odloženy. Jejich realizace proběhne, až to aktuální situace dovolí, v současné době jsou turné přesunuta na rok 2022. Jitro má v americkém sborovém odvětví své pevné místo a věhlas, který mu do budoucna zajišťuje další nabídky na koncertní turné.

Seznam použitých zdrojů informací

BERNÁ, Lucie. Třicet let Královéhradeckého dětského sboru Jitro. Olomouc, 2003. Diplomová práce. Univerzita Palackého v Olomouci, Filozofická fakulta, Katedra muzikologie. Vedoucí práce prof. PhDr. Jan Vičar, Csc.

BOHADLO, Stanislav. "Jitro" za vodou: [Turné Královéhradeckého dětského sboru po USA.]. *Hudební rozhledy*, roč.44, č.5, (1991), s.222-223.

BOHADLO, Stanislav. DAYBREAK aneb JITRO v USA. *Hudební rozhledy*. 2003, roč. 5, č. 56.

BOHADLO, Stanislav. Jitro. *Hudební rozhledy*. 2003, roč. 5, č. 56, str. 39.

BRANNING, Charles. Girls chorus brings light to series: Czech teens create harmonic freedom. *Corpus Christi Caller-Times*. 1995, kopie článku, archiv Královéhradeckého dětského sboru Jitro.

BROOKES, Stephen. McFerrin vede "Svět hlasů" v Kennedyho centru. *The Washington Post*. 2008, kopie článku, archiv Královéhradeckého dětského sboru Jitro.

BROOKS, Gene. Korespondence USA 1993, archiv Královéhradeckého dětského sboru Jitro.

CHING, Man. Music from Fairyland. *New Evening Post*. 1993, kopie článku, archiv Královéhradeckého dětského sboru Jitro,

CHROBÁKOVÁ, Tereza. Jitro rozdávalo zpěvem radost. Zážitky členů sboru USA 2005, archiv Královéhradeckého dětského sboru Jitro.

ČIPEROVÁ, Barbora, MOUCHOVÁ, Karolína, SLANINOVÁ Kateřina. Zážitky členů sboru USA 2012, archiv Královéhradeckého dětského sboru Jitro.

COLE, Bob. Czechoslovak choir sets a vocal standard in Penn State performance. *The Times: Centre daily times*. 1991, kopie článku, archiv Královéhradeckého dětského sboru Jitro.

COLLEEN, J. Kirk. Korespondence USA 1993, archiv Královéhradeckého dětského sboru Jitro.

FABRY, Helena. Jitro bylo úspěšné. *Východočeský večerník*. 1990, roč. 1, č. 43.

FALTUSOVÁ, Eva. Zážitky členů sboru USA 2014, Kronika královéhradeckého dětského sboru Jitro 2014, archiv Královéhradeckého dětského sboru Jitro.

GWOZDZ, Lee, Korespondence USA 1993, archiv Královéhradeckého dětského sboru Jitro.

HABERLEN, John, Black. Korespondence USA 1993, archiv Královéhradeckého dětského sboru Jitro.

HOLANOVÁ, Barbora. Zážitky členů sboru USA 2008, archiv Královéhradeckého dětského sboru Jitro.

HOLEČKOVÁ, Tereza, UHRINOVÁ, Anna. Zážitky členů sboru USA 2014, Kronika královéhradeckého dětského sboru Jitro 2014, archiv Královéhradeckého dětského sboru Jitro.

HOLUBEC, Pavel. Pekka Kostiainen: Jaakobin pojat. Střet tonality a atonality z pohledu interpretační analýzy. In: *Aura musica* [online]. Ústí nad Labem: Univerzita J. E. Purkyně, 2020 [cit. 2021-02-23]. Dostupné z: https://issuu.com/ujep/docs/aura_musica_12_na_web/s/11324185

JITRO Czechoslovakian Girls Choir to Perform Sunday. *Daily Times. Harrison*, 1993, str. 2, kopie článku, archiv Královéhradeckého dětského sboru Jitro

Jitro dobylo Nashville: Úspěšné turné pokračuje. *Hradecké noviny*. 1993, roč. 2, č. 51, str. 7.

Jitro v novinách 1990, archiv Královéhradeckého dětského sboru Jitro.

KAŠPAROVÁ, Barbora, ŘEZÁČOVÁ, Magdaléna. Zážitky členů sboru USA 2012, archiv Královéhradeckého dětského sboru Jitro.

KAVALÍROVÁ, Marie. Americká svítání českého Jitra. *Vlasta*. 1993, roč. 47, č. 29, str. 9.

Kenneth J. Foster, Korespondence 2001, archiv Královéhradeckého dětského sboru Jitro.

Koncertní programy z turné po Spojených státech amerických 1999, archiv Královéhradeckého dětského sboru Jitro.

KOŠTÁLOVÁ, Iva, SOUŠKOVÁ, Iva. Jitro v USA!!! Zážitky členů sboru USA 2003, archiv Královéhradeckého dětského sboru Jitro.

Kronika Královéhradeckého dětského sboru Jitro 1990-1993, archiv Královéhradeckého dětského sboru Jitro.

Kronika královéhradeckého dětského sboru Jitro 1993-1995, archiv Královéhradeckého dětského sboru Jitro.

Kronika Královéhradeckého dětského sboru Jitro 1995-1998, archiv Královéhradeckého dětského sboru Jitro.

Kronika Královéhradeckého dětského sboru Jitro 1998-2000, archiv Královéhradeckého dětského sboru Jitro.

Kronika Královéhradeckého dětského sboru Jitro 2001, archiv Královéhradeckého dětského sboru Jitro.

Kronika Královéhradeckého dětského sboru Jitro 2001-2003, archiv Královéhradeckého dětského sboru Jitro.

Kronika královéhradeckého dětského sboru Jitro 2005, archiv Královéhradeckého dětského sboru Jitro.

Kronika královéhradeckého dětského sboru Jitro 2007-2009, archiv Královéhradeckého dětského sboru Jitro.

Kronika královéhradeckého dětského sboru Jitro 2012, archiv Královéhradeckého dětského sboru Jitro.

Kronika královéhradeckého dětského sboru Jitro 2014, archiv Královéhradeckého dětského sboru Jitro.

Kronika královéhradeckého dětského sboru Jitro 2016, archiv Královéhradeckého dětského sboru Jitro.

Mácha, Otmar. Český hudební slovník osob a institucí [online]. Ústav hudební vědy Filozofické fakulty Masarykovy univerzity, 2007 [cit. 2021-03-08]. Dostupné z: https://www.ceskyhudebnislovník.cz/slovník/index.php?option=com_mdictionary&task=record.record_detail&id=8395

MÁZLOVÁ, Irena. Zážitky dětí ze zájezdu USA 2005, Kronika královéhradeckého dětského sboru Jitro 2005, archiv Královéhradeckého dětského sboru Jitro.

MERKLING, Frank. Czechoslovak girls' choir entertains at Trinity-Pawling. *The News-Times: News Times Arts Critic*. 1991, kopie článku, archiv Královéhradeckého dětského sboru Jitro.

MILLER, Sarah Bryan. Český dívčí sbor nabízí krásný zpěv. *Post Dispatch Classical Music Critic*. 2008, kopie článku, archiv Královéhradeckého dětského sboru Jitro.

NOSKOVÁ, Alena. Zážitky dětí ze zájezdu USA 2005, Kronika královéhradeckého dětského sboru Jitro 2005, archiv Královéhradeckého dětského sboru Jitro.

Notové materiály, A Ceremony of Carols, Benjamin Britten, archiv Královéhradeckého dětského sboru Jitro.

Notové materiály, America the Beautiful, Samuel A. Ward, archiv Královéhradeckého dětského sboru Jitro.

Notové materiály, Brusič mráz, archiv Královéhradeckého dětského sboru Jitro.

Notové materiály, Červnová noc, Ilja Hurník, archiv Královéhradeckého dětského sboru Jitro.

Notové materiály, Čtyři lidové písně zimní, Petr Eben, archiv Královéhradeckého dětského sboru Jitro.

Notové materiály, Echo, archiv Královéhradeckého dětského sboru Jitro.

Notové materiály, Favete liquis singuli, Jan Campanus Vodňanský, archiv Královéhradeckého dětského sboru Jitro.

Notové materiály, Give Me Your Tired, Your Poor, Irving Berlin, archiv Královéhradeckého dětského sboru Jitro.

Notové materiály, Gorale, Jan Vičar, archiv Královéhradeckého dětského sboru Jitro.

Notové materiály, Hallelujah, archiv Královéhradeckého dětského sboru Jitro.

Notové materiály, Hoj, hura, hoj, Otmar Mácha, archiv Královéhradeckého dětského sboru Jitro.

Notové materiály, Hotaru, Rou Ogura, archiv Královéhradeckého dětského sboru Jitro.

Notové materiály, Hymn to Freedom, Oscar Peterson, archiv Královéhradeckého dětského sboru Jitro.

Notové materiály, I'm goin' Up a Yonder, Walter Hawkins, archiv Královéhradeckého dětského sboru Jitro.

Notové materiály, Katonova mudrosloví, Petr Eben, archiv Královéhradeckého dětského sboru Jitro.

Notové materiály, Kyrie eleison, Henk Badings, archiv Královéhradeckého dětského sboru Jitro.

Notové materiály, La tortorella, archiv Královéhradeckého dětského sboru Jitro.

Notové materiály, Largo ze symfonie č. 9, op. 95 „Z Nového světa“, archiv Královéhradeckého dětského sboru Jitro.

Notové materiály, Laudi alla Vergine Maria, Giuseppe verdi, archiv Královéhradeckého dětského sboru Jitro.

Notové materiály, Liturgické zpěvy, Petr Eben, archiv Královéhradeckého dětského sboru Jitro.

Notové materiály, Missa propria, Jan Jirásek, archiv Královéhradeckého dětského sboru Jitro.

Notové materiály, Missa Vinea Crucis, Ilja Humník, archiv Královéhradeckého dětského sboru Jitro.

Notové materiály, Moravské lidové písně, Otmar Mácha, archiv Královéhradeckého dětského sboru Jitro.

Notové materiály, Mše pro dětský (dívčí) sbor a varhany, archiv Královéhradeckého dětského sboru Jitro.

Notové materiály, Praštěné písničky, archiv Královéhradeckého dětského sboru Jitro.

Notové materiály, Pueri concinite, archiv Královéhradeckého dětského sboru Jitro.

Notové materiály, Salve, Regina, Petr Řezníček, archiv Královéhradeckého dětského sboru Jitro.

Notové materiály, Sanctus, Jan Jirásek, archiv Královéhradeckého dětského sboru Jitro.

Notové materiály, Ta moravská brána, Otmar Mácha, archiv Královéhradeckého dětského sboru Jitro.

Notové materiály, Tancuj, tancuj, vykrúcaj, Miroslav Raichl, archiv Královéhradeckého dětského sboru Jitro.

Notové materiály, Voda, voděnka, Ilja Hurník, archiv Královéhradeckého dětského sboru Jitro.

OSIČKOVÁ, VERONIKA. Zážitky dětí ze zájezdu USA 2005, Kronika královéhradeckého dětského sboru Jitro 2005, archiv Královéhradeckého dětského sboru Jitro.

PEARCE, Eugene. Korespondence USA 1993, archiv Královéhradeckého dětského sboru Jitro.

PŘIDAL, Jaroslav. Cesta Jitro po USA: mírně opožděná fotoreportáž na pokračování. Hradecký kurýr: *Puls*. 1993, roč. 35, č. 15/93, str. 4.

PŘIDAL, Jaroslav. Čistí jako studánka života: Hradecký sbor Jitro faxuje ze Spojených států. *Hradecké noviny*. 1993, roč. 2, č. 59, str. 6.

PŘIDAL, Jaroslav. Devátý americký chodníček Jitra. Zážitky dětí ze zájezdu USA 2005, Kronika královéhradeckého dětského sboru Jitro 2005, archiv Královéhradeckého dětského sboru Jitro.

PŘIDAL, Jaroslav. Dvojtečka udělaná za návštěvou Ameriky. *Hradecké noviny*. 1996, roč. 5, č. 273, str. 13.

PŘIDAL, Jaroslav. Hradecké Jitro po osmé v USA. Zážitky členů sboru USA 2003, archiv Královéhradeckého dětského sboru Jitro.

PŘIDAL, Jaroslav. Hradecký sbor Jitro okusil na svém turné po USA omamné výšiny obdivu publika. *Hradecké noviny*. 1996, roč. 5, č. 261, str.13.

PŘIDAL, Jaroslav. Indiánské léto Jitra: Původní reportáž z USA. *Pochodeň*, roč.79, (1990), č.12.10., č.239, s.4.

PŘIDAL, Jaroslav. Jitro do USA již po šesté. *Hradecké noviny*. 1999, roč. 8, č. 31, str. 7.

PŘIDAL, Jaroslav. Jitro mezi slavnými. Zážitky členů sboru USA 2008, archiv Královéhradeckého dětského sboru Jitro.

PŘIDAL, Jaroslav. Jitro na americkém středozápadě 1. – 12. 3. 2012. Zážitky členů sboru USA 2012, archiv Královéhradeckého dětského sboru Jitro.

PŘIDAL, Jaroslav. Jitro opět do Ameriky, Zážitky členů sboru USA 2003, archiv Královéhradeckého dětského sboru Jitro.

PŘIDAL, Jaroslav. Jitro v Americe opět úspěšné, včera v noci se vrátilo domů. *Hradecké noviny*. 2001.

PŘIDAL, Jaroslav. Jitro v USA – II. *Hradecký kurýr: Puls*. 1993, roč. 35, č. 16/93, str. 4.

PŘIDAL, Jaroslav. Jitro v Kapitolu: Původní reportáž z turné dětského sboru po USA. *Pochodeň*, roč.79, (1990), č.24.10., č.249, s.4.

PŘIDAL, Jaroslav. Jitro vás zdraví ze střechy světa. *Hradecké noviny*. 1999, roč. 8, č. 36, str. 7

PŘIDAL, Jaroslav. Jitro ve spojených státech zazpívá letos už po páté. *Hradecké noviny*. 1996, roč. 5, č. 249, str. 7.

PŘIDAL, Jaroslav. Jitro za oceánem: Původní reportáž z USA. *Pochodeň*, roč.79, (1990), č.18.10., č.244, s.4.

PŘIDAL, Jaroslav. Konec cesty po Americe byl v Texasu, a i tam se naše Jitro moc a moc líbilo: Speciálně pro Hradecké noviny ze Spojených států faxuje Jaroslav Přidal. *Hradecké noviny*. 1995, roč. 4.

PŘIDAL, Jaroslav. Královéhradecký sbor Jitro opět, už počtvrté, koncertuje v USA! *Hradecké noviny*. 1995, roč. 4.

PŘIDAL, Jaroslav. Pohádka před spaním, nazvaná o Popelce a Jitru, které nezklamalo. *Hradecké noviny*. 1999, roč. 8, č. 43, str. 7.

PŘIDAL, Jaroslav. Posezení na hrotu zákeřné opuncie: Hradecký sbor Jitro se vrátil ze Spojených států. *Hradecké noviny*. 1993, roč. 2, č. 65, str. 6.

PŘIDAL, Jaroslav. Poslední pozdrav souboru Jitro od řeky Mississippi. *Hradecké noviny*. 1999, roč. 8, č. 45, str. 7.

PŘIDAL, Jaroslav. Severní zamrzlou cestou vstříc osmimiliónovému Chicagu. *Hradecké noviny*. 2001.

PŘIDAL, Jaroslav. Sněžný šok překazil koncert: Hradecký sbor Jitro faxuje ze Spojených států. *Hradecké noviny*. 1993, roč. 2, č. 53, str. 6.

PŘIDAL, Jaroslav. The Family of Men: Původní reportáž z cesty hradeckého sboru Jitro po Spojených státech. *Pochodeň*. roč.79, (1990), č.31.10., č.255, s.4.

PŘIDAL, Jaroslav. V závěru turné po Americe se děti těší na své rodiče. *Hradecké noviny*. 1996, roč. 5, č. 263, str. 7.

PŘIDAL, Jaroslav. Zážitky členů sboru USA 2014, Kronika královéhradeckého dětského sboru Jitro 2014, archiv Královéhradeckého dětského sboru Jitro.

PROCHÁZKOVÁ, Tereza. Jubilejní desátá, i když trochu netradiční, cesta Jitra do USA. Zážitky členů sboru USA 2008, archiv Královéhradeckého dětského sboru Jitro.

ŘEZNÍČEK, Petr. Salve Regina: Antiphona, 1997. 6:27.

Sborové skladby. Jan Jirásek [online]. [cit. 2021-03-19]. Dostupné z: <https://janjirasek.com/skladby/sborove/>

SNYDER, Ryck. Český sbor Jitro předvádí široký rejstřík svého umění. The times Herald: *The New York Times*. 2005, kopie článku, archiv Královéhradeckého dětského sboru Jitro

Školní vzdělávací program Základní umělecké školy JITRO Hradec Králové, Hradec Králové: ZUŠ JITRO Hradec Králové, 2019. Dokument je dostupný v kanceláři ZUŠ JITRO Hradec Králové.

Téma: Základní umělecká škola JITRO Hradec Králové, Informace poskytl prof. PhDr. Jiří SKOPAL, CSc., sbormistr Královéhradeckého dětského sboru Jitro. Hradec Králové 30. 3. 2021

TESAŘ, Filip. Japonská koncertní turné Královéhradeckého dětského sboru Jitro v letech 1993-2013. Hradec Králové, 2015. Bakalářská práce. Univerzita Hradec Králové, Pedagogická fakulta, Hudební katedra. Vedoucí práce prof. PhDr. Jiří Skopal, CSc.

USA deník, Zážitky členů sboru USA 2008, archiv Královéhradeckého dětského sboru Jitro.

VACKOVÁ, Eva. Zážitky dětí ze zájezdu USA 2005. Kronika královéhradeckého dětského sboru Jitro 2005, archiv Královéhradeckého dětského sboru Jitro.

VIČAR, Jan. Jitro zazářilo ve Washingtonu. *Hudební rozhledy*. 2008, roč. 12, č. 9, str. 41.

ZAHRADNÍKOVÁ, P. Z Itálie do USA: [Rozhovor se sbormistrem doc. Skopalem o pobytu v USA.]. *Hradecký kurýr*, roč.1, (1990), č.25.9., č.39, s.4.

Základní umělecká škola JITRO Hradec Králové. Výroční zpráva o činnosti ve školním roce 2018/2019. Hradec Králové: Základní umělecká škola JITRO Hradec Králové, 2019. 28 s.

ŽÁKOVÁ, Monika. Zážitky dětí ze zájezdu USA 2005, Kronika královéhradeckého dětského sboru Jitro 2005, archiv Královéhradeckého dětského sboru Jitro.

ZÁMORSKÁ, Petra. 12. americké turné KHDS Jitro. Zážitky členů sboru USA 2012, archiv Královéhradeckého dětského sboru Jitro.

Zážitky členů sboru USA 1993, archiv Královéhradeckého dětského sboru Jitro.

Zážitky členů sboru USA 2005, Kronika královéhradeckého dětského sboru Jitro 2005, archiv Královéhradeckého dětského sboru Jitro.

Zážitky členů sboru USA 2008, archiv Královéhradeckého dětského sboru Jitro.

Zážitky členů sboru USA 2012, archiv Královéhradeckého dětského sboru Jitro.

Zážitky členů sboru USA 2014, Kronika královéhradeckého dětského sboru Jitro 2014, archiv Královéhradeckého dětského sboru Jitro.

Záznamy koncertních repertoárů 11/2013-12/2018, archiv Královéhradeckého dětského sboru Jitro.

Záznamy koncertních repertoárů 12/2000-5/2004, archiv Královéhradeckého dětského sboru Jitro.

Záznamy koncertních repertoárů 1977-1991, archiv Královéhradeckého dětského sboru Jitro.

Záznamy koncertních repertoárů 1991-1996, archiv Královéhradeckého dětského sboru Jitro.

Záznamy koncertních repertoárů 1996-1999, archiv Královéhradeckého dětského sboru Jitro.

Záznamy koncertních repertoárů 1996-1999, archiv Královéhradeckého dětského sboru Jitro.

Záznamy koncertních repertoárů 2008-2013, archiv Královéhradeckého dětského sboru Jitro.

Záznamy koncertních repertoárů 5/2004-10/2008, archiv Královéhradeckého dětského sboru Jitro

Seznam příloh

Příloha A: ŠVP ZUŠ JITRO Hradec Králové – učební osnovy předmětu přípravná hudební výchova pro přípravné studium

Příloha B: ŠVP ZUŠ JITRO Hradec Králové – učební osnovy předmětu přípravná hlasová výchova pro přípravné studium

Příloha C: seznam skladeb z oblasti české hudební tvorby z koncertního repertoáru všech amerických turné Královéhradeckého dětského sboru Jitro

Příloha D: mapa USA s navštívenými městy v rámci všech amerických turné Královéhradeckého dětského sboru Jitro

Příloha E: ukázka koncertního programu z roku 1990

Příloha F: koncert v San Antoniu v Majestic Theatre roku 1993

Příloha G: reakce ředitele American Choral Director Association, Dr. Johna Blacka Haberlena, na koncert v San Antoniu v rámci konvence ACDA roku 1993

Příloha H: reakce výkonného ředitele American Choral Director Association, Gena Brookse, na koncert v San Antoniu v rámci konvence ACDA roku 1993

Příloha CH: koncert v Corpus Christi roku 1995

Příloha I: Jitro při interpretaci skladby *Chisholm Trail* v úpravě Paula Pecka na koncertě v roce 1996

Příloha J: Jitro u Niagárských vodopádů v roce 1996

Příloha K: Jitro a Boy's Choir v roce 1999

Příloha L: Jitro s Bobby McFerrinem v roce 2008

Příloha M: Jitro u Capitolu ve Washingtonu D.C. v roce 2008

Příloha N: koncert v St. Louis v roce 2014

Příloha O: Jitro v národních krojích v Bohemian National Hall v New Yorku v roce 2016

Příloha P: Jitro ve státu Montana v roce 2016

Příloha A

- ŠVP ZUŠ JITRO Hradec Králové – učební osnovy předmětu přípravná hudební výchova pro přípravné studium⁴⁰⁹

Přípravná hudební výchova

1. ročník	2. ročník
Žák:	
Prostřednictvím vhodné motivace a různorodých aktivit (hudební hry, poslech, rytmizace, pohybové aktivity) získává žák zájem o hudební činnost.	
Na základě individuálního přístupu k osobnostním a hudebním dispozicím rozvíjí učitel u žáka přirozenou hudebnost.	
Žák se seznamuje s pravidly chování v prostorách školy a jejím okolí. Osvojuje si význam pojmů jako jsou: pravidlo, vyučovací hodina, domácí úkol.	
Spolupracuje se spolužáky a připravuje se na společné koncertní vystoupení.	
Za pomoci učitele procvičuje rytmické a melodické dialogy formou hry na ozvěnu a hry na otázku a odpověď.	Žák zvládne reprodukovat nejjednodušší rytmické a melodické útvary.
Žák rozlišuje vysoký a nízký tón, pomalé a rychlé tempo skladby, vzestupnou a sestupnou melodii.	Žák reaguje na změny tempa a výšky slyšené hudby.
Žák si za pomoci učitele osvojuje správné pěvecké návyky.	
Žák si za pomoci učitele osvojuje správný pěvecký postoj.	Žák ovládá správný pěvecký postoj
Žák dle svých možností a přirozeným hlasem interpretuje jednoduché lidové a umělé písně.	
Žák reaguje na dirigentská gesta – společný nástup a závěr.	
Žák podle sluchu rozliší tóny podle jejich základních vlastností (délka, výška, síla, barva)	Sluchem rozliší základní dynamické rozdíly – p, mf, f možná bych sloučila, říká to zčásti totéž
Žák se za individuálního přístupu svého učitele prostřednictvím práce s tabulí nebo pracovními listy seznamuje s pojmy: houslový klíč, notová osnova, takty, taktové čáry, nota, pomlka.	Žák je schopen zaznamenat houslový klíč a seznamuje se s notami c1 – c2, pomlkou celou, půlovou a čtvrtovou.
	Žák zazpívá opěrné písně na 1., 3. a 5. stupeň

⁴⁰⁹ Školní vzdělávací program Základní umělecké školy JITRO Hradec Králové, Hradec Králové: ZUŠ JITRO Hradec Králové, 2019. Dokument je dostupný v kanceláři ZUŠ JITRO Hradec Králové.

Příloha B

- ŠVP ZUŠ JITRO Hradec Králové – učební osnovy předmětu přípravná hlasová výchova pro přípravné studium⁴¹⁰

Přípravná hlasová výchova

Žák:
Je schopen přirozeného držení těla (správný pěvecký postoj).
Za pomoci učitele si osvojuje správné pěvecké návyky.
Dokáže reprodukovat jednoduché rytmicko – melodické útvary.
Dle svých možností a přirozeným hlasem interpretuje jednoduché lidové a umělé písně.
Předvede zpěv z paměti.

---

⁴¹⁰ Školní vzdělávací program Základní umělecké školy JITRO Hradec Králové, Hradec Králové: ZUŠ JITRO Hradec Králové, 2019. Dokument je dostupný v kanceláři ZUŠ JITRO Hradec Králové.

Příloha C

- seznam skladeb z oblasti české hudební tvorby z koncertního repertoáru všech amerických turné Královéhradeckého dětského sboru Jitro

Skladatel	Dílo
DVOŘÁK, Antonín	<i>Moravské dvojzpěvy (Prsten, Zajatá, A já ti uplynu, Skromná, Dyby byla kosa nabrůšená, V dobrým sme se sešli, Holub na javoře, Slavíkovský polečko, Šípek, Zelenaj se, zelenaj)</i> <i>Largo</i>
EBEN, Petr	<i>Liturgické zpěvy</i> <i>Katonova mudrosloví</i> <i>De Spiritu Sancto</i> <i>Čtyři lidové písně zimní</i>
FIŠER, Luboš	<i>Pojed'te s námi</i>
HALMA, Oldřich	<i>Svitaj, bože, svitaj</i>
HURNÍK, Ilja	<i>Voda, voděnka (Studánka)</i> <i>Mše pro dětský sbor</i> <i>Missa Vinea Crucis (Agnus Dei, Deo gratias)</i> <i>Dětská tercetta (Vrabec a špaček, Vyr, Hřibátko)</i> <i>Červnová noc (Vejr, Král David)</i>
JEREMIÁŠ, Otakar	<i>I. směs národních písní pro děti</i>
JIRÁSEK, JAN	<i>České koledy</i> <i>Mondi paralleli (Te laudamus, Sanctus)</i> <i>Missa propria</i> <i>Král Lávra</i>
JURKOVIČ, Pavel	<i>Ptačí koncert</i>
KOPELENT, Marek	<i>Praštěné písničky</i>
LUKÁŠ, Zdeněk	<i>Věneček</i> <i>Ozvěna</i> <i>Jede sedlák</i>
LIDOVÉ	<i>Teče voda, teče</i> <i>Přátelství je jako zlatá brána</i>
MARTINŮ, Bohuslav	<i>Mořena, Mořena</i> <i>Špalíček (Vynášení smrti)</i> <i>Česká říkadla (Hlásání pasaček II., Vynášení smrti)</i>
MÁCHA, Otmar	<i>Lašské helekačky (Heló, heló, Anička; Hojaja, hojaja; Ej, hoja, hoja; Hoj, hura, hoj)</i> <i>Proverbia (Vivite)</i> <i>Moravské lidové písně (Maryjánek, Helekačka, Laštuvěnka)</i>

	<i>Ta moravská brána Deset vánočních koled</i>
NEUMANN, Věroslav	<i>U nás v kapele</i>
PÍCHA, František	<i>Na tom bošileckym mostku</i>
RAICHL, Miroslav	<i>Tancuj, tancuj, vykrúcaj Koukal na ni přes bednění Brusič mráz Kočár v oblacích U sušeda dobrá voda</i>
ŘEZNÍČEK, Petr	<i>Pred muzikú Salve Regina</i>
SMETANA, Bedřich	<i>Má hvězda Proč bychom se netěšili</i>
UHEREK, Milan	<i>Tovačovský hatě</i>
VIČAR, Jan	<i>Gorale</i>
VODŇANSKÝ, Jan Campanus	<i>Favete liquis singuli</i>

Příloha E

– ukázka koncertního programu z roku 1990⁴¹¹

<p>UPCOMING EVENTS <i>ANTIGONE</i> November 23, 1990 8:00 P.M. "A FEAST OF CAROLS" December 9, 1990 8:00 P.M. INSTRUMENTAL CONCERT December 14, 1990 8:00 P.M.</p> <p>ACKNOWLEDGEMENTS This performance was made possible by a grant from the Doris L. Patrick Endowment Fund for the Performing Arts</p> <p>Wyoming Seminary Parent and Faculty Hosts: Atty. and Mrs. Michael Bart Mr. and Mrs. David Bradley Drs. Joan and Thomas Byron Mrs. Mary Frances Cole Mr. and Mrs. Donald Hopkins Mr. and Mrs. Robert Jones Ms. Karen Klassner Mr. and Mrs. James Kozemchak Dr. and Mrs. Arthur Meyer Mr. and Mrs. Fred Morgan Dr. and Mrs. David Owens Mr. and Mrs. Sendor Rudin Mr. and Mrs. Joseph Sabatini Mr. and Mrs. Randolph Staff Dr. and Mrs. John Turner</p>	<p>The Wyoming Seminary Music Department Presents:</p> <p>Jitro</p> <p>The Daybreak</p> <p>Buckingham Performing Arts Center Wyoming Seminary October 20, 1990</p>
--	--

<p>JITRO (The Daybreak)</p> <p>THE CHILDREN'S CHOIR OF HRADEC KRALOVE, CZECHOSLOVAKIA Piano: Michal CHROBAK Conductor: Jiri SKOPAL</p> <p>PROGRAM</p> <p>Jacob Obrecht.....La tortorella Jan Campanus Vodnansky.....Favete Linquis Singuli (1572-1622) Bedrich Smetana.....My Star (1824-1884) The Swallows Have Come Flying Zoltan Kodaly.....Ave Maria (1882-1967) Henk Badings.....Kyrie Eleison* (b. 1907) Zdenek Lukas.....The Small Wreath (b. 1928) Unno Naisoo.....Forest Telegram Ilja Hurnik.....The Well (b. 1922) Veroslav Neumann.....Our Band (b. 1931)</p> <p>INTERMISSION</p>	<p>Zdenek Lukas.....Echo (b. 1928) Antonin Dvorak.....Moravian Duets (1841-1904) (selected numbers)</p> <p>CZECH, MORAVIAN AND SLOVAK FOLKSONGS</p> <p>arr. Frantisek Picha.....At The Bosilec's Bridge (1893-1964) arr. Zbynek Mrkos.....Oh, I Rascal Girl (b. 1919) arr. Eugen Suchon.....Let The Devil Take You (1908-1989) arr. Miroslav Raichl...Dance, Dance, Turn Around! (b. 1930) Otmár Macha.....Hoy, Hurrah, Hoy (b. 1922)</p> <p>As an encore, there will be a few American folk- songs, spirituals, etc.</p> <p>* Performed where the acoustics are suitable</p>
--	--

⁴¹¹ Koncertní programy USA, archiv Královéhradeckého dětského sboru Jitro.

Příloha F

- koncert v San Antoniu v Majestic Theatre roku 1993⁴¹²

---

⁴¹² Kronika královéhradeckého dětského sboru Jitro 1990-1993, archiv Královéhradeckého dětského sboru Jitro.

Příloha G

- reakce ředitele American Choral Director Association, Dr. Johna Blacka Haberlena, na koncert v San Antoniu v rámci konvence ACDA roku 1993⁴¹³

AMERICAN CHORAL DIRECTORS ASSOCIATION
National Convention
San Antonio, Texas   March 3 - 6, 1993
March 19, 1993

National President
William J. Hatcher
School of Music
University of Iowa
Low City, Iowa 52242
(319) 335-1677

Executive Director
Gene Brooks
P.O. Box 6310
Lawton, OK 73506
(805) 355-8161

Convention Chair
John B. Haberlen
2212 Eblowes Drive
Athens, GA 30345
(404) 651-3678

Assistant Convention Chair
Marianne Accellin
3 Holly Road
Lawton, MA 02780
(781) 822-2820

Program Chair
Anna Moore
4021 Timberidge Dr.
K. Ing. TX 75018
(214) 254-1525

**Local Arrangements
Chairperson**
Marilyn Jomon
P.O. Box 127153
San Antonio, TX 78217
(512) 657-8677

**Assistant Local Arrangements
Chairperson**
Dennis Pilcock
2703 Darren Filigo Dr.
San Antonio, TX 78239
(512) 654-6570

On-Site Exhibits Coordinator
Robert Davis
North Iowa College
270 College Dr.
Lawson City, IA 50401
(515) 421-4241

Hospitality Chairperson
The Morgan
216 Hilltop Drive
Greenville, AR 72801
(501) 968-7364

Publicity Chairperson
Cathy Sharon Breden
1500 Halston Ave.
Atlanta, GA 30402
(404) 594-4838

Final Auditions Chairperson
Paul Thorsen
1117 Eganer Place
Macon, GA 31206
(478) 773-3511

Reading Sessions Chairperson
James Holbert
111 Egan Court
Mableton, GA 30341
(404) 458-1150

Festival of Honor Chorus
John Case
111 Egan Court
Mableton, GA 30341
(404) 458-1150

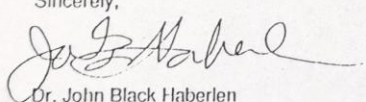
Mr. Jiri Skopal, Artistic Director and Conductor
Jitro Children's Choir
Wolkova 385
500 02 Hradec Kralove 2
Czechoslovakia

Dear Mr. Skopal,

On behalf of the American Choral Directors Association I wish to express my appreciation to you and your young singers for the wonderful concerts that were given by Jitro at the 1993 National Convention in San Antonio, Texas. I have heard many complimentary remarks concerning the variety of choral repertoire you sang and the high level of excellent choral singing that Jitro displayed on the concert hall stages. Our ACDA members will long remember your concerts as they were a major highlight of the 1993 convention. The excitement in the select audience of choral conductors and their sustained applause attest to this fact.

As choral conductors around the world share their music and cultures with each other, barriers of language and other differences subside and one has a more complete understanding of the meaning of love and brotherhood among all people.

Thank you for sharing your outstanding concerts with our ACDA members. Your contributions to choral music are unique and you are a valued member of the world choral community!

Sincerely,

Dr. John Black Haberlen
ACDA National President-Elect
1993 National Convention Chair

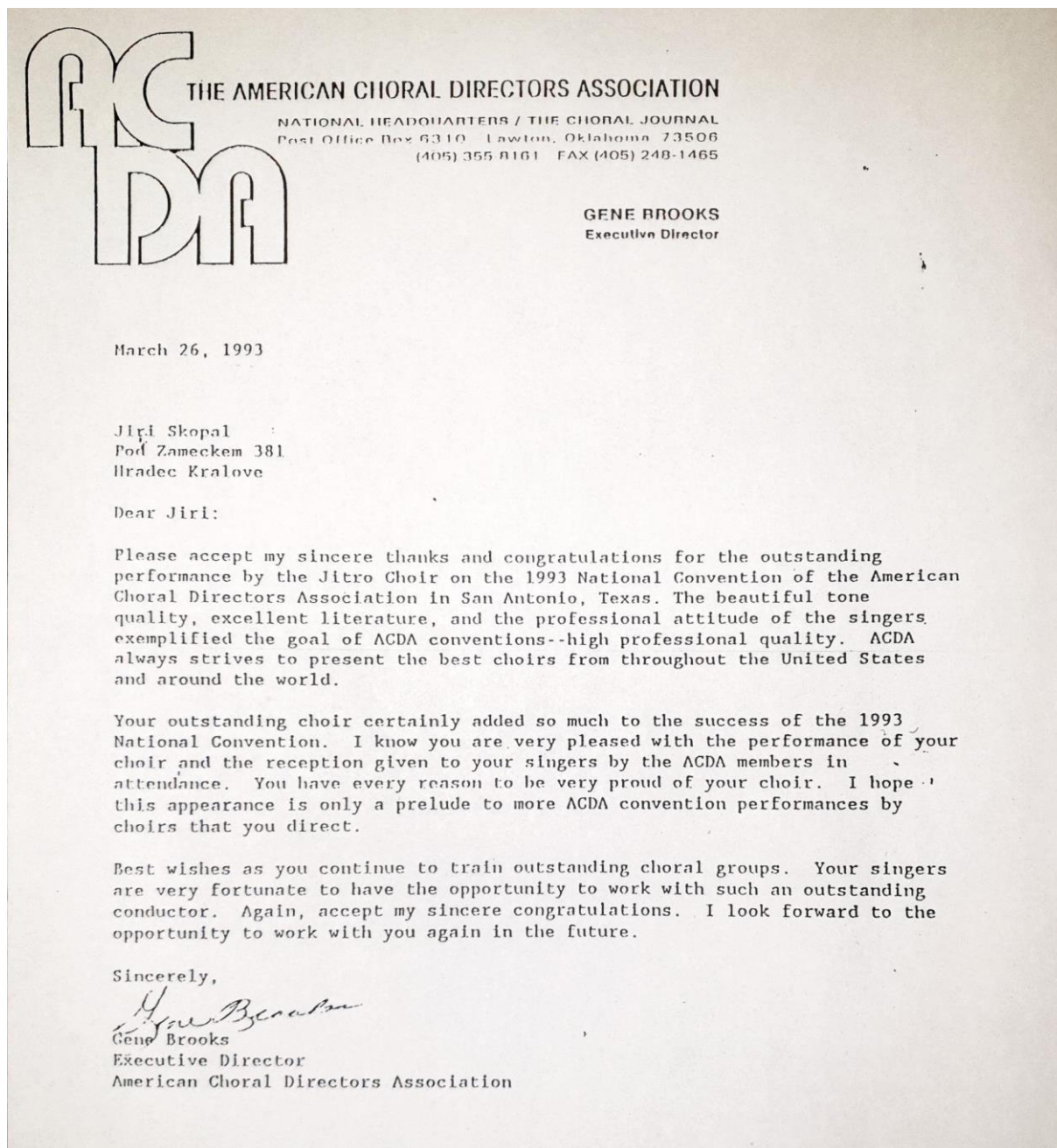
CC: Dr. Ing. Jaroslav Pridal

Registration: ACDA National Headquarters Office   FAX 405-248-1465
P.O. Box 6310   Lawton, OK 73506

⁴¹³ HABERLEN, John, Black. Korespondence USA 1993, archiv Královéhradeckého dětského sboru Jitro.

Příloha H

- reakce výkonného ředitele American Choral Director Association, Gena Brookse, na koncert v San Antoniu v rámci konvence ACDA roku 1993⁴¹⁴

⁴¹⁴ BROOKS, Gene. Korespondence USA 1993, archiv Královéhradeckého dětského sboru Jitro.

Příloha CH

- koncert v Corpus Christi roku 1995⁴¹⁵

---

⁴¹⁵ Kronika královéhradeckého dětského sboru Jitro 1993-1995, archiv Královéhradeckého dětského sboru Jitro.

Příloha I

- Jitro při interpretaci skladby *Chisholm Trail* v úpravě Paula Pecka na koncertě v roce 1996⁴¹⁶

⁴¹⁶ Kronika Královéhradeckého dětského sboru Jitro 1995-1998, archiv Královéhradeckého dětského sboru Jitro.

Příloha J

– Jitro u Niagárských vodopádů v roce 1996⁴¹⁷

---

⁴¹⁷ Kronika Královéhradeckého dětského sboru Jitro 1995-1998, archiv Královéhradeckého dětského sboru Jitro.

Příloha K

— Jitro a Boy's Choir v roce 1999⁴¹⁸

---

⁴¹⁸ Kronika Královéhradeckého sboru Jitro 1998-2000, archiv Královéhradeckého dětského sboru Jitro.

Příloha L

– Jitro s Bobby McFerrinem v roce 2008⁴¹⁹

⁴¹⁹ Kronika královéhradeckého dětského sboru Jitro 2007-2009, archiv Královéhradeckého dětského sboru Jitro.

Příloha M

- Jitro u Capitolu ve Washingtonu D.C. v roce 2008⁴²⁰

---

⁴²⁰ Kronika královéhradeckého dětského sboru Jitro 2007-2009, archiv Královéhradeckého dětského sboru Jitro.

Příloha N

- koncert v St. Louis v roce 2014⁴²¹

---

⁴²¹ Kronika královéhradeckého dětského sboru Jitro 2014, archiv Královéhradeckého dětského sboru Jitro.

Příloha O

- Jitro v národních krojích v Bohemian National Hall v New Yorku v roce 2016⁴²²

---

⁴²² Kronika královéhradeckého dětského sboru Jitro 2016, archiv Královéhradeckého dětského sboru Jitro.

Příloha P

– Jitro ve státu Montana v roce 2016⁴²³

---

⁴²³ Kronika královéhradeckého dětského sboru Jitro 2016, archiv Královéhradeckého dětského sboru Jitro.